

362.295

๑153 ๓

ร.3

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6

โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

อนงค์ ตาซุ

21 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๔๑

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
อนงค์ คำชู

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2540

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ตามตัวแปร ด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิด ที่มิต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคล ในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ตัวแปร ด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสูบบุหรี่กับตัวแปรด้านต่าง ๆ ข้างต้น ตลอดจนค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 เป็นนักเรียน ชาย 359 คน เป็นนักเรียนหญิง 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ด้านส่วนตัวนักเรียน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน และแบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบ t-test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอย พหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม พบว่า ตัวแปร ด้านเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มิต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านปริมาณการสูบ มีตัวแปรด้านเพศ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มิต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศการเรียนการสอน และระเบียบวินัยของ โรงเรียนต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านอายุ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านเวลาที่สูบ พบว่า เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มิต่อการสูบบุหรี่ ระเบียบวินัยของโรงเรียน และบรรยากาศ การเรียนการสอนต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปร

ความกดดันในชีวิตประจำวัน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสถานที่สูบ พบว่า เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะชีวิตที่มีต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม พบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปริมาณการสูบ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรระดับชั้นเรียน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู ในด้านเวลาที่สูบ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรระดับชั้นเรียน และการอบรมเลี้ยงดู และในด้านสถานที่สูบ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรระดับชั้นเรียน ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรระดับชั้น ม.2 และระเบียบวินัยของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม. 1 และระดับชั้น ม.5 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปริมาณการสูบ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอายุ ระดับชั้น ม. 1, ม.2 ทักษะชีวิตที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศการเรียนการสอน ความกดดันในชีวิตประจำวัน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.5 และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเวลาที่สูบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร ความกดดันในชีวิตประจำวัน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีความ

สัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1, ม.2 และ ม. 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสถานที่สูบ พบความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัวแปรระดับชั้น ม.2 และพบความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับตัวแปรระดับชั้น ม.1 ม.5 และ ผลการเรียน ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

4. ในการค้นหาตัวพยากรณ์เพื่อทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม และรายด้าน มีตัวแปรทั้งสิ้น 12 ตัว จากตัวแปรทั้งสิ้น 16 ตัวแปร ได้แก่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ พบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 ม.5 ม.1 ม.4 ม.3 เพศ อายุ ระเบียบวินัย ของโรงเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บรรยากาศ การเรียนการสอน และการอบรมเลี้ยงดู สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม และรายด้านทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนาย โดยรวม ร้อยละ 34.17 ด้านปริมาณการสูบ ร้อยละ 22.07 ด้านเวลาที่สูบ ร้อยละ 34.00 และด้านสถานที่สูบ ร้อยละ 31.88 โดยพบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในทุก ๆ ด้าน

อิทธิพลของตัวแปร
ทุกตัวที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE VARIABLES RELATED TO SMOKING BEHAVIOR STUDENTS OF MATHAYOM

SUKKSA 1 - 6 STUDING AT BANGGAPI SCHOOL, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

ANONG DAMCHU

Persented in paratial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree Major Cuidance and Counseling Psyschology
at Srinakaharinwirot University

May 1987

The purpose of this research were to related to studying the variables related to smoking behavior students of Mathayom Suksa 1 - 6 studying at Banggapi school, Bangkok. For student private: sex, age, education, level grade, payday, attitude to smoking, style to smoking, environment at home: economic of family, status of parents, behavior to smoking, serious of life take care and environment: order of school, relation of social and relative between.

The subjects consisted of 359 boy students, 34 girl students of Mathayom Suksa 1-6 at Banggapi School in the academic year 1996. The research instrument was the self questionnaire environment at home, environment at school and behavior to smoking. The data were t - test, One way Anova and Parson's corretion.

The results were as follows:

1. The style to smoking was different from behavior to smoking significantly increased at .01 level.

Finding most smoking about sex, the rest behavior to smoking, learning-teaching, and order from school were difference the behavior to smoking no significantly. The age, the nevious of the dairylife and the different correlation of social, the behavior to smoking were significant.

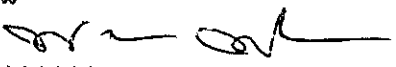
2. The behavior smoking was different from level, grade, payday, behavior each person in family significantly increased at

3. The behavior to all smoking had correlation and increased the order of school significantly at .05 level.

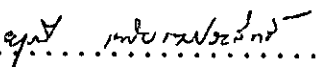
4. To search for behavior to smoking that the student from Mathayom 1-5, sex, age, the order of school can know behavior to smoking significantly at .01 level. Finding the student from mathayom suksa 2 was most highest for all.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

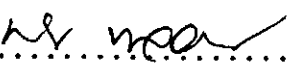
คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)
.....ทศพร ทอแก้ว.....กรรมการ
(อาจารย์ทศนา ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา)
.....ทศพร ทอแก้ว.....กรรมการ
(อาจารย์ทศนา ทองภักดี)
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียบประเสริฐ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ประธานที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย อาจารย์ทัศนากุศล ทองภักดี กรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี เทียมประสิทธิ์ กรรมการที่ปรึกษาเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พิตร ทองชั้น อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณคณะครู และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียน บางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

และที่สำคัญผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณตา คุณยาย และคุณประวิง คชภักดี ที่คอยให้กำลังใจ และให้ทุนอุดหนุนแก่ผู้วิจัยตลอดมา

อนงค์ ตาชู

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
✓ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุหรื	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
✓ ประชากร	39
✓ กลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
วิธีการสร้างเครื่องมือ	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	107
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	107
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	107
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	108
การวิเคราะห์ข้อมูล	109
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	114
ข้อเสนอแนะ	127
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก	136
ภาคผนวก ข	140
ประวัติย่อของผู้วิจัย	158

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมกำสรวบหรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	40
2	ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมกำสรวบหรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	42
3	ตารางแสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6	58
4	ตารางแสดงจำนวนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร	62
5	ตารางเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านปริมาณการสูบของนักเรียนตามตัวแปร (t-test)	63
6	ตารางเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านเวลาที่สูบของนักเรียนตามตัวแปร (t-test)	66
7	ตารางเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านสถานที่สูบตามตัวแปร (t-test)	69
8	ตารางเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ โดยรวมตามตัวแปร (t-test)	72
9	ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านปริมาณการสูบ (F-test)	75
10	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านปริมาณการสูบตามระดับชั้นเรียนแตกต่างรายคู่	77
11	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกำสรวบหรือ ด้านปริมาณการสูบตามพฤติกรรมกำสรวบหรือของบุคคลในครอบครัวแตกต่างรายคู่	78

12	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้าน ปริมาณการสูบ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างรายคู่	79
13	ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรม การสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบ โดยจำแนกตามตัวแปร (F-test)	80
14	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้าน เวลาที่สูบตามระดับชั้นเรียนแตกต่างรายคู่	82
15	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้าน เวลาที่สูบ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างรายคู่	83
16	ตารางแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การสูบบุหรี่ ด้านสถานที่สูบตามตัวแปร (F-test)	84
17	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้าน สถานที่สูบตามระดับชั้นเรียนแตกต่างรายคู่	86
18	ตารางแสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ	87
19	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ตามระดับชั้นเรียน แตกต่างกันรายคู่	89
20	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน แตกต่างกันรายคู่	90
21	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว แตกต่างกันรายคู่	91
22	ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันรายคู่	92
23	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ	93
24	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบ	96

25	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมกำสูบบุหรี่ ด้านสถานที่สูบ	98
26	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมกำสูบบุหรี่โดยรวม	100
27	ตารางแสดงตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมกำสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ	102
28	ตารางแสดงตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมกำสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบ	103
29	ตารางแสดงตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมกำสูบบุหรี่ ด้านสถานที่สูบ	104
30	ตารางแสดงตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมกำสูบบุหรี่โดยรวม ...	105
31	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการสูบหรี่	137
32	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามตัวแปรที่มีอิทธิพล ต่อการสูบหรี่	137
33	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความกดดันในชีวิตประจำวัน ..	138
34	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนรู้ การสอน	138
35	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามระเบียบวินัยของโรงเรียน ...	139
36	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	139

ภูมิหลัง

① การดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบันนี้ หากสังเกตตามสถานที่ต่าง ๆ โดยทั่วไปเราจะพบเห็นบุคคลจำนวนหนึ่งที่มีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจเป็นอย่างยิ่งนั่นคือ "พฤติกรรมการสูบบุหรี่" โดยเราจะพบเห็นบุคคลที่มีพฤติกรรมดังกล่าวได้ในวัยที่แตกต่างกัน

ตั้งแต่ในวัยเด็กจนถึงวัยชรา ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ บนรถประจำทาง สถานที่ทำงาน สถานศึกษา สถานที่พักผ่อน สถานที่ทำงานทั้งของรัฐบาลและเอกชนหรือตามสาธารณะสถานต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ตามสถานต่าง ๆ ดังกล่าวได้มีการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ ซึ่งแรงให้เห็นถึงภัยอันตรายจากการสูบบุหรี่อย่างชัดเจน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ด้วยโปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นปลิว การเผยแพร่เอกสารทั้งของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน การติดป้ายห้ามสูบบุหรี่ตามสถานที่ต่าง ๆ การเสนอข่าวสารทางวิทยุ - โทรทัศน์ รวมทั้งสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง แต่ก็ดูเหมือนว่าจะส่งผลน้อยมากต่อผู้สูบบุหรี่ และดูเหมือนตัวผู้สูบบุหรี่เองก็ทราบถึงอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ที่มีต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเองเป็นอย่างดี

③ การสูบบุหรี่ เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจและสังคมเป็นปัญหาต่อทุกสังคมและได้แพร่ขยายไปทั่วทุกกลุ่มคน ตั้งแต่กลุ่มคนในวัยเด็กจนถึงวัยชรา โดยเฉพาะปัญหาการสูบบุหรี่ของกลุ่มเด็กและเยาวชนตามสถานศึกษา จัดเป็นปัญหาที่สร้างความสูญเสียทั้งกำลังคนและเศรษฐกิจ (เติมศักดิ์ สุวรรณประเทศ. 2522 : 134) สุวพัทธ์ พนมวัน ณ อยุธยา ได้จำแนกความสูญเสียที่เกิดจากการสูบบุหรี่ไว้ 3 ประการ คือ ความสูญเสียที่สามารถคำนวณได้ ได้แก่ เงินที่สูญเสียไปกับการซื้อบุหรี่สูบ และการรักษาอาการป่วยเนื่องจากการสูบบุหรี่ ความสูญเสียที่ยากจะคำนวณได้ ได้แก่ เวลาหรือแรงงานที่ญาติหรือครอบครัวต้องเสียไปในการดูแลผู้ป่วยอันเกิดจากการสูบบุหรี่ส่วนความสูญเสียที่ไม่สามารถคำนวณได้ ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยหรือเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ ความทุกข์ความร่ำคาญของผู้ที่ต้องรับควันบุหรี่ และความสูญเสียของผู้สูบบุหรี่ที่เสียชีวิตก่อนเวลาอันสมควร (สุวพัทธ์ พนมวัน ณ อยุธยา. 2539 : 70)

คือ ๒.๒
๔๒.๖

ถึงแม้ว่าการสูบบุหรี่ของกลุ่มเด็กและเยาวชนตามสถานศึกษาไม่ได้ถูกต้องให้อยู่ใน
ประเภทของการเสพติดชนิดร้ายแรง แต่ปัญหาการสูบบุหรี่ตามสถานศึกษาก็ได้ก่อให้เกิด
อุปสรรคในการดำเนินงานด้านการเรียน การสอน การปกครองนักเรียนและมีผลกระทบโดยตรง
ต่อสุขภาพของเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นในอนาคต นอกจากนี้การสูบบุหรี่ ของเด็กและ
เยาวชนในสถานศึกษายังก่อให้เกิดการเพิ่มปริมาณการใช้สารเสพติดในชุมชนมากยิ่งขึ้น และการ
สูบบุหรี่ยังเป็นเหตุไปสู่อะไรสิ่งเสพติดชนิดอื่นที่ร้ายแรงยิ่งขึ้น เช่น กัญชา ยาม้า เฮโรอีน เป็นต้น

จากการศึกษาการใช้สารเสพติดของนักเรียน โดยแยกพิจารณาเป็นจังหวัดพบว่า
จังหวัดที่มีนักเรียนใช้สารเสพติดมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร และเมื่อพิจารณาถึงชนิดของสาร
เสพติดที่นักเรียนใช้พบว่า มีการใช้สารเสพติดประเภทบุหรี่ และเหล้าสูงสุด รองลงมาเป็น
สารระเหย ยาม้า และเฮโรอีน ตามลำดับ (กองวิชาการและการต่างประเทศ สำนักงาน
ป.ป.ส. กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา. 2539) นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงพฤติกรรม
การสูบบุหรี่อันไปสัมพันธ์กับสิ่งเสพติดชนิดอื่น พบว่า วัยรุ่นที่ติดเหล้าร้อยละ 62 เริ่มจากติดบุหรี่
ก่อน วัยรุ่นที่ติดโคเคนและเฮโรอีน ร้อยละ 95 เริ่มจากการติดบุหรี่ปีก่อน และวัยรุ่นที่ติดกัญชา
ร้อยละ 75 เริ่มจากการติดบุหรี่ปีก่อน เป็นต้น (มูลนิธิหมอชาวบ้าน. 2538 : 6) บุหรี่จึงถือ
เป็นตำราเบื้องต้นที่นำไปสู่การติดยาเสพติดชนิดอื่น ๆ (วัลลภ ตั้งคณารักษ์ (ครุฑยุด).

ม.ป.ป. : 137) และจากการศึกษาสาเหตุการสูบบุหรี่ของเด็กไทย ในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า นักเรียนสูบบุหรี่เพราะความโก้หรูเป็นอันดับหนึ่ง สืบเพราะมีเรื่อง
ไม่สบายใจเป็นอันดับสอง และสูบบุหรี่ต้องการเข้ากับเพื่อนเป็นอันดับสาม (ทิพย์อร ไชยณรงค์.

2535 : 33) จากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนสูบบุหรี่ด้วยเหตุผลและความ
ต้องการเพียง เพื่อสนองความต้องการทางอารมณ์โดยไม่ได้คำนึงถึงโทษและพิษภัยที่จะตามมา ๒๑๕, ๒

ในปัจจุบันคนให้ความสำคัญและตระหนักถึงโทษของบุหรี่ปีกมากขึ้น ทำให้แนวโน้มของอัตรา ๒๑๖, ๓
การสูบบุหรี่ลดลงในกลุ่มผู้สูงอายุ 40 - 59 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่สูบในอัตราสูงสุด แต่เป็นที่
น่าสังเกตว่ากลุ่มอายุ 10 - 19 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่สูบบุหรี่ในระดับอายุน้อยที่สุดกลับมีการเพิ่ม
ปริมาณการสูบมากที่สุด ร้อยละ 3.2 ส่วนกลุ่มที่มีอัตราการเพิ่มรองลงมาคืออายุ 20 - 29 ปี
ร้อยละ 2.3 และเมื่อศึกษาอายุเริ่มสูบพบว่าทุกกลุ่มอายุเริ่มสูบเฉลี่ย 14.4 ปี (ประกิต
เวทีสารทกิจ และสุภกร บัวสาย. 2536) ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงต่อสุขภาพร่างกาย
และต่ออนาคตของเยาวชนไทยในอนาคตเป็นอย่างยิ่งเพราะสารพิษในบุหรี่ เป็นสารที่เป็น

อันตรายต่อผู้เสพยาบ้า เช่น นิโคติน ทาร์ คาร์บอน มอนอกไซด์ ไฮโดรเจนไซยาไนด์ แอมโมเนีย สารกัมมันตภาพรังสี เป็นต้น (วี.ดี. 2538) ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็ง หลอดลมอักเสบ ถุงลมโป่งพอง โรคหัวใจ วัณโรค โรคหอบหืดโรคที่เกี่ยวข้องกับระบบไหลเวียนของเลือด เช่น หลอดเลือดแข็ง ความดันโลหิต ผู้หญิงตั้งครรภ์ที่สูบบุหรี่ได้รับควันบุหรี่จะมีโอกาสเป็นโรคแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ และคลอดบุตร (มูลนิธิหมอชาวบ้าน. เอกสารเผยแพร่) นอกจากนี้บุหรี่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่โดยตรงแล้วยังก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่ใกล้เคียง โดยควันบุหรี่ของผู้สูบจะเป็นอันตรายต่อผู้ไม่สูบบุหรี่มากกว่าผู้สูบ เนื่องจากร่างกายของผู้ไม่สูบบุหรี่ ไม่สามารถสร้างระบบป้องกันพิษจากบุหรี่ได้ และสามที่สูบบุหรี่จะทำให้ภรรยาเป็นมะเร็งปากมดลูกได้เช่นกัน (ใกล้หมอ. 2538 : 14) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่เพียงไม่กี่คนกลับกลายเป็นปัญหาและเป็นอันตรายต่อบุคคลหลาย ๆ คน หลาย ๆ อาชีพ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการร่วมกันรับผิดชอบจากหลายฝ่าย เช่น นักปกครอง ครู-อาจารย์ และผู้รับผิดชอบอื่น ๆ และใช้ว่าจะจะเป็นปัญหาเฉพาะในประเทศเท่านั้น หากยังเป็นปัญหาที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันระดับโลก ดังที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้วันที่ 31 พฤษภาคม ของทุกปี เป็นวันงดสูบบุหรี่โลก (ต่อต้านยาเสพติด. 2537) หรือแม้แต่บางประเทศในขณะนี้ เช่น สหรัฐอเมริกา ได้ประกาศให้บุหรี่เป็นสารเสพติด เป็นประเทศแรกของโลก เนื่องจากการวิจัยพบว่า นิโคติน มีฤทธิ์แรงเทียบเท่าเฮโรอีน และโคเคน (มติชนรายวัน. 2539 : 27) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรโลกได้ตระหนักถึงภัยอันตรายจากการสูบบุหรี่นั่นเอง /

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนในโรงเรียนบางกะปิ ได้สังเกตพบว่า มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ประมาณร้อยละ 8.45 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 4,655 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูงพอสมควร เนื่องจากว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่สามารถเป็นตัวนำให้นักเรียนเสพติดอีกหลายชนิด ที่กำลังแพร่หลายในหมู่นักเรียนมัธยมศึกษา และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยที่ครู - อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องก็กำลังให้ความสนใจและป้องกันปัญหานี้อย่างจริงจัง ผู้วิจัยในฐานะซึ่งเป็นอาจารย์ มีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 เพื่อเป็นแนวทางในการร่วมมือกันวางแผน ควบคุม ป้องกันการสูบบุหรี่ ในกลุ่มเยาวชนตลอดจนเป็นแนวปฏิบัติในการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ การจัดกิจกรรม ลด ละ เลิก สูบบุหรี่ให้นักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ตามตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน
3. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงตัวแปรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน อันจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครู - อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการร่วมมือกันวางแผน ควบคุม ป้องกันการสูบบุหรี่ในกลุ่มเยาวชน ตลอดจนได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ การจัดกิจกรรม ลด ละ เลิก สูบบุหรี่ ให้กับนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน
2. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน
3. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนได้

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาเฉพาะตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 393 คน เป็นนักเรียนชาย 359 คน นักเรียนหญิง 34 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนบางกะปิ ที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 393 คน เป็นนักเรียนชาย 359 คน เป็นนักเรียนหญิง 34 คน โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ จำแนกได้ตามสภาพ 3 สถานสภาพดังนี้

1. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับชั้น
- 1.4 ผลการเรียน
- 1.5 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน

1.6 ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่

1.7 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่

2. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่

- 2.1 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 2.2 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา
- 2.3 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ✓
- 2.4 ความกดดันในชีวิตประจำวัน
- 2.5 การอบรมเลี้ยงดู ✓
- 2.6 ลักษณะที่พักอาศัย

3. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน

3.1 บรรยากาศการเรียนการสอน

3.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียน

3.3 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปรตาม ได้แก่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกมาเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ โดยรวบรวมจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 3 ลักษณะ คือ ปริมาณการสูบในแต่ละวัน ช่วงเวลาที่นักเรียนสูบ และสถานที่ที่นักเรียนสูบ

1.1 ปริมาณการสูบ หมายถึง จำนวนบุหรี่ที่นักเรียนสูบ โดยคิดเป็นรายวัน ในหนึ่งวัน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

1.2 ช่วงเวลาที่นักเรียนสูบ หมายถึง ช่วงเวลาต่าง ๆ ที่นักเรียนสูบบุหรี่ในแต่ละวัน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

1.3 สถานที่ที่นักเรียนสูบ หมายถึง สถานที่ต่าง ๆ ที่นักเรียนใช้เป็นสถานที่สูบบุหรี่ในแต่ละวัน ทั้งขณะอยู่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน หมายถึง ข้อมูลสภาพส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวันทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่

2.1 เพศ หมายถึง นักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539

2.2 อายุ หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 15 ปี และช่วงอายุ 16 - 19 ปี ที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยแบ่งตามช่วงอายุที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย⁴

2.3 ระดับชั้น หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่นักเรียนมี

พฤติกรรมการสูบบุหรี่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนบางกะปิ

2.4 ผลการเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีพฤติกรรม การสูบบุหรี่ รวมทุกรายวิชา โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2539 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 2.00
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.00
- คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00

2.5 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน หมายถึง จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับเป็นค่าใช้จ่าย ส่วนตัวขณะไปโรงเรียนในแต่ละวันจากผู้ปกครอง

2.6 ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และท่าทีที่มีความ โน้มเอียงที่จะตอบสนองการสูบบุหรี่ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ทั้งในเนื้อหาเกี่ยวกับผล การสูบบุหรี่ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการดำรงชีวิตประจำวัน โดยแสดงออกมาในแนวทาง ใดทางหนึ่ง อาจจะเป็นเชิงบวกหรือลบ

2.7 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลและเป็นแรง ผลักดันต่อพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน ได้แก่

- เพื่อน
- การโฆษณา, ภาพยนตร์, โทรทัศน์, สิ่งตีพิมพ์ และนวนิยาย
- บุคคลที่เป็นที่ยอมรับ และมีบทบาทในสังคม

3. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน หมายถึง ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่บ้านที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรส ของบิดามารดา พฤติกรรมสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย

3.1 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของครอบครัวที่ได้รับ ต่อเดือนโดยประมาณ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- สูงกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน
- ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน
- ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

3.2 สถานการณ์การสมรสของบิดามารดา หมายถึง สถานการณ์การสมรสของบิดามารดาของนักเรียนในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกาสูบหรี่ ได้แก่

- บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
- บิดามารดาแยกกันอยู่โดยไม่ได้หย่าร้าง
- บิดา - มารดาหย่าร้างกัน
- บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
- บิดาและมารดาถึงแก่กรรม

3.3 พฤติกรรมกาสูบหรี่ของบุคคลในครอบครัว หมายถึง การแสดงออกในการสูบหรี่ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีพฤติกรรมกาสูบหรี่ โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

- ผู้ปกครองไม่สูบหรี่เลย
- ผู้ปกครองสูบหรี่บ้างเป็นครั้งคราว
- ผู้ปกครองสูบหรี่เป็นประจำทุกวัน

3.4 ความกดดันในชีวิตประจำวัน หมายถึง ความเข้มข้นของความรู้สึกกดดันในชีวิตประจำวันที่มีต่ออารมณ์ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกาสูบหรี่ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว สภาพแวดล้อมที่บ้านที่โรงเรียน และภาระหน้าที่ส่วนตัว

3.5 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ ,

- ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
- ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
- ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ
- ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประนีประนอม ตามใจ และเข้มงวดเป็น

บางครั้ง

3.6 ลักษณะที่พักอาศัย หมายถึง ลักษณะที่พักอาศัยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกาสูบหรี่ขณะศึกษาในโรงเรียนบางกะปี ปีการศึกษา 2539 แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- อาศัยอยู่กับบิดามารดา หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
- อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น

4. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน หมายถึง ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำหนัดของนักเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

4.1 บรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เช่น อากาศร้อนอบอ้าวเกินไป นักเรียนคุยกันเสียงดังเกินไป เนื้อหาในบทเรียนยากไป เป็นต้น

4.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียน หมายถึง กฎ ระเบียบวินัย และมาตรการต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดขึ้นให้นักเรียนยึดถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน แบ่งได้ 3 ด้าน ได้แก่

- ด้านกฎควบคุมความประพฤติของนักเรียน
- ด้านระเบียบวินัย กำหนดให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน
- ด้านมาตรการการลงโทษนักเรียนที่ละเมิดกฎและระเบียบวินัยของโรงเรียน

โรงเรียน

4.3 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมกำหนัดที่ได้ออกแสดงออกต่อบุคคลในสังคมและต่อกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ เพื่อน ครู - อาจารย์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น กีฬา, ดนตรี เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

๖

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่
 - 1.1 บุหรี่และพิษภัยของบุหรี่
 - 1.2 โรคที่เกิดจากบุหรี่
 - 1.3 ผลกระทบต่อคนข้างเคียง
 - 1.4 สาเหตุของการสูบบุหรี่
 - 1.5 ปัญหาที่เกิดจากบุหรี่
 - 1.6 อาการที่เกิดขึ้นเมื่อหยุดสูบบุหรี่
 - ✓ 1.7 การป้องกันการสูบบุหรี่ และวิธีเลิกสูบบุหรี่
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 2.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่

1.1 บุหรี่และพิษภัยของบุหรี่

บุหรี่ ภาษาอังกฤษสูบ มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า "Nicotiana Tobacum" ซึ่งในใบยาสูบมีสารสำคัญที่เรียกว่า "นิโคติน" เป็นแอลคาลอยที่เป็นน้ำมัน เหนียวใส ไม่มีสี เมื่อวางทิ้งไว้ในอากาศจะเป็นสีน้ำตาล และสีจะเข้มขึ้นเรื่อย ๆ ในใบยาสูบมีนิโคตินอยู่ประมาณ ร้อยละ 0.5 - 8.0 ฉะนั้น การสูบบุหรี่แต่ละมวนร่างกายจะได้รับนิโคตินประมาณ 6 - 8 มิลลิกรัม (พจน์ สุจันทร์. 2529 : 20) บุหรี่ 1 มวน ประกอบด้วยสารเคมีต่าง ๆ มากมาย ส่วนมากเป็นสารที่ไม่มีประโยชน์สำหรับชีวิตมนุษย์ โดยที่ มุลนิธิหมอชาวบ้าน (2538) ได้กล่าวถึงสารพิษที่มีอยู่ในบุหรี่ 1 มวน ดังนี้

นิโคติน (Nicotine) ทำให้คนติดบุหรี่เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายน้ำมันไม่มีสีไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ถ้าฉีดสารนี้ 1 หยด ขนาด 70 มิลลิกรัม ในขนาดความเข้มข้นที่ใช้เป็นยาฆ่าแมลงเข้าไป ในคนปกติจะตายเพียงไม่กี่นาที โดย 95% ของนิโคติน ที่เข้าสู่ร่างกายจะไปจับอยู่ที่ปอดบางส่วนจับอยู่ที่เยื่อหุ้มริมฝีปาก และบางส่วนถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือดมีผลโดยตรงต่อ

ต่อมหมวกไต ก่อให้เกิดการหลั่งของสารอิพิเนพรีน (Epinephrine) ทำให้ความดันเลือดสูง หัวใจเต้นแรง หลอดเลือดหดตัว เพิ่มไขมันในเส้นเลือด เป็นต้น

ทาร์ (Tar) ประกอบด้วยสารหลายชนิด มีลักษณะเป็นละออง ของเหลวที่เป็น ยางสีน้ำตาลเข้มคล้ายน้ำมันดิน ส่วนใหญ่เป็นสารที่มีอันตราย เช่น เบนโซไพรีน (Benzopyrene) ได้มีการทดลองเอาเบนโซไพรีนขนาดเจือจาง 1 : 1,000 ใส่ในเม็ดพาราฟิน และฝังลงในกระพุ้งแก้มของหนูแฮมสเตอร์ 25 สัปดาห์ พบว่า 90% ของหนูเหล่านั้นจะเป็นมะเร็งในปาก และพบว่า 50% ของทาร์จะจับอยู่ที่ปอด ทำให้เซลล์ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนปกติ เมื่อรวมตัวกับฝุ่นที่เราสูดเข้าไปแล้ว ก็จะทำให้เซลล์ในถุงลมของปอดทำให้เกิดระคายเคือง อันเป็นสาเหตุของอาการไอ ก่อให้เกิดโรคมะเร็งปอด และถุงลมปอดโป่งพอง

คาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbon Monoxide) เป็นก๊าซที่มีความเข้มข้นมากในควันบุหรี่ เกิดจาก การเผาไหม้ของใบยา จะขัดขวางการลำเลียงออกซิเจนของเม็ดเลือดแดง ทำให้ผู้สูบบุหรี่ได้รับออกซิเจนน้อยลงไม่ต่ำกว่า 10 - 15% หัวใจต้องเต้นเร็ว ทำงานมากขึ้น เพื่อสูบน้ำเลือดไปเลี้ยงร่างกายให้พอ ทำให้มีอาการปวดหัว คลื่นไส้ กล้ามเนื้อ แขนขาไม่มีแรง

ไฮโดรเจนไซยาไนด์ (Hydrogen Cyanide) เป็นก๊าซพิษที่ใช้ในสงครามก่อให้เกิดอาการไอ มีเสมหะและหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

ไนโตรเจนไดออกไซด์ (Hydrogen Dioxide) เป็นสาเหตุของโรคถุงลมปอดโป่งพองเช่นเดียวกับทาร์ เพราะไปทำลายเยื่อหุ้มหลอดลมส่วนปลาย และถุงลม

แอมโมเนีย (Ammonia) มีฤทธิ์ระคายเคืองเนื้อเยื่อ ทำให้แสบตา แสบจมูก หลอดลมอักเสบมีอาการไอ และมีเสมหะมาก

สารกัมมันตภาพรังสีในควันบุหรี่จะมีสารโลโลเนียม - 210 ที่มีรังสีแอลฟาอยู่ กัมมันตภาพรังสีของสารนี้เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดโรคมะเร็ง พบว่า 50% ของการเกิดมะเร็งปอดในผู้สูบบุหรี่ มีสาเหตุมาจากสารกัมมันตภาพรังสีนี้ และควันบุหรี่เป็นพาหนะที่ร้ายแรงในการนำสารกัมมันตภาพรังสี ทำให้ผู้ที่อยู่รอบข้าง แม้จะไม่ได้สูบบุหรี่ก็หายใจเอาอากาศที่มีควันบุหรี่เข้าไป ทำให้ได้รับสารพิษนี้ด้วย

แร่ธาตุต่าง ๆ ได้แก่ โปแตสเซียม โซเดียม แคลเซียม ทองแดง นิกเกิล และโครเมียม อันเป็นสารตกค้างในใบยาสูบหลังจากพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งก่อให้เกิดภาวะเป็นพิษต่อร่างกายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนิกเกิลทำปฏิกิริยากับสารเคมีอื่น ๆ จะกลายเป็นสารพิษที่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง

1.2 โรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ (ต่อต้านยาเสพติด. 2538)

โรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่มีหลายโรคด้วยกัน แต่ละโรคเป็นต้นเหตุมาจากการสูบบุหรี่และผู้สูบบุหรี่มักจะเสียชีวิตด้วยโรคต่าง ๆ ดังนี้

โรคมะเร็ง จากการศึกษาศึกษาของแพทย์ทั่วโลก พบว่าการเกิดมะเร็งในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการสูบบุหรี่ โดยเฉพาะการเกิดมะเร็งปอดและหลอดลม ผู้ที่เป็นโรคนี้อาจมีอาการหายใจลำบาก หอบเหนื่อย บวมบริเวณหน้า คอ แขน และอกส่วนบน กลืนอาหารลำบาก ปวดกระดูกและเป็นอัมพาต ไม่สามารถกลืนปัสสาวะและอุจจาระได้

ในปัจจุบันมะเร็งปอด และหลอดลมนับถือว่าเป็นมะเร็งอันดับหนึ่งของผู้ชายไทย โดยมีอัตราเสี่ยงถึงร้อยละ 86 นอกจากนี้ ยังมีอัตราเสี่ยงของการเกิดมะเร็งในส่วนอื่น ๆ ของร่างกายอีก คือ

มะเร็งของกล่องเสียง	ร้อยละ 83
มะเร็งของริมฝีปากและช่องปาก	ร้อยละ 80
มะเร็งหลอดอาหาร	ร้อยละ 79
มะเร็งกระเพาะปัสสาวะ	ร้อยละ 42
มะเร็งของไตและอวัยวะของระบบ	
ขับถ่ายปัสสาวะ	ร้อยละ 35

โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ สารไนโตรเจนไดออกไซด์ในควันบุหรี่ จะทำลายเยื่อส่วนปลายและถุงลม ทำให้ผนังถุงลมบางโป่งพองหลายอันแตกรวมกัน กลายเป็นโรคถุงลมโป่งพอง ซึ่งมักจะพบร่วมกับโรคหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ผู้สูบบุหรี่มีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคนี้ถึงร้อยละ 82 และเมื่อเป็นโรคนี้จะมีอาการแน่นหน้าอก ไอเรื้อรัง หอบเหนื่อย ออกกำลังกายไม่ได้ และจะเป็นเช่นนี้เรื่อยไปไม่มีโอกาสหาย จะทรมาณไปชั่วชีวิต

นอกจากนี้ ผู้สูบบุหรี่ ยังมีโอกาสเสี่ยงในการเป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจอื่น ๆ อีก คือ

โรคการอุดตันทางเดินหายใจอย่างเรื้อรัง	ร้อยละ 82
โรคปอดบวม ไซ้หวัดใหญ่	ร้อยละ 28
โรควัณโรค	ร้อยละ 29
โรคหอบหืด	ร้อยละ 28

โรคเส้นเลือดตีบและโรคหัวใจ นิโคตินจะทำให้เกิดการจับตัวของไขมันในเส้นเลือดในรูปของคอเลสเตอรอล และยังทำให้หลอดเลือดแดงเหี่ยวยุบ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการนำเลือดไปเลี้ยงอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย มีผลให้เกิดเส้นเลือดตีบทั่วร่างกาย ถ้าเกิดที่เส้นเลือดบริเวณที่ไปเลี้ยงหัวใจจะทำให้เป็นโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ และเกิดอาการของโรคหัวใจวายกระทันหันได้ หากเกิดบริเวณเส้นเลือดของสมอง จะทำให้สมองเสื่อมสมรรถภาพและเป็นสาเหตุของโรคลมบ้าหมู

อาการเส้นเลือดตีบที่บริเวณแขนหรือขา จะมีผลให้เกิดความเจ็บปวดและทำให้นิ้ว แขน ขา เหน็บ ถึงกับต้องตัดมือหรือขาทิ้ง ซึ่งมักจะพบในผู้ป่วยที่สูบบุหรี่มานานกว่า 20 - 30 ปีขึ้นไป

อัตราเสี่ยงของการเกิดโรคเกี่ยวกับหลอดเลือดและหัวใจ มีดังนี้

โรคหลอดเลือดชนิดแข็ง	ร้อยละ 41
โรคหลอดเลือดชนิดอื่น ๆ	ร้อยละ 43
โรคหัวใจขาดเลือด	ร้อยละ 24
โรคหัวใจรูมาติก	ร้อยละ 17
โรคหลอดเลือดสมอง	ร้อยละ 19
โรคหัวใจอื่น ๆ	ร้อยละ 20
โรคระบบไหลเวียนของปอด	ร้อยละ 21
โรคความดันโลหิต	ร้อยละ 19

1.3 ผลกระทบต่อคนข้างเคียง โดยชัชวาล อัมประเสริฐ ได้กล่าวไว้ใน วารสาร ใกล้เคียง (2538 : 18) ถึงผลกระทบของผู้ไม่สูบบุหรี่มีมากมาย เนื่องจากว่าสภาพร่างกายของผู้ไม่สูบบุหรี่ไม่มีการสร้างภูมิคุ้มกันพิษภัยจากควันบุหรี่ ในพื้นที่จะแบ่งผลกระทบที่มีต่อคนข้างเคียงเป็น 2 ด้าน ได้แก่

- ก. ควันบุหรี่ทำร้ายผู้ไม่สูบบุหรี่
- ข. บุหรี่กับคุณแม่และลูกในครรภ์

ก. ควันทับทึบที่ร้ายผู้ไม่สูบบุหรี่ มีผลกระทบดังนี้ คือ

1. การสูบบุหรี่ทุก ๆ 20 มวน ในห้องที่มีอากาศไม่ถ่ายเทจะทำให้ผู้ไม่สูบบุหรี่ต้องหายใจเอาควันทับทึบเข้าไปเป็นปริมาณเท่ากับการสูบบุหรี่ 1 มวน
2. ผู้ไม่สูบบุหรี่ที่ได้รับควันทับทึบเป็นเวลาหลายปีจะมีโอกาสเป็นมะเร็งในปอด และปอดจะถูกทำลายเช่นเดียวกับปอดของคนสูบบุหรี่วันละ 1 - 10 มวน
3. ผู้ไม่สูบบุหรี่ที่ได้รับควันทับทึบ จะมีโอกาสเป็นโรคหัวใจ มีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับปอด จมูก เส้นเลือดหัวใจตีบ หลอดลมอักเสบ ถุงลมโป่งพอง รวมทั้งมะเร็งในส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย เช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่
4. ผู้ไม่สูบบุหรี่ที่อยู่ในห้องทำงานที่มีควันทับทึบประมาณครึ่งชั่วโมงจะมีปริมาณคาร์บอนมอนอกไซด์ในเลือดเท่ากับคนที่สูบบุหรี่เอง 1 มวน
5. ควันทับทึบจะทำให้เกิดอาการกำเริบของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ที่เป็นโรคมะเร็งปอด โรคหืด และโรคหัวใจ
6. ควันทับทึบ ทำให้เกิดการระคายเคืองเยื่อตา จาม ไอ เจ็บคอ เสียงแหบ ปวดศีรษะ และคลื่นไส้ ในผู้ที่แพ้ควันทับทึบมาก อาจทำให้เกิดอาการความจำเสื่อม บุคลิกเศร้าซึม ตามัว หรือมองอะไรเป็นสองสิ่ง
7. ผู้หญิงที่ไม่สูบบุหรี่แต่แต่งงานกับชายที่สูบบุหรี่ จะมีโอกาสเป็นมะเร็งในปอดมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานกับคนไม่สูบบุหรี่ถึง 2 เท่า มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคหัวใจ 3 เท่า และเสียชีวิตเร็วกว่าปกติถึง 4 ปี
8. ผู้หญิงที่ได้รับควันทับทึบในอัตราวันละ 3 ชั่วโมงขึ้นไป จะมีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งที่ลำคอมากกว่าผู้ไม่ได้รับควันทับทึบถึง 3 เท่า และมีโอกาสเป็นโรคมะเร็งอื่น ๆ มากกว่าคนปกติ 2 เท่า
9. จากการสอบถามพนักงานในสำนักงาน ซึ่งเป็นผู้ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 10,000 คน พบว่าพนักงานมากกว่าครึ่งหนึ่งรู้สึกไม่สบายที่ต้องทำงานร่วมกับผู้สูบบุหรี่ และมากกว่า 3 ใน 4 ของพนักงานทั้งหมดนั้นหลีกเลี่ยงที่จะทำงานร่วมกับผู้สูบบุหรี่
10. ผู้ไม่สูบบุหรี่ที่ทำงานร่วมกับผู้สูบบุหรี่ จะมีความเสี่ยงของการเป็นโรคมะเร็งที่ปอดมากกว่าผู้ไม่สูบบุหรี่ที่ทำงานกับผู้ไม่สูบบุหรี่เหมือนกันถึง 4 เท่า ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันมนุษย์ใช้เวลาในสำนักงานมากขึ้น และมูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538) ได้เสนอเพิ่มเติมไว้ดังนี้คือ

11. ผลการวิจัยของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเยลล์ พบว่า ผู้ไม่สูบบุหรี่ที่อาศัยอยู่ในบ้านที่มีผู้สูบบุหรี่เพียง 1 คน เป็นเวลา 25 ปี จะมีโอกาสเกิดโรคมะเร็งที่ปอดเป็น 2 เท่า ของผู้ที่ไม่สูบบุหรี่และไม่มีใครในบ้านสูบบุหรี่ หากในบ้านมีผู้สูบบุหรี่มากกว่า 1 คน ระยะเวลาในการเกิดโรคมะเร็งปอดก็จะเร็วขึ้น เท่ากับเอาจำนวนผู้สูบบุหรี่ที่มีอยู่ในบ้านไปหาร 25

12. จากการศึกษาคนงานชาวอังกฤษจำนวน 21,000 คน ปรากฏว่า ปอดของคนงานที่ต้องทำงานร่วมกับผู้สูบบุหรี่จะทาลายลงเรื่อย ๆ ขณะที่คนงานในโรงงานซึ่งไม่มีการสูบบุหรี่นั้นไม่มีปัญหาเรื่องปอดถูกทำลายเลย

13. นายแพทย์ เอส พี แชนด์เลอร์ ชาวอังกฤษ ยืนยันว่า ควันบุหรีมีผลทำให้คนเป็นมะเร็งซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัย (ลับ) ของอุตสาหกรรมบุหรีสหรัฐที่พบว่า มีสารก่อมะเร็งในควันบุหรี และพบว่าควันบุหรีทำให้เกิดมะเร็งในหนู

ข. บุหรีกับคุณแม่และลูกในครรภ์ มีผลกระทบดังนี้ คือ

คุณแม่ที่สูบบุหรี่ หรือได้รับควันบุหรีในระหว่างตั้งครรภ์ จะมีโอกาสเป็นโรคแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ และคลอดบุตรได้ เช่น

- มีอาการครรภ์เป็นพิษ
- อาการบวม
- ความดันโลหิตสูง
- เลือดออกมาก คลอดลำบาก
- มีแนวโน้มที่จะคลอดก่อนกำหนดมากกว่า 50%
- ทารกมีโอกาสดายเพิ่มขึ้น 1.6 เท่า ตั้งแต่อายุในครรภ์
- เสี่ยงต่อการแท้งลูกถึง 100%
- ผลิตน้ำนมได้น้อยกว่าปกติ และมีสารนิโคตินในเลือดที่สามารถถ่ายทอด

ไปสู่ทารกโดยผ่านทางน้ำนมได้

- หัวใจจะเต้นถี่ขึ้น พร้อม ๆ กับระดับวิตามินซีในร่างกายจะลดลง

ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ในเลือดจะสูงขึ้น และถ้ามีแนวโน้มที่จะเป็นโรคหัวใจอยู่แล้ว ก็อาจเกิดอาการของโรคหัวใจขึ้นโดยกระทันหัน

ส่วนทารกที่รอดมาได้ พบว่า

- จะมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่าทารกปกติประมาณ 170 - 200 กรัม
- ความยาวเส้นรอบศีรษะและช่วงไหล่ อาจสั้นกว่าทารกปกติ
- เด็กกลุ่มนี้อาจมีความผิดปกติทางระบบประสาท และอาจเป็นโรคหัวใจ

แต่กำเนิด ทำให้เสียชีวิตตั้งแต่ยังเล็กได้

และจากการติดตามคุณแม่ที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์มากกว่า 10 มวนต่อวันพบว่า เมื่อเด็กที่เกิดมาอายุได้ 7 - 11 ปี จะต่ำกว่าเด็กที่มีคุณแม่ไม่สูบบุหรี่ และความสามารถในการอ่านหรือคิดคำนวณช้ากว่าเด็กปกติ 3 - 5 เดือน

1.4 สาเหตุของการสูบบุหรี่

เกี่ยวกับสาเหตุของการสูบบุหรี่ ทองหล่อ เดชไทย (2527 : 39 - 40)

ได้กล่าวไว้ว่า

1. เพื่อกระตุ้น (Stimulation) บุคคลจะไข้บุหรี่กระตุ้นให้สามารถทำงานอย่างกระฉับกระเฉงไม่เฉื่อยชา หรือช่วยให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่เหนื่อยง่าย หรืออ่อนเพลีย

2. เพื่อเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว (Hanging) เนื่องจากบางคนชอบดูดควันบุหรี่ที่ลอยไปในอากาศ หรือชอบกลิ่นบุหรี่ นอกจากนั้นเขายังพอใจในความสัมพันธ์กันระหว่างปากและมือว่างเปล่า หรือขาดการเคลื่อนไหว เพราะอาจจะทำให้เกิดการประหม่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยปกติแล้วบุคคลประเภทนี้จะเป็นคนที่มักจะติดตัวกับกิจกรรมทางสังคม ที่ไม่คุ้นเคย จึงจำเป็นต้องไข้บุหรี่เป็นเครื่องนำทาง หรือยึดเหนี่ยวเพื่อกดหรือบังคับความรู้สึกตื่นเต้นต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

3. เพื่อผ่อนคลาย (Relaxation) บุคคลที่สูบบุหรี่เพื่อการผ่อนคลายนี้เป็นเหยื่อของการแสดงพฤติกรรมที่มาจากการสร้างสถานการณ์ขึ้น เพราะว่าเขามีความเชื่อว่า บุหรี่สามารถช่วยผ่อนคลายได้ เนื่องจากเขาสูบบุหรี่ในช่วงเวลาที่เขารู้สึกสบายใจ เช่น ภายหลังจากการรับประทานอาหาร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่ทำให้สบายใจ หรือผ่อนคลาย ภายหลังจากรับประทานอาหารนั้นเกิดจากกระบวนการย่อยอาหารต่างหาก ไม่ใช่บุหรี่ เพราะหลังจากรับประทานอาหารแล้ว มีอาหารเข้าไปอยู่ในกระเพาะอาหาร ซึ่งอาจทำให้รู้สึกง่วง และต้องการพักผ่อน ฉะนั้นถ้าสูบบุหรี่ในช่วงนี้จะรู้สึกว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ผ่อนคลายได้

4. เพื่อระบาย (Crutch) บุคคลประเภทนี้จะสูบบุหรี่เพื่อลดหรือจัดความรู้สึกทางลบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขณะมีความเครียด หรือไม่สบายใจ

5. จากความอยาก (Craving) เนื่องจากนิโคตินที่สะสมอยู่ในร่างกายและทำให้เกิดความต้องการ หรือความอยากในการสูบบุหรี่อยู่เรื่อย ๆ อาจทำให้มีอาการไม่พึงปรารถนาเมื่อหยุดบุหรี่

6. จากนิสัย (Habit) บุคคลประเภทนี้เป็นประเภทที่จับบุหรี่อย่างลึบตัว ซึ่งเป็นการกระทำที่เรียกว่า เป็นนิสัย บางครั้งอาจจับบุหรี่มวนใหม่ ทั้งที่มวนเก่ากำลังวางอยู่ที่เขี่ยบุหรี่ ทั้งนี้ เพราะบุคคลเกิดความเคยชินกับการใช้ริมฝีปากสัมผัสกับบุหรี่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจเกิด 30 ครั้ง ใน 1 ชั่วโมง หรือประมาณ 300 - 400 ครั้ง/วัน และ เหตุนี้เอง การสูบบุหรี่กลายเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวันที่ต้องการทำร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น เพราะใช้ความคิด หรือดื่มกาแฟ หรือการเซ็นหนังสือ เป็นต้น และ ชีระ ลิมศิลาส (2526 : 26 - 28) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการสูบบุหรี่โดยการชักถามถึงสาเหตุที่สูบบุหรี่ จากผู้ป่วยที่มาเข้ารับการรักษาว่า 1,000 คน ที่เป็นมะเร็งปอดมากกว่าครึ่งหนึ่งที่เริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุยังน้อยระหว่างเป็นเด็ก หรือเด็กนักเรียนตั้งแต่อายุ 10 ขวบกว่า จนถึง 20 ปี รองลงมาได้แก่ ระยะเวลาเป็นหนุ่มคือระหว่างอายุ 20 - 30 ปี เมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว หรืออายุเลย 30 ปีแล้ว ถ้ายังไม่เคยสูบบุหรี่ก็มักไม่สนใจที่จะเริ่มสูบ ผลการศึกษาส่วนหนึ่งพบว่า ในเด็กโต วัยรุ่น และนักศึกษา สาเหตุส่วนใหญ่เนื่องจาก

1. อิทธิพลจากการโฆษณา ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือนวนิยาย
2. ค่านิยมในหมู่วัยรุ่น เพื่อความเป็นชาย โดยเฉพาะในนักเรียนทหารมีความเชื่อสืบกันมา ว่าทหารจะต้องดื่มสุราเพื่อให้มีความกล้า จะต้องสูบบุหรี่เพื่อให้มีความสุขจึงจะเป็นชายชาตรี

3. เพื่อสนองปลดปล่อย โดยเฉพาะเมื่อดูหนังสือใกล้สอบ มักนิยมสูบบุหรี่เพื่อไม่ให้ห่วงก่อนเข้าห้องสอบ หรือระหว่างการสอน สูบบุหรี่เพื่อให้สมองปลอดโปร่งแจ่มใส ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ยืนยัน จากทางการแพทย์แล้วว่าไม่เป็นจริง

นอกจากนี้ มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538) ได้กล่าวถึงสาเหตุการสูบบุหรี่ของเด็กไว้ดังนี้คือ

1. ครอบครัว

วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่ไม่สูบบุหรี่มีเพียงหนึ่งในสิบเท่านั้นที่มีโอกาสกลายเป็นนักสูบ

วัยรุ่นที่ผู้ปกครองทั้งสองคนสูบบุหรี่พบว่ามีโอกาสติดบุหรี่ถึง 1 ใน 7

วัยรุ่นที่มีพี่ชายหรือพี่สาวสูบบุหรี่ จะมีโอกาสติดบุหรี่ถึง 50%

จะเห็นได้ว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่สูบบุหรี่ให้ลูกเห็นเป็นแบบอย่างนั้น จะมีแนวโน้มในการสูบบุหรี่มากกว่า เด็กที่มีผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่ และพี่ชายหรือพี่สาวจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแบบฉบับการสูบบุหรี่ของเด็กวัยรุ่นผู้นั้น

2. การชักชวนจากเพื่อน

วัยรุ่นที่มีเพื่อนสูบบุหรี่จะมีโอกาสติดบุหรี่ถึง 1 ใน 3

มีการรายงานว่าร้อยละ 37 ของเยาวชนที่สูบบุหรี่ แล้วพยายามเลิกมากกว่า 6 เดือน ต้องกลับไปสูบบุหรี่อีกเพราะเพื่อนชวน

ความปรารถนาในการลอกเลียนแบบเพื่อน คือ แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้นักเรียนสูบบุหรี่ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่นักเรียนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ว่าเป็นเรื่องธรรมดาใคร ๆ ก็สูบบุหรี่ได้ และเชื่อว่าครูสูบบุหรี่คือประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเหล่านั้น

3. การโฆษณาและการขาย

แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายการห้ามการโฆษณาและส่งเสริมการขายทุกรูปแบบอยู่แล้วก็ตาม แต่ยังคงปรากฏการแอบแฝงโฆษณาตามสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เสื้อยืด สติกเกอร์ หมวก เป็นต้น เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและเกิดความรู้สึกที่ดีกับตัวสินค้า ดังนั้นการห้ามการโฆษณาและส่งเสริมการขายแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะควบคุมการแทรกแซงในกลุ่มเยาวชนของธุรกิจนี้ได้ การให้ข้อมูลแก่เยาวชนในการที่จะรู้เท่าทันการโฆษณาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

4. ตัวอย่างจากบุคคลที่เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทในสังคม

จากรายงานการศึกษาในต่างประเทศพบว่า พฤติกรรมสูบบุหรี่ของผู้ที่มีบทบาทในสังคม เช่น ครู แพทย์ นักกีฬา หรือดารา นักร้อง ซึ่งเป็นบุคคลที่เด็กวัยรุ่นให้ความสนใจจะมีส่วนกระตุ้นให้ความสนใจจะมีส่วนกระตุ้นให้เด็กสูบบุหรี่ ฉะนั้น การเสริมสร้างค่านิยม

ใหม่ หรือทัศนคติใหม่แก่เด็กและเยาวชนว่าการสูบบุหรี่ไม่ใช่เรื่องโก้เก๋หรือทำให้เป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีแต่จะทำลายสุขภาพของทั้งตัวเองและคนอื่น ๆ จะทำให้เด็กสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้ว่า ควรปฏิบัติตัวอย่างไร

1.5 ปัญหาของการสูบบุหรี่

พจน์ สุจานงค์ (2529 : 52 - 54) ได้กล่าวถึงปัญหาของการสูบบุหรี่ไว้ดังนี้

ปัญหาทางเศรษฐกิจ

1. เสียเศรษฐกิจของครอบครัว
2. เสียเศรษฐกิจประเทศในการที่จะต้องสั่งไปยาสูบและส่วนประกอบในการ

ผลิตสูบบุหรี่จากต่างประเทศ

3. ล้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วยจากพิษของการสูบบุหรี่
4. เสียเวลาในการทำงาน

ปัญหาทางสังคม

1. เสียบุคลิกภาพ
2. ทำให้บ้านเมืองสกปรก และติดนิสัยมกง่ายอาจทำให้เกิดเพลิงไหม้
3. เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อผู้พบเห็น
4. เป็นสาเหตุให้เข้าไปสู่การติดยาเสพติดที่ร้ายแรงอื่น ๆ เช่น มิ่น มอร์ฟีน

เฮโรอีน เป็นต้น

ปัญหาการฟื้นฟูจิตใจ

1. ปฏิเสธยาก เพราะการสูบบุหรี่เป็นที่ยอมรับของสังคม จึงไม่มีใครตั้งใจเลิก

อย่างจริงจัง

2. ผู้สูบบุหรี่ยังไม่มีเจตนาตั้งใจที่จะเลิกเพราะยังขาดการจูงใจ
 3. การสูบบุหรี่เป็นเจตคติของผู้สูบบุหรี่ที่ถือว่าเป็นสิทธิส่วนตัวของผู้สูบเอง
- สุวพักตร์ พนมวัน ณ อยุธยา ได้จำแนกความสูญเสียที่เกิดจากการสูบบุหรี่ไว้

3 ประการ คือ ความสูญเสียที่สามารถคำนวณได้ ได้แก่ เงินที่สูญเสียไปกับการซื้อบุหรี่สูบ และการรักษาอาการป่วยเนื่องจากการสูบบุหรี่ ความสูญเสียที่ยากจะคำนวณได้ ได้แก่ เวลาหรือแรงงานที่ญาติหรือครอบครัวต้องเสียไปในการดูแลผู้ป่วยอันเกิดจากการสูบบุหรี่ ส่วนความสูญเสีย

ที่ไม่สามารถคำนวณได้ ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วย และครอบครัวของผู้ป่วยหรือเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ ความทุกข์ความรำคาญของผู้ที่ต้องรับควันบุหรี่ และความสูญเสียของผู้สูบบุหรี่ที่เสียชีวิตก่อนเวลาอันสมควร (สุวพัทธ์ พนมวัน ณ อยุธยา. 2538. 70)

นอกจากนี้ มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538) ได้กล่าวถึงปัญหาสังคมอันเกิดจากการสูบบุหรี่ โดยแบ่งเป็น

1. สิ่งเสพติดประเภทถูกกฎหมาย ได้แก่ สุรา บุหรี่
2. สิ่งเสพติดประเภทผิดกฎหมาย ได้แก่ มึน โคเคน เฮโรอีน ยาม้า

ยาเสพติดอื่น ๆ

บุหรี่ เป็นสิ่งเสพติดที่ถูกกฎหมายและหาได้ง่าย นอกจากจะทำให้ลายสุขภาพร่างกายแล้ว จากการวิจัยพบว่าการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นเป็นปัจจัยเสี่ยงนำไปสู่การเสพติดสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ ด้วย

รายงานประจำของกระทรวงสาธารณสุขสหรัฐ เมื่อปี 2531 ที่เสนอต่อสภา kongressสหรัฐ ประเด็นบุหรี่และสุขภาพได้สรุปไว้ดังนี้ (มูลนิธิหมอชาวบ้าน. 2538)

1. บุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นสิ่งเสพติดที่มีฤทธิ์ในการเสพติดสูง
2. นิโคตินที่มีอยู่ในบุหรี่ และผลิตภัณฑ์ยาสูบเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเสพติด

ในผู้สูบ

3. การเสพติดบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่มีความแตกต่างจากการเสพติดเฮโรอีน หรือโคเคน ทั้งในทางเภสัชวิทยา และพฤติกรรมศาสตร์

ตั้งแต่ พ.ศ. 2485 นักวิทยาศาสตร์ก็ได้สรุปแล้วว่า "การสูบบุหรี่แท้ที่จริงก็คือวิธีการที่ทำให้ร่างกายได้รับนิโคตินเช่นเดียวกับการสูบกัญชาที่เป็นวิธีการที่ทำให้ร่างกายได้รับมอร์ฟีน"

ได้มีการวิจัยพฤติกรรมการณ์การสูบบุหรี่ที่สัมพันธ์กับสิ่งเสพติดอื่น ๆ พบว่า

วัยรุ่นที่ติดเหล้า

- ร้อยละ 62 เริ่มจากการติดบุหรี่ก่อน
- ร้อยละ 18 เริ่มติดเหล้าและบุหรี่พร้อมกัน
- ร้อยละ 20 เริ่มติดเหล้าก่อนติดบุหรี่

วัยรุ่นที่ติดโคเคน และเฮโรอีน

- ร้อยละ 95 เริ่มจากการติดบุหรี่ก่อน
- ร้อยละ 3 เริ่มติดทั้งสองอย่างพร้อมกัน
- ร้อยละ 2 เริ่มติดโคเคนก่อนบุหรี่

วัยรุ่นที่ติดฝิ่นและกัญชา

- ร้อยละ 75 เริ่มจากการติดบุหรี่ก่อน
- ร้อยละ 14 เริ่มติดบุหรี่และกัญชาพร้อมกัน
- ร้อยละ 11 เริ่มติดกัญชาก่อนติดบุหรี่

และยังพบว่า วัยรุ่นที่ติดบุหรี่ก่อนอายุ 17 ปี มีโอกาสที่จะนำไปสู่การเสพติดสารอื่นมากโดยที่ผู้ใหญ่ที่ติดบุหรี่ร้อยละ 80 เริ่มติดก่อนอายุ 20 ปี

ดร.แจ็ก เฮนนิ่งฟิลด์ หัวหน้าสาขาเภสัชวิทยาคลินิก สถาบันวิจัยการใช้ยาผิดในสหรัฐอเมริกา รายงานว่า (มูลนิธิหมอชาวบ้าน. 2538) การติดนิโคตินในบุหรี่มักเป็นประตูนำไปสู่การทดลองการเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่รุนแรงกว่า ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นอายุระหว่าง 12 - 17 ปี ที่สูบบุหรี่ จะมีอัตราการติดสุราเพิ่มมากขึ้น 4 เท่า อัตราการสูบกัญชาเพิ่มขึ้น 100 เท่า และอัตราการสูบบุเคนเพิ่มขึ้น 32 เท่าของคนที่ไม่สูบบุหรี่

1.6 อาการที่เกิดขึ้นเมื่อหยุดสูบบุหรี่

D. Berthon (คู่มือการเลิกสูบบุหรี่. 40 - 48) ได้กล่าวถึงอาการต่าง ๆ ทางร่างกายเมื่อหยุดสูบบุหรี่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อร่างกายขาดสารนิโคติน ร่างกายจะปรับสภาพให้ร่างกายเข้าสู่ภาวะปกติ อาการทางร่างกายที่เกิดขึ้นมีดังนี้ "

1. การขาดสติ เวียนหัว หรือเป็นลม ขณะที่สูบบุหรี่เป็นประจำ

คาร์บอนมอนนอกไซด์ จากควันบุหรี่จะป้องกันไม่ให้ออกซิเจนเข้าสู่สมอง และเมื่อปราศจากคาร์บอนมอนนอกไซด์ สมองจะได้รับออกซิเจนตามปกติ แต่เนื่องจากร่างกายไม่คุ้นเคยกับการปรับเปลี่ยน จึงทำให้รู้สึกขาดสติและเวียนหัว อาการเหล่านี้จะมีอยู่ประมาณ 2 - 10 วัน ผู้ที่หยุดสูบบุหรี่อาจจะรู้สึกวิตกกังวลและรบกวนจิตใจ วิธีการการแก้ไขคือการกระตาดหน้าให้สดชื่นและหางานอดิเรกทำตลอดเวลา อย่างบ่อยตนเองให้ว่าง

2. ความรู้สึกจี้จี้ จะเกิดขึ้นตามกล้ามเนื้อ แขน และขา เนื่องจากขณะที่สูบบุหรี่นิโคตินจะสกัดกั้นการไหลเวียนของเลือด ทำให้ระบบการไหลเวียนของเลือดบกพร่องหรือเสียไป และเมื่อหยุดสูบบุหรี่ ระบบการไหลเวียนของเลือดจะกลับทำงานตามปกติ และปรับเปลี่ยนให้ร่างกายมีสุขภาพอนามัยดีขึ้นเรื่อย ๆ อาการเหล่านี้จะคงอยู่ประมาณสองสัปดาห์

3. อาการไอ เป็นสัญญาณว่าร่างกายกำลังซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอที่เกิดจากการสูบบุหรี่ เนื่องจากโครงสร้างของปอดด้านในซึ่งเรียกว่า ซิเลีย ทำหน้าที่เป็นเครื่องดูดฝุ่นในปอดเป็นลักษณะคล้ายเส้นผมเล็ก ๆ เรียงรายกัน จากการสูบบุหรี่ทำให้ซิเลียหยุดการทำงาน ทำให้มีสิ่งแปลกปลอมสะสมอยู่ในปอดเรื้อรัง เมื่อหยุดสูบบุหรี่อาการไอจึงเกิดขึ้น เพราะเป็นช่วงระยะเวลาที่ซิเลียทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นช่วงที่ซิเลียทำงานหนักเป็นสองเท่า เพื่อขจัดสิ่งแปลกปลอมเรื้อรังออกไป อาการไอเพิ่มขึ้นในช่วงนี้จึงเสมือนการทำความสะอาดปอดครั้งยิ่งใหญ่ โดยที่อาการไอจะมีอยู่นานประมาณ 2 - 3 สัปดาห์

4. อาการปากแห้ง เจ็บคอ พบว่า คนที่เพิ่งเลิกสูบบุหรี่ บางคนปากแห้งและบางคนพบว่า มีน้ำลายมากขึ้น ความรู้สึกเหล่านี้จะทดแทนกับการหายใจเข้าออกของควันทะลุบุหรี่ คนที่เลิกสูบบุหรี่จะไม่คุ้นเคยกับการควบคุมน้ำลาย และการกลืนน้ำลาย อาจจะทำให้รู้สึกถึงการดูดซึมน้ำลายที่สูงขึ้น และรู้สึกว่า "อะไรบางอย่างขาดหายไป" อาการเหล่านี้จะเป็นอยู่ประมาณ 2 - 3 วัน

5. อาการปวดศีรษะ เป็นอาการที่ร่างกายและจิตใจกำลังทรมาณกับการเลิกนิสัยสูบบุหรี่ โดยใช้นิโคตินเป็นตัวกระตุ้นเชิงทำลาย เป็นความตึงเครียดของการต่อสู้กับการเสพติด จึงทำให้เกิดการปวดศีรษะ การพักผ่อน การนอนหลับ และการฝึกหายใจ จะทำให้อาการปวดศีรษะคลายลง อาการเหล่านี้จะคงอยู่ประมาณ 3 - 4 วันแรกของการหยุดสูบบุหรี่

6. อาการประสาท เป็นอาการปกติของคนที่เลิกสูบบุหรี่ การถอนตัวจากนิโคตินเป็นส่วนหนึ่งของความกระวนกระวาย และเกิดความคิดสับสนถึงเหตุการณ์ในภายภาคหน้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ๆ ของการประสาท เช่น ตกอกตกใจกับอาการต่าง ๆ ทางร่างกาย อาจมีการเสียดท้อฉลปนร่วมด้วย ทำให้บางคนมีอาการกลัวจนขึ้นประสาท

มีวิธีที่แก้ไขความตื่นตกใจนี้ คือ ทำตัวให้ยุ่ง เดินเล่นอย่างกระฉับกระเฉง ว่องไว หรือนั่งนิ่ง ๆ ช่วยให้ตนเองผ่อนคลายสติ ใช้เวลาพักผ่อนให้เพียงพอและฝึกหายใจลึก ๆ

7. การกระหาย เป็นการหิวที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ การกระหายบางครั้งก็เกิดพร้อมกับ การปวดท้อง การกระหายจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ และจบลง และการกระหายครั้งใหม่จะเกิดขึ้นอีก โดยไม่ต้องทำอะไร การกระหายจะหายไปเอง เพราะฉะนั้นผู้ที่เลิกสูบบุหรี่จะต้อง พยายามต้านทานอาการกระหายให้ได้ โดยต้องทนกับความย่ำแย่จนอยากสูบบุหรี่ให้ได้ อาการ กระหายก็จะลดความรุนแรงลง และจะหายไปเอง

นอกจากนี้ มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538) ได้กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงต่อ ร่างกายและจิตใจ เมื่อหยุดสูบบุหรี่ไว้ดังนี้

ภายใน 2 ชั่วโมงจะไม่มีนิโคตินหลงเหลืออยู่ในตัวอีกต่อไป แต่กว่าที่กากของ นิโคตินจะถูกขจัดให้หมดสิ้นไปอาจกินเวลาถึง 2 วัน

ภายใน 6 ชั่วโมงอัตราการเต้นของหัวใจที่เคยถูกรบกวนให้เต้นถี่กว่าปกติก็จะเต้น ช้าลงและยังทำให้ความดันเลือดที่เคยสูงเกินไปปกติค่อย ๆ ลดลงมาเล็กน้อย แต่กว่าที่ระดับความ ดันเลือดจะลดลงถึงระดับที่ควรจะเป็น จะต้องใช้เวลา 3 วัน ถึง 1 เดือน ตามสภาพร่างกาย ของแต่ละคน

ระหว่าง 12 - 24 ชั่วโมง ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ที่จับแน่นอยู่กับเม็ดเลือด แดง จะถูกขจัดออกไปปอดจะกลับทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจนรู้สึกว่าอาการ เหนื่อยหอบง่าย จะค่อย ๆ หายไปและกำลังวังชาดีขึ้น

ภายใน 3 - 4 วัน จะรู้สึกสดชื่นขึ้น ความรู้สึกรับรู้รสและกลิ่นจะกลับคืนมา นอกจากนั้นกลิ่นตัวจะปลอดกลิ่นบุหรี่ด้วย

หลายวันต่อมาเสมหะที่สะสมอยู่ในปอดจะใสขึ้น หนองที่บุผนังทางเดินหายใจซึ่ง เป็นอัมพาตเพราะควันบุหรี่ จะฟื้นคืนชีพเพื่อทำงานปกติกวาดสิ่งสกปรกในหลอดลมแต่กว่าที่หนอง นั้นล้าน ๆ เส้นเหล่านี้จะฟื้นคืนชีพได้สมบูรณ์นั้น ต้องใช้เวลาประมาณ 3 เดือน

ภายใน 3 สัปดาห์ การทำงานของปอดจะดีขึ้น ทำให้สามารถออกกำลังกายได้ มากขึ้นกว่าครั้งที่ยังสูบบุหรี่อยู่

ภายใน 2 เดือน เลือดจะไหลเวียนไปสู่แขนขา และจะมีกำลังวังชาเพิ่มมากขึ้น

ภายใน 3 เดือนระบบการขจัดสิ่งสกปรกในปอดจะทำงานได้เป็นปกติเฉพาะ เดียว กันสำหรับผู้ที่หยุดสูบบุหรี่เป็นเพศชายนั้น ในช่วงนี้เชื้อสุมจะกลับเคลื่อนไหวได้ใกล้เคียงกับสภาวะ ปกติ และจำนวนเชื้อสุมก็เพิ่มขึ้นด้วย

ภายใน 5 ปี อัตราการเสี่ยงต่อการเกิดอาการหัวใจขาดเลือด จะลดลงจนเกือบเท่ากับคนที่ไม่เคยสูบบุหรี่

ภายใน 10 - 15 ปีอัตราการเสี่ยงต่อการตายด้วยโรคร้ายต่าง ๆ ที่เกิดจากบุหรี่ รวมทั้งมะเร็งปอด จะมีความใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่เคยสูบบุหรี่ (มูลนิธิหมอชาวบ้าน "ข้อมูลเพื่อการรณรงค์เสริมสร้างคนรุ่นใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่" เอกสารเผยแพร่)

1.7 การป้องกันการสูบบุหรี่ และวิธีเลิกสูบบุหรี่

การป้องกันการสูบบุหรี่ คือ การให้ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้อง เกี่ยวกับพิษภัยและอันตรายของการสูบบุหรี่ และไม่สูบบุหรี่ซึ่งมีอันตรายและเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยสูง ได้ตระหนักถึงพิษภัยของการสูบบุหรี่ไม่ริเริ่มการสูบบุหรี่ ลดละ และเลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้ผู้ที่สูบบุหรี่ได้รับพิษภัยจากควันบุหรี่ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. การเผยแพร่ข่าวสารแก่ประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยทางสื่อมวลชนทุกแห่ง ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
2. การให้การศึกษา ควรให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัย และอันตรายของบุหรี่ตั้งแต่วัยเริ่มต้นศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน เพราะอันตรายของบุหรี่ จะได้รับทั้งผู้ที่สูบและผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ซึ่งอยู่ในรูปลักษณะของควันที่พ่นออกมา ดังนั้นเด็ก ๆ ทุกคนจะต้องได้รู้ว่าอากาศที่มีควันบุหรี่เป็นอากาศที่เป็นพิษ โดยวิธีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไว้ในหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

การป้องกันการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา มีวิธีดำเนินการอย่างถูกต้องตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้ (จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. 2529 : 38)

งานส่วนที่ 1 หมายถึง การให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และควรรู้แก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจและมีเจตคติที่ถูกต้อง มีความมั่นใจในการตัดสินใจเลือกทางเดินที่ถูกต้องจากการไม่สูบบุหรี่

งานส่วนที่ 2 หมายถึง การปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และมีบริการให้สนองความต้องการทางจิตวิทยา จัดปัญหาความเครียด จัดสิ่งจูงใจไปในทางที่ผิด

งานส่วนที่ 3 หมายถึง มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อช่วยให้นักเรียน นักศึกษาได้เห็นถึงความสามารถและคุณค่าของตน ยอมรับความสามารถของบุคคลอื่นรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจได้ถูกต้องและเหมาะสม

3. การจัดกิจกรรมทางเลือก สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนไข้บุหรี่เพื่อแก้ปัญหา เพราะบุคคลไม่มีทางเลือก ดังนั้นจึงควรจัดหาทางเลือกที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้บุคคลได้รอดพ้นจากปัญหาการสูบบุหรี่ได้ ทางเลือกดังกล่าวได้แก่ การให้คำปรึกษา การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และสันทนาการ มาตรการที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประหยัดที่สุดคือกีฬา และการออกกำลังกาย เพราะช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินผ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต นอกจากนี้ กีฬายังช่วยให้เกิดมิตรภาพที่ดี มีเพื่อนพูดคุยให้คำปรึกษาหารือได้ จะทำให้ได้รู้สึกอบอุ่น มั่นใจในตัวเองสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ การป้องกันการสูบบุหรี่ยังมีจุดประสงค์ที่จะเสริมสร้างภาวะแวดล้อมให้มื่อากาศที่บริสุทธิ์ ปราศจากควันพิษ ดังนี้ (มูลนิธิหมอชาวบ้าน. 2538)

1. การกำหนดให้มีพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่ หรือการจัดเขตปลอดบุหรี่ในสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1.1 บ้าน แหล่งพักพิงอันอบอุ่นของครอบครัว ผู้สูบบุหรี่ไม่ควรทำร้ายลูกหลานของตนด้วยการสูบบุหรี่ในบ้าน

1.2 สถานที่ราชการทุกแห่ง ความปลอดบุหรี่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน

1.3 ร้านอาหาร ควรจัดแบ่งเป็นเขตปลอดบุหรี่และเขตที่สูบบุหรี่ได้

1.4 สถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาล ควรปลอดบุหรี่โดยเด็ดขาด เพราะควันบุหรี่เป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อเด็ก

1.5 โรงพยาบาลทุกแห่ง ซึ่งเป็นที่บำบัดโรค ควรจะเป็นเขตที่สะอาด ปราศจากสารพิษจากควันบุหรี่

1.6 ห้างสรรพสินค้า ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีผู้คนไปใช้บริการหนาแน่น และเป็นสถานที่ติดเครื่องปรับอากาศ จึงควรขอความร่วมมือให้ลูกค้างดสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด ซึ่งนอกจากจะทำให้อากาศสะอาดแล้ว ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดอัคคีภัยอีกด้วย

1.7 ธนาคารพาณิชย์และบริษัทห้างร้านทุกแห่ง ควรปลอดบุหรี่เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีใส่ในการทำงานและการให้บริการ

1.8 สวนสาธารณะ ที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจสูดอากาศบริสุทธิ์ จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะมีการนำมลพิษจากควันบุหรี่เข้าไป แม้จะเป็นในสภาพบรรยากาศกลางแจ้งก็ตาม

1.9 ที่พักผู้โดยสารรถประจำทางและสถานี่ขนส่งสาธารณะทุกแห่ง รวมทั้งที่พัสดุโดยสารของสนามบินต่าง ๆ ด้วย ควรมีการห้ามสูบบุหรี่หรือจัดมุมสำหรับผู้สูบบุหรี่ โดยที่ควันบุหรี่จะไม่ไปรบกวนผู้ที่ไม่สูบบุหรี่

1.10 รถโดยสารประจำทางทุกประเภท ตามกฎหมายกระทรวงคมนาคม นั้นได้มีการห้ามสูบบุหรี่บนรถโดยสารประจำทางทุกประเภท หากผู้ใดฝ่าฝืนปรับไม่เกิน

5,000 บาท

1.11 รถไฟ ควรจัดแบ่งผู้โดยสารเป็นผู้ที่สูบบุหรี่ได้และผู้ห้ามสูบบุหรี่ในทุกชั้นทุกขบวน

1.12 เรือ ไม่ควรให้มีการสูบบุหรี่ในเรือโดยสารทุกประเภท

2. การกำหนดมาตรการเพื่ออากาศที่บริสุทธิ์ ปราศจากควันบุหรี่ ดังนี้คือ

2.1 ออกกฎหมายห้ามหรือจำกัดการสูบบุหรี่ในที่ชุมชน เช่น

โรงภาพยนตร์ โรงพยาบาล สวนสาธารณะ โดยมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ และมีบทลงโทษที่ชัดเจน

2.2 เร่งให้การศึกษาแก่สาธารณชนเกี่ยวกับผลของควันบุหรี่ต่อสุขภาพ และสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ไม่สูบบุหรี่ในการได้รับอากาศที่บริสุทธิ์

2.3 รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล และเอกชนที่ดำเนินการรณรงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่

2.4 เรียกร้องให้ผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่ ตระหนักถึงพิษภัยของควันบุหรี่ และเคารพในสิทธิของเด็ก เยาวชนและสตรี ผู้ไม่สูบบุหรี่โดยเฉพาะในบ้านเรือน

2.5 ให้หน่วยราชการ สถานศึกษา ตลอดจนเอกชนและรัฐวิสาหกิจทุกแห่งออกกฎระเบียบห้ามหรือจำกัดการสูบบุหรี่ และมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นจริง

2.6 กำหนดให้ภัตตาคารและร้านอาหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นห้องปรับอากาศจัดเขตปลอดบุหรี่ เพื่อพิทักษ์สุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ซึ่งเป็นลูกค้าส่วนใหญ่

2.7 จำกัดสถานที่ในการขายบุหรี่ เนื่องจากการสูบบุหรี่ยังคงเป็นปัญหาที่แก้ยาก เพราะสามารถหาซื้อได้ง่าย ดังนั้นควรมิให้มีการขายในสถานที่ต่อไปนี้ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงงาน เป็นต้น

2.8 ไม่ให้มีการมอมบุหรี่เป็นของขวัญ ของที่ระลึก หรือถวายแก่พระ หรือแจกแถมเป็นตัวอย่าง

2.9 ควบคุมปริมาณสารและนิโคติน ควรจะมีการกำหนดปริมาณสูงสุดที่ยอมให้มีได้ และในฉลากจะต้องมีการระบุปริมาณสารและนิโคตินด้วย และกำหนดมาตรการการขึ้นภาษีบุหรี่

2.10 จัดตั้งชมรมพิทักษ์สุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ขึ้นในเขตต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการเคลื่อนไหว เพื่าระวังติดตามและร้องเรียน เมื่อมีการละเมิดสิทธิและสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่

2.11 ออกพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 โดยจำกัดอายุคนซื้อขายบุหรี่

2.12 ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. 2535

2.13 ออกกฎหมายกำหนดให้บุหรี่เป็นสารเสพติดชนิดร้ายแรงและผิดกฎหมาย

2.14 นโยบายให้เปิดคลินิกหรือสถานบริการที่จะแก้ปัญหาผู้ประสงค์จะเลิกสูบบุหรี่

นอกจากนี้ ขอเสนอมาตรการป้องกันเยาวชนไม่ให้เป็นทาสของบุหรี่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนี้ (บุหรี่และสุขภาพ "คลีนคอดบุหรื" 2536 : 18)

1. ห้ามขายบุหรี่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มาตรการนี้จะนำไปใช้ทั่วประเทศ

2. หนุ่มสาวที่ต้องการซื้อบุหรี่ต้องแสดงบัตรประชาชนกับผู้ขาย

3. ยกเลิกการขายบุหรี่อัตโนมัติ ตลอดจนถึงการขายแบบบริการตัวเอง

4. ยกเลิกการแจกสินค้าตัวอย่าง และการส่งซื้อทางไปรษณีย์

5. ห้ามติดป้ายโฆษณาในรัศมี 1,000 ฟุต จากโรงเรียน และในสนามกีฬา

6. การโฆษณาในนิตยสารที่มีกลุ่มผู้อ่านอายุต่ำกว่า 15 ปี ต้องเป็นสีขาวดำ และมีเฉพาะคำบรรยายเท่านั้น ห้ามมีภาพประกอบใด ๆ ทั้งสิ้น

7. การเป็นสปอนเซอร์ในงานใด ๆ จะต้องใช้ชื่อบริษัท ห้ามใช้ชื่อบุหรี่เด็ดขาด

8. ห้ามขายหรือจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เช่น หมวก และเสื้อยืดที่มีชื่อโลโก้ สโลแกน หรือสัญลักษณ์ ของบุหรืประทับอยู่

9. บริษัทผู้ถือหุ้นต้องให้การสนับสนุน เงินทุนในโครงการรณรงค์ไม่ให้
เยาวชนสูบบุหรี่ มูลค่าทั้งสิ้น 150 ล้านดอลลาร์

3. การกำหนดสิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่ มีดังนี้คือ (หมอชาวบ้าน. 2538)

3.1 สิทธิที่จะได้รับอากาศบริสุทธิ์

เป็นสิทธิของท่านที่จะได้รับอากาศบริสุทธิ์ปราศจากควันบุหรี่ โดยที่
สิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่ย่อมมาก่อนสิทธิของผู้สูบบุหรี่เสมอ แม้ว่าในขณะนั้นจะมีผู้สูบบุหรี่มากกว่าผู้ไม่
สูบบุหรี่ก็ตาม

3.2 สิทธิทางกฎหมาย

ผู้ไม่สูบบุหรี่มีสิทธิฟ้องร้องผู้สูบบุหรี่หากได้รับผลจากการสูบบุหรี่ของ
ผู้อื่นตามกฎหมายต่าง ๆ อาทิ

"บัญญัติสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ" หลายข้อ
เช่น ข้อ 25 บัญญัติว่า "บุคคล (1) ทุกคน มีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับ
สุขภาพและความเป็นอยู่ของตน และครอบครัว รวมทั้ง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย"

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น มาตรา 420 "ผู้ใดจงใจ
ประมาทหรือเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิต แก่ร่างกายกีด
อนามัยกีด ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหม
ทดแทนเพื่อการนั้น"

กฎหมายอาญา เช่น มาตรา 1 ให้คำจำกัดความของคำว่า
ใช้กำลังประทุษร้าย ไว้ว่า "ทำการประทุษร้ายแก่ร่างกายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วย
แรงกาย, หรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคล
ใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยใช้อาวุธให้มันเมา สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นที่
คล้ายคลึงกัน"

3.3 สิทธิในการร้องขอ

ผู้ไม่สูบบุหรี่ มีสิทธิที่จะแสดงออกต่อผู้สูบบุหรี่อย่างสุภาพ ถึงความไม่
พึงพอใจ และความเดือดร้อนที่ท่านได้รับจากควันบุหรี่ของเขา และมีสิทธิที่จะคัดค้าน เมื่อมีการ
สูบบุหรี่โดยไม่ได้รับการอนุญาตจากท่าน

3.4 สิทธิในการแสดงออก

ท่านมีสิทธิในการกระทำใด ๆ ทั้งโดยส่วนตัวหรือในรูปของกลุ่มคน อันจะก่อให้เกิดมาตรการทางสังคม หรือกฎหมายเพื่อที่จะปกป้องผู้ไม่สูบบุหรี่ให้พ้นจากควันพิษที่เกิดจากบุหรี่

ในประเทศไทยได้มีการรณรงค์สร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ เพื่อช่วยเหลือผู้สูบบุหรี่ และผู้ไม่สูบบุหรี่ให้มีความปลอดภัยจากพิษภัยของบุหรี่ โดยได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนหลายแห่ง เช่น โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลมิชชั่น สถาบันมะเร็งแห่งชาติ โรงพยาบาลตากสิน มูลนิธิหมอชาวบ้าน ศูนย์บำบัดยาเสพติด กรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา ศึกษาธิการกรมสามัญ และสามัญศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด นอกจากนี้ก็มีกลุ่มบุคคล หรือบุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มโครงการต่อต้านการสูบบุหรี่ โดยได้เสนอเคล็ดวิธีเลิกสูบบุหรี่ไว้ เช่น นายแพทย์ ชีระ ลิมศิลา ภาควิชาศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญา นันท) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ และพระพยอม กัลยาโณ เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว เป็นพระนักณรงค์ ต่อต้านการไม่สูบบุหรี่ ได้รับเหรียญทองจากองค์การอนามัยโลก (WHO) "Tobacco or Health) ด้านการสร้างประโยชน์ต่อสังคม การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ และนอกจากนี้ยังมี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะลี และมีบุคคลสำคัญอีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ผู้เป็นกำลังสำคัญในการริเริ่มโครงการไม่สูบบุหรี่อีกหลายท่าน เช่น ศิลปิน ดารา นักร้อง กลุ่มบริษัทห้างร้าน เป็นต้น

ชีระ ลิมศิลา (2523 : 8) ได้เสนอวิธีการเลิกสูบบุหรี่ไว้ดังนี้

1. สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ "กำลังใจหรือความตั้งใจของตนเอง" ประธานาธิบดีเดอโกล แห่งประเทศฝรั่งเศส เข้าวันหนึ่งเมื่อท่านเดินเข้าที่ทำงาน ท่านประกาศต่อทุกคนว่า "ข้าพเจ้าได้เลิกสูบบุหรี่แล้วตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป พวกท่านจะไม่เห็นข้าพเจ้าสูบบุหรี่อีก" ปรากฏว่าท่านได้เลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ

2. นักสูบบุหรี่ผู้หนึ่งพยายามหาความลำบากให้แก่ตัวเองเมื่ออยากสูบบุหรี่ โดยเอาบุหรี่ไปเก็บไว้นอกบ้าน เมื่อนึกอยากสูบบุหรี่ต้องเดินผ่านความหนาวออกไปหยิบมาเป็นการทรมานตัวเอง เมื่อโดนทรมานบ่อยเข้าสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ คนไทยคนหนึ่งสูบบุหรี่วันละ 2 ซอง พอตونกลางคืนมีบุหรี่เหลือจากการสูบตอนกลางวันเท่าใด เขาเอาออกจากซองแล้วเหวี่ยงไปรอบ ๆ ห้อง ถ้าต้องการสูบบุหรี่อีกจะต้องคลานมาหาเอง อดด้วยวิธีนี้หลายเดือนในที่สุดก็สำเร็จได้

3. วิธีหนามยอกเอาหนามบ่ง คือ พยายามทำโทษตัวเองโดยสุบอย่างหนัก วันละ 2 - 3 ของ วันรุ่งขึ้นจะเจ็บคอ ไอ เสียงแหบ ไม่สบาย ปฏิบัติซ้ำ 2 - 3 วัน จะทราบมากซ้าอย่างนี้ 3 - 4 ครั้ง ในที่สุดก็เลิกได้

11 สถาบันะเร้งแห่งชาติ เขียนโดย D. Berthon (เลิกบุหรีใน 21 วัน)
ได้เสนอเคล็ดวิธีเลิกบุหรีใน 21 วัน ไว้ดังนี้

- วันที่ 1. เตรียมตัวให้พร้อม เลือกวันที่เหมาะสม
2. เตรียมตัวรับกับอาการถอนตัวจากนิโคติน
3. การผ่อนคลาย
4. คิดถึงรางวัลที่อยู่ใกล้มือ
5. ให้ความใส่ใจในนิสัยของตนเอง (ตัวลั่นไก)
6. ประสพการณ์การถอนตัวจากสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ดี
7. ภาควมใจในหนึ่งสัปดาห์โดยปราศจากบุหรี
8. การทำให้สมเหตุสมผล
9. การวางแผนล่วงหน้า
10. การจัดการกับน้ำหนักรั่ว
11. ชัยชนะที่เหนือกว่า
12. หากการสนับสนุนที่ดี
13. การเปิดเผยตนเอง
14. การตั้งเป้าหมาย
15. ระลึกถึงผลประโยชน์ระยะยาว
16. การพึ่งพาทางจิตวิทยาสังคม
17. ความเป็นตัวเองแบบใหม่อย่างคนไม่สูบบุหรี
18. การเสริมพลัง
19. การวางแผนสำหรับวิกฤตการณ์
20. การเติมสิ่งที่ดีในชีวิต
21. เผลิมฉลองความสำเร็จ

๒๑ คนละ
ก็จัดเส้น

มูลนิธิหมอชาวบ้าน ได้เสนอขั้นตอนการเลิกสูบบุหรี่ไว้ ดังนี้คือ

10 เดือนฟรีด

ขั้นตอนหรือแผนการดังกล่าว อาจจะเริ่มจาก

สิบ

1. เลือกวันที่จะเลิกสูบบุหรี่ให้ได้ โดยใช้วันสำคัญหรือวันที่มีความหมายสำหรับตัวท่าน เช่น วันเกิดลูก วันแต่งงาน เป็นต้น

2. ตัดสินใจทิ้งบุหรี่ทั้งหมดที่ท่านเมื่อยุบรวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสูบบุหรี่ เช่น ไฟแช็ก เพื่อที่ท่านจะได้ไม่ต้องนึกถึงมันอีก

3. เปลี่ยนจากการดื่มน้ำชา กาแฟ มาเป็นดื่มน้ำนมหรือน้ำผลไม้คั้นแทน

4. พึงระลึกอยู่เสมอว่า "งดสูบบุหรี่ได้ 5 นาที คือนิยามที่ดีของการเลิก

สูบบุหรี่"

และหากรู้สึกหงุดหงิด ไม่สบายใจ ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. อาบน้ำทันที

2. หายใจเข้า - ออกลึก ๆ 10 เที้ยว และกลืนไอน้ำใน ๗

3. ทำใจให้สบายไม่เครียด

4. อย่าอ่อนไหว คิดว่าสูบบุหรี่เพียงนิดหน่อยหรือนาน ๆ ครั้งไม่เป็นไร

5. กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะครบถ้วน

6. งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ น้ำชา กาแฟ หรืออาหารรสจัด

7. ไม่นั่งเล่นต่อหลังจากกินอาหารเสร็จ เพราะอาจจะเกิดความอยากสูบบุหรี่

โรงพยาบาลมิชชั่น กรุงเทพมหานคร ได้มีโครงการช่วยเหลือผู้ที่ต้องการงดสูบบุหรี่มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 รวมเวลาถึงปัจจุบัน รวมเป็นเวลา 24 ปีแล้ว มีสมาชิกที่เข้ารับการอบรมทั้งผู้หญิงและผู้ชายประมาณหมื่นคนเศษ และจากการประเมินผลปรากฏว่า ประสบความสำเร็จมากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและได้ผลที่สุด ได้แนะนำปรับปรุงใช้กับคนไทย โดยโรงพยาบาลมิชชั่น ใช้ชื่อว่า "แผนการ 5 วัน เพื่องดสูบบุหรี่โดยใช้หลักความจริง 2 ประการ ประการแรกคือ ร่างกายท่านติดสารนิโคติน ซึ่งมีอยู่ในควันบุหรี่ ประการที่สอง เนื่องจากการกระทำซ้ำๆ กันจนติดนิสัย บุหรี่จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ซึ่งต้องพึ่งพาอาศัยเสมอ คือ บุคคลสามารถติดบุหรี่ได้ ทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนั้น "แผนการ 5 วัน เพื่องดสูบบุหรี่" ต้องช่วยผู้ที่สูบบุหรี่กำจัดสารนิโคตินออกจากร่างกาย และเปลี่ยนแปลงนิสัยของผู้ที่สูบบุหรี่ โรงพยาบาลมิชชั่นยืนยันว่า นักสูบบุหรี่ต้องใช้เวลา 5 วัน ในการขจัดความอยากสูบบุหรี่

ให้หมดไป โครงการเลิกสูบบุหรี่ใน 5 วัน คิดค้นขึ้นโดย นายแพทย์แวน แมคฟาร์แลนด์ (Wayne Macfarland) และศาสตราจารย์ เอล เอล แบน พอร์ด เดนเบิร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา และโครงการเลิกสูบบุหรี่ใน 5 วัน (The Five - Day Plan to Stop Smoking) จัดโครงการนี้ได้ผลมาแล้วในสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดโดยฝ่ายสุขภาพโรงพยาบาลฮินเดล (Hinsdale) ประเทศสหรัฐอเมริกา

กองป้องกันยาเสพติด (2528 : 14 - 15) ได้เสนอวิธีการเลิกสูบบุหรี่ไว้ดังนี้

1. -การบังคับใจตัวเอง คือ พยายามดับความอยากซึ่งต้องอดทนหน่อยในระยะแรก ให้คิดเสียว่าเป็นกิเลสทำให้สบายใจได้ชั่วคราวชั่วคราว ถ้าหยุดสูบก็น่าหงุดหงิดเกิดความอยากขึ้นมาใหม่ ไม่ได้ช่วยให้สบายใจขึ้นอย่างแท้จริง ฉะนั้นการบังคับใจตนเองให้สูงกว่ากิเลส (บุหรี่) จึงเป็นวิธีที่ช่วยให้เราอดบุหรี่ได้ และมีความสบายใจอย่างแท้จริง

2. กลัวตาย ทุกครั้งที่คิดจะสูบบุหรี่พึงระลึกเสมอว่า การสูบบุหรี่ที่คิดว่าโก้เก๋นั้นเมื่ออันตรายต่อร่างกายเพียงไร ท่านอาจจะทราบหรือไม่ทราบว่า

2.1 บุหรี่ทำให้อายุสั้นกว่าคนปกติ 10 ปี หรือทุก ๆ มวนที่สูบจะทำให้ตายเร็วขึ้น 6 นาที บุหรี่จึงเป็นสิ่งที่เผาผลาญชีวิตคนไปวันเล็กน้อย

2.2 บุหรี่ทำให้การทำงานของร่างกายเสื่อมเสีย เช่น มือสั่น เสียงแหบ ไอเรื้อรัง หลอดลมอักเสบ เป็นแผลในกระเพาะ หลอดเลือดแข็ง และเป็นโรคที่ทำให้เสียชีวิตมากที่สุดคือ มะเร็งปอด

3. เสียขายทรัพย์ ก่อนจะสูบบุหรี่ควรไตร่ตรองดูว่า การสูบบุหรี่แต่ละมวนก็เท่ากับเป็นการเผาเงินในกระเป๋าของท่านอย่างไม่ได้ประโยชน์อะไรตอบแทนเลย ลองคำนวณดูว่า เราต้องจ่ายค่าบุหรี่วันละเท่าไร คิดเป็นปีเท่าไร เพียงแต่เลิกสูบบุหรี่ได้เอาเงินจำนวนนั้นมาใช้จ่ายสิ่งจำเป็นของตนเอง หรือของครอบครัวก็จะมีสุขมากขึ้น ตนเองก็จะมีสุขภาพอนามัยดี

สรุปแล้วผู้ที่ตั้งใจเลิกสูบบุหรี่ขอให้นึกถึง "บังคับใจตัว กลัวตาย เสียขายทรัพย์"

นอกจากนี้ นายแพทย์ ไกรจักร แก้วนิล จาก โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ ได้เสนอวิธีการบำบัดรักษาผู้สูบบุหรี่ โดยการให้ "ยา" ซึ่งเป็นวิธีการที่สถานบำบัดต่าง ๆ กำลังใช้อยู่ในขณะนี้ (บุหรี่และสุขภาพ ธันวาคม 2535 - มกราคม 2536. 9)

1. SODIUM ACETATE ที่ใช้จะมีอยู่ในรูปของน้ำยาอมกลั้วคอที่คลินิกยาเสพติดของโรงพยาบาลตากสิน ซึ่งทุกครั้งที่ยากสูบบุหรี่ให้ใช้น้ำยาประมาณ 10 - 20 CC. กลั้วคอ สักครู่แล้วบ้วนทิ้ง น้ำยานี้จะไปทำให้ยาระงับประสาทบริเวณที่รับรู้ความรู้สึกสบาย เมื่อควันบุหรี่ไปกระทบ ซึ่งยาระงับประสาทนี้จะอยู่ที่คอด้านหลัง เกิดการชาทำให้การสูบบุหรี่จึงไม่มีรสชาติให้เบื่อและอาจจะเลิกสูบได้

2. CLONIDINE ปกติเป็นยาที่ใช้สำหรับรักษาความดันโลหิตสูง โดยออกฤทธิ์ที่สมองส่วนกลาง อยู่ในจำพวก - 2 Noradrenergic Agonist และโดยกลไกที่ยังไม่สามารถลดอาการ "ถอนยา" เมื่อเลิกพอกยาเสพติด เช่น ผีน หรือบุหรี่ และที่น่าสนใจก็คือ สามารถลด "ความอยาก" Craving ซึ่งเป็นความรู้สึกที่มองเห็นในความคิดที่จะสูบบุหรี่ลงได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะ เป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักสูบบุหรี่ที่ติดมากมีกำลังใจมากขึ้น (CLONIDINE กับคลินิกเลิกสูบบุหรี่มีการศึกษาทดลองใช้อยู่ที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช) สำหรับอาการข้างเคียงของยาอาจจะเกิดอาการมึนงง สมองง่วงซึม ไม่กระฉับกระเฉง เจ็บ ปากแห้ง และคันแห้ง ในขนาดของยาที่เหมาะสมพบว่า ไม่มีภาวะความดันต่ำ หรือ Depression แกลสแมน และคนอื่น ๆ (Glassman and others. 1988 : 2863 - 22866)

3. NICOTIN GUM หมากฝรั่งนิโคติน ปัจจุบันสามารถหาได้ภายในประเทศไทยแล้ว มีลักษณะเป็นหมากฝรั่งรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสมี 2 ขนาดคือ 2 มิลลิกรัม และ 4 มิลลิกรัม จุดประสงค์ในการใช้หมากฝรั่งนิโคตินก็เพื่อทดแทนระดับนิโคตินในเลือดที่ลดต่ำลงเมื่อเลิกสูบบุหรี่จนทำให้สำเร็จได้ จากข้อมูลการศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยในหนึ่งวันจะใช้หมากฝรั่งนิโคตินขนาด 2 มิลลิกรัม จำนวน 8 - 12 ชิ้น (เต็มที่ไม่ควรเกิน 15 ชิ้น ขนาดชิ้นละ 4 มิลลิกรัม) และควรใช้ติดต่อกัน 3 เดือน แล้วจึงค่อย ๆ เลิกหมากฝรั่ง ซึ่งจะเลิกได้ง่ายกว่าการสูบบุหรี่ ราคาของขนาด 2 มิลลิกรัม จะอยู่ที่ประมาณ 6 - 15 บาท/ชิ้น และขนาด 4 มิลลิกรัม ประมาณ 9 - 20 บาท ข้อที่น่าสังเกตคือ การเคี้ยวหมากฝรั่ง NICOTIN จะต้องพยายามให้ NICOTIN ที่ซึมออกมาอยู่ในช่องปากถ้ากลืนลงไปในกระเพาะจะถูกทำลายไปหมด และยังทำให้คลื่นไส้อาเจียนด้วย (ดูรายละเอียดในเอกสารเกี่ยวกับการใช้ยา) ข้อห้ามใช้ที่สำคัญทั่วไป คือ ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี ห้ามผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และคนที่ใช้ทันตปลอมต้องระวังเป็นพิเศษ และโปรดระลึกเสมอว่า NICOTIN ที่ได้จากหมากฝรั่งจะเหมือน NICOTIN จากการสูบบุหรี่ในคนที่ เป็นโรคหัวใจ และโรคแผลในกระเพาะอาหารจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด

การใช้ยาแต่ละชนิด จะมีการใช้ร่วมกับโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมควบคู่กัน
ยังมีวิธีการเลิกสูบบุหรี่อีกหลากหลาย เช่น การฝังเข็ม การสะกดจิต การใช้
หมากฝรั่งนิโคติน การใช้แผ่นนิโคตินแปะผิวหนัง ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่มีผลดีมากในระยะสั้น แต่ก็จะมีพบ
การกลับมาสูบบุหรี่ใหม่มากขึ้นเมื่อตามไปในระยะยาว

ความจริงของการสูบบุหรี่และการติดบุหรี่นั้น 90% ติดโดยพฤติกรรม ดังนั้น ไม่ว่าจะ
ใช้วิธีไหนก็ได้ แต่จะต้องปลอดภัยเพียงพอ ราคาต้องไม่สูง และแน่นอนจะต้องมีการผสมผสาน
การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมด้วย จึงจะได้ผลคุ้มค่า

ในความเป็นจริงแล้ว ผู้ไม่สูบบุหรี่จะมีบทบาทสำคัญมากในการทำให้เพื่อนหรือ
คนใกล้ชิดที่สูบบุหรี่อยู่ลดหรือเลิกสูบบุหรี่ได้ นั่นคือ คนไม่สูบบุหรี่จะต้องกระตุ้นให้ผู้สูบบุหรี่รู้ว่า
ผู้สูบบุหรี่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ด้วยการสนับสนุนและให้กำลังใจ และที่สำคัญต้องพยายามที่จะไม่
ให้คนสูบบุหรี่รู้สึกว่า ตัวเองผิดหรือเกิดความอาย จนทำให้เราเกิดความท้อในตัวเอง ซึ่งจะ
ทำให้เขาหันไปหยิบบุหรี่ขึ้นมาสูบบุหรี่แทนที่จะเลิก

✓เคล็ดลับสำหรับการให้กำลังใจกับผู้ที่กำลังเลิกสูบบุหรี่

1. ไม่ดูต่ำหรือจู้จี้กับผู้ที่กำลังจะเลิกสูบบุหรี่ ว่าจะต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้เพราะ
การจะเลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สูบบุหรี่เอง
2. ควรกระตุ้นให้เขาลองใช้วิธีของตัวเองที่เขาคิดว่าดีที่สุด ที่จะใช้ลดหรือ
เลิกสูบบุหรี่จะดีกว่า
3. แยกคนสูบบุหรี่ออกจากการสูบบุหรี่ เพื่อที่จะให้คนสูบบุหรี่รู้ว่าเขายังคงรัก
และห่วงใยเขาไม่ว่าเขาจะสูบบุหรี่หรือไม่สูบกก็ตาม การกระทำเช่นนี้จะช่วยให้เขามีความกล้า
ที่จะเผชิญความยากลำบากที่อยู่เบื้องหน้ามากยิ่งขึ้น
4. เป็นการดีที่จะบอกให้เพื่อนที่สูบบุหรี่ งดสูบบุหรี่เมื่ออยู่กับครู หรือเวลาอยู่
ในบ้าน อยู่ในรถ แต่คุณควรบอกด้วยท่าทีสุภาพและเป็นกลางไม่ใช่ด้วยท่าทีที่ข่มขู่หรือในลักษณะถือ
ไฟเหนือกว่า

จากเคล็ดลับดังกล่าว เชื่อว่าผู้สูบบุหรี่จะสามารถมีกำลังใจการเลิกสูบบุหรี่ได้ใน
ที่สุด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้สูบบุหรี่เองด้วยว่าจะมีความมุ่งมั่นขนาดไหน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยในต่างประเทศ

อีเวน (Even. 1978 : 126 - 135) ได้ทำการศึกษาเป็นระยะเวลา 3 ปี ในกลุ่มนักเรียนระดับ Junior High School พบว่า การติดยาหรือนักเรียนมาจากบุคคลใกล้ชิด สื่อสารมวลชน และการสูบบุหรี่ของบิดามารดา และยังได้พบต่อไปอีกว่าอิทธิพลทางจิตวิทยาสังคม มีผลทำให้กลุ่มวัยรุ่นตัดสินใจสูบบุหรี่ ได้แก่ บทบาททางครอบครัว แรงผลักดันจากกลุ่ม (Peer Group)

เฮิร์ด (Hurd. 1981 : L ; 10 - 19) ได้ศึกษาพบว่าการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา พี่ชาย หรือพี่สาว เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนและวัยรุ่น

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2524 : 9) กล่าวว่า ที่ศูนย์วิจัยของสหภาพโซเวียตค้นพบว่า นักสูบบุหรี่ของโซเวียต ร้อยละ 82.5 เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 19 ปี ร้อยละ 16.9 เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 8 - 9 ปี และพบว่า สาเหตุของการสูบบุหรี่ได้ตัวอย่างมาจาก บิดา มารดา และดารารายานตร์

รอว์โบน และคนอื่น ๆ (Rawbone and others. 1978 : 53 - 58) ได้ทำการศึกษาการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ณ เมืองโฮนสโลว์ นอกกรุงลอนดอน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยการสูบบุหรี่ อาการแสดงทางระบบหายใจและทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในกลุ่มนักเรียน จำนวน 10,498 คน จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอัตราการเกิดโรกระบบหายใจส่วนบนสูงกว่า และอัตราการเกิดอาการทางระบบหายใจ การมีเสมหะมีอากาศเย็น และอาการหายใจขัดในกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่เป็นประจำ สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่ และยังพบว่านักเรียนที่สูบบุหรี่ได้ตระหนักถึงอันตรายที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งที่ปอดแต่ไม่ค่อยตระหนักถึงอันตรายอย่างอื่นที่มีผลต่อสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักเรียนที่ยังมีอายุน้อยและทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยในกลุ่มนักเรียน จำนวน 10,498 คน จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอัตราการเกิดโรกระบบหายใจส่วนบนสูงกว่า และอัตราการเกิดอาการทางระบบหายใจ การมีเสมหะเวลามีอากาศเย็น และอาการหายใจขัดในกลุ่มนักเรียนที่สูบบุหรี่เป็นประจำ สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่สูบบุหรี่และยังพบว่านักเรียนที่สูบบุหรี่ได้ตระหนักถึงอันตรายที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งที่ปอด

แต่ไม่ค่อยตระหนักถึงอันตรายอย่างอื่นที่มีผลต่อสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักเรียนที่ยังมีอายุน้อย

งานวิจัยในประเทศ

๘) สาริณี พงษ์เจริญไทย (2534 : 37) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร พบว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัปสร เตียวนระกุลวัฒน์ (2522 : 8 - 9) และเอจเชน ศึกษาทัศนคติต่อยาเสพติดและบรรทัดฐานของกลุ่ม ออ้างอิงของนักศึกษาวิทยาลัยครู โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 1,822 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลรวม พิชไบน์ และเอจเชน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ ยากระตุ้นและกัญชา มีทัศนคติต่อการเสพยาชนิดอื่น ๆ มากกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพยา
2. นักศึกษาที่เคยสูบบุหรี่ สุรา ยากระตุ้น และเฮโรอีน มีแนวโน้มที่จะทำตามความคาดหวัง หรือชักจูงจากบุคคลอื่น ๆ ได้ง่ายกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเสพยา
3. ทัศนคติและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราได้ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ 0.5014 และ 0.1532 ตามลำดับและทัศนคติที่มีต่อการเสพยาเสพติด มีบทบาทในการทำนายพฤติกรรมการเสพยาเสพติดได้น้อยมาก

๓) จิราภรณ์ กลิ่นศรีสุข (2537) ได้นำผลการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลงหลังจากได้รับการให้คำปรึกษา ส่วนกลุ่มควบคุมพบว่า หลังจากให้ข้อเสนอแนะไปแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลงเช่นกัน

สมชัย ชื่นตา (2528 : 68) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนชายระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ของกลุ่มที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 16 ปี รองลงมาประมาณ 17 ปี และ 16 ปี ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุกับการสูบบุหรี่ พบว่า เมื่ออายุมากขึ้นจะ

มีโอกาสดูหนังเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ อายุ 25 - 29 ปี จะมีโอกาสดูหนังมากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 24 ปี เป็น 1.1 เท่า และกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี จะมีโอกาสดูหนังมากกว่ากลุ่มต่ำกว่า 15 ปี จะมีโอกาสดูหนังมากกว่ากลุ่มต่ำกว่า 18 ปี เป็น 4 เท่า ทางด้านการดูหนังของบุคคลในครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ดูหนังมีโอกาสดูหนังมากเป็น 1 - 5 เท่า ของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ไม่ดูหนัง ส่วนทางด้านพฤติกรรมการดูหนังของนักเรียนกลุ่มที่ดูหนัง กับกลุ่มที่เคยดูหนังจะมีนิสัยการดูหนังที่แตกต่างกันค่อนข้างสูง กล่าวคือ กลุ่มที่ดูหนังส่วนใหญ่จะมีนิสัยการดูหนังเป็นประจำส่วนกลุ่มที่เคยดูหนังส่วนใหญ่จะดูเป็นบางโอกาส

กรมพลศึกษา (2523 : 50 - 60) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังของนักเรียนชาย ในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการศึกษาในกลุ่มนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษา (ม.1 - ม.6) และระดับอาชีวศึกษา รวม 6,475 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า มีนักเรียนเคยดูหนัง ร้อยละ 45.66 และไม่เคยดูหนัง ร้อยละ 52.05 การดูหนังของบุคคลในครอบครัว พบว่า ร้อยละ 72.93 มีผู้ดูหนังในครอบครัวส่วนใหญ่ได้แก่ บิดา และพี่ชาย ส่วนอายุที่เริ่มดูหนังเฉลี่ยเท่ากับ 16.5 ปี

X (๕) ๑ มัญฉวรรณ คงทอง (2538) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มในการงดดูหนัง ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกี่ยวกับการงดดูหนังของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กิจกรรมสร้างสัมพันธภาพ กิจกรรมฝึกปฏิบัติการ ผ่อนคลายความเครียด การฝึกจินตนาการ และวิธีปฏิบัติตัวในการงดดูหนัง ผลการศึกษาพบว่า

1. ภายหลังการทดลองโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มในการงดดูหนัง มีผลทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ดูหนัง เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่ถูกต้องมากกว่าการทดลองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับหนัง และการปฏิบัติตัวในการงดดูหนังส่วนในเรื่องเจตคติต่อการดูหนังไม่เปลี่ยนแปลง

2. การปฏิบัติตัวในการงดดูหนังของนักเรียน - ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับหนังแต่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการดูหนัง

X (๑) ๑ สร้อย อนุสรณ์ศรีกุล และคนอื่น ๆ (2538) ได้ทำการศึกษาหาแนวทางลดและเลิกดูหนังของนักเรียนชาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางลด และเลิกดูหนังในนักเรียนชาย ด้วยการส่งเสริมให้ผู้นำเยาวชนด้านสุขภาพในโรงเรียน ให้มีบทบาทเป็นผู้นำเยาวชน

ในการรณรงค์ด้านการสูบบุหรี่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 โรงเรียน โดยแบ่งการดำเนินการวิจัย เป็น 4 ระยะ คือ ระยะเตรียมโรงเรียน ระยะอบรม ระยะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และระยะประเมินผลโครงการ ผลการวิจัยพบว่า ได้รับความสำเร็จในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลงทั้งสองกลุ่ม ความรู้และทัศนคติของโรงเรียนเพิ่มขึ้น และผู้นำเยาวชนมีความสามารถในการดำเนินงานรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้เกือบหมด และเห็นความสำคัญของโครงการ นักเรียนในโรงเรียนให้ความสนใจ และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของผู้นำเยาวชนเป็นอย่างดี

พจนีย์ เหล่าอมต (2532 : 125) ได้ทำการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และเลิกสูบบุหรี่ของครูชายในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตัวแปรที่สำคัญในการทำนายความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ของบุคคล คือ จำนวนบุคคลในบ้านที่สูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน ทัศนคติต่อการเลิกสูบบุหรี่ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่แบบคั่นเคยที่มีบุหรี่อยู่ในมือ และได้พบตัวแปรที่เป็นรอยต่อเชื่อมระหว่างการตัดสินใจสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่ คือ ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ด้านสุขภาพ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการดำรงชีวิตประจำวัน

อิสรินทร์ บัญญาฉวีวงศ์ (2537 : 57) ได้ทำการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมแก่ผู้ถูกควบคุมความประพฤติที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ พบว่า ผู้ถูกควบคุมความประพฤติมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และจากแบบรายงานพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งที่บ้านและที่ทำงาน พบว่า มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่ทำงานลดลงมากกว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่บ้าน และเมื่อพิจารณาความถี่ของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งที่บ้านและที่ทำงาน พบว่า พฤติกรรมการสูบลดลง

ไพโรจน์ โฉลัดสาห์กุล (2531 : 103) ได้ศึกษาเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่เชิงนิเสธ ครูชายและครูหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่มีอายุต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่ต่างกัน และครูที่มีสมาชิกในครอบครัวว่าปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการหาคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

✓ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนบางกะปิ-จำนวน 393 คน-เป็นนักเรียนชาย 359-นักเรียนหญิง 34 คน จำนวน 60 คน เป็น นักเรียนชาย 30 คน หญิง 30 คน

✓ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนบางกะปิ จำนวน 60 คน เป็นนักเรียนชาย 30 คน-เป็นนักเรียนหญิง 30 คน ได้มาโดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่แบบเจาะจง (Puposive - Sampling) โดยมีวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขอความร่วมมือจากฝ่ายปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษา ทุกห้องเรียนและทุกระดับชั้นปีศึกษา เพื่อศึกษาข้อมูลและรายชื่อเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ ของแต่ละห้องเรียน และแต่ละระดับชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 นำรายชื่อเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ทุกห้องเรียนและทุกชั้นเรียน มาเทียบขนาด เบอร์เซนต์ จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 4,655 คน โดยเทียบจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ในแต่ละห้องเรียน และแต่ละระดับชั้นได้ ดังนี้

ตาราง 1 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมสุบบุหรื มัธยมศึกษาตอนต้น

ชั้น ม. 1	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื		ชั้น ม. 2	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื		ชั้น ม. 3	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื	
	ช.	ญ.		ช.	ญ.		ช.	ญ.
ม. 1/1	3	-	ม. 2/1	3	1	ม. 3/1	3	-
ม. 1/2	1	-	ม. 2/2	8	-	ม. 3/2	4	-
ม. 1/3	3	-	ม. 2/3	4	2	ม. 3/3	9	-
ม. 1/4	3	-	ม. 2/4	5	-	ม. 3/4	7	1
ม. 1/5	2	1	ม. 2/5	4	-	ม. 3/5	9	1
ม. 1/6	2	2	ม. 2/6	3	-	ม. 3/6	6	-
ม. 1/7	2	-	ม. 2/7	6	3	ม. 3/7	4	1
ม. 1/8	-	-	ม. 2/8	5	-	ม. 3/8	6	-
ม. 1/9	2	-	ม. 2/9	4	1	ม. 3/9	6	-
ม. 1/10	2	-	ม. 2/10	3	-	ม. 3/10	1	-
ม. 1/11	3	-	ม. 2/11	2	-	ม. 3/11	3	-
ม. 1/12	2	-	ม. 2/12	6	1	ม. 3/12	2	-
ม. 1/13	1	1	ม. 2/13	7	-	ม. 3/13	5	-
ม. 1/14	2	-	ม. 2/14	2	-	ม. 3/14	5	-
ม. 1/15	3	-	ม. 2/15	5	-	ม. 3/15	2	-
ม. 1/16	3	-	ม. 2/16	6	-	ม. 3/16	1	-
ม. 1/17	3	-	ม. 2/17	4	-	ม. 3/17	2	-
ม. 1/18	2	-	ม. 2/18	4	-	ม. 3/18	3	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น ม.1	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสับสนหรือ		ชั้น ม.2	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสับสนหรือ		ชั้น ม.3	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสับสนหรือ	
	ช.	ญ.		ช.	ญ.		ช.	ญ.
ม.1/19	3	1	ม.2/19	3	-	ม.3/19	1	-
ม.1/20	3	-	ม.2/20	2	-	ม.3/20	2	-
รวม	45	5	รวม	87	8	รวม	80	3
50			95			83		

ตาราง 2 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมสุบบุหรื มัธยมศึกษาตอนปลาย

ชั้น ม.4	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื		ชั้น ม.5	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื		ชั้น ม.6	จำนวนนักเรียนที่มี พฤติกรรมสุบบุหรื	
	ช.	ญ.		ช.	ญ.		ช.	ญ.
ม.4/1	5	-	ม.5/1	3	-	ม.6/1	2	-
ม.4/2	3	-	ม.5/2	4	1	ม.6/2	4	2
ม.4/3	2	-	ม.5/3	4	2	ม.6/3	5	1
ม.4/4	2	-	ม.5/4	4	-	ม.6/4	5	1
ม.4/5	5	1	ม.5/5	5	2	ม.6/5	8	-
ม.4/6	2	-	ม.5/6	3	-	ม.6/6	6	1
ม.4/7	7	2	ม.5/7	2	2	ม.6/7	4	-
ม.4/8	4	-	ม.5/8	5	-	ม.6/8	6	-
ม.4/9	2	-	ม.5/9	3	1	ม.6/9	6	-
ม.4/10	1	-	ม.5/10	3	-	ม.6/10	1	-
ม.4/11	2	-	ม.5/11	4	-	ม.6/11	3	-
ม.4/12	2	-	ม.5/12	4	-	ม.6/12	1	-
ม.4/13	1	-	ม.5/13	4	-			
ม.4/14	2	-	ม.5/14	2	-			
ม.4/15	2	-	ม.5/15	2	-			
ม.4/16	1	-						
รวม	45	3	รวม	52	8	รวม	50	5
	48			60			55	

๒๖
ก.ได้เ็นได้
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ และแบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1

1.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่

- เพศ ✓
- อายุ
- ระดับชั้น
- ผลการเรียน ระดับที่ ๓
- ค่าใช้จ่ายที่ได้รับมาโรงเรียนต่อวัน
- ทักษะที่มต่อการสูบบุหรี่
- ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่

1.2 แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่

- สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- สถานภาพการสมรสของบิดา - มารดา
- พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว
- ความกดดันในชีวิตประจำวัน
- การอบรมเลี้ยงดู
- ลักษณะที่พักอาศัย

1.3 แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

- บรรยากาศการเรียนการสอน
- ระเบียบวินัยของโรงเรียน
- ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

101 นสอ.เลข

ตัวอย่าง

แบบสอบถามข้อมูลสภาพส่วนตัวนักเรียน ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่บ้าน และข้อมูลสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อมูลสภาพส่วนตัวนักเรียน

0 โรงเรียน.....

00 เพศ () ชาย
() หญิง

ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่บ้าน

0 สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ต่อเดือน

- () ต่ำกว่า 5,000 บาท
- () ตั้งแต่ 5,000 - 10,000 บาท
- () สูงกว่า 10,000 บาท

00 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

- () บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
- () บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)
- () บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
- () บิดามารดาหย่าร้างกัน
- () บิดาและมารดาถึงแก่กรรม

ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
	<u>ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน</u>					
0	เพื่อนในห้องคุยกันขณะสอน					
00	เพื่อนชอบเล่นกันขณะครูสอน					
	<u>ด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน</u>					
0	โรงเรียนเข้าแถวเร็ว					
00	ฝ่ายปกครองเข้มงวดมาก					
	<u>ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม</u>					
0	การสูบบุหรี่เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เราเข้า สังคมกับคนอื่นได้					
00	เพื่อรักษาน้ำใจเพื่อนหากเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะสูบ					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 ปริมาณการสูบ

2.2 ช่วงเวลาที่นักเรียนสูบ

2.3 สถานที่นักเรียนสูบ

ตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตอบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อไปนี้เกิดขึ้นกับท่านบ่อยครั้งเพียงไร

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็นประจำ	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย	ไม่บ่อย	ไม่เป็นเลย
	<u>ด้านปริมาณการสูบ</u>					
	ในโรงเรียน					
0	ต่ำกว่า 3 มวน					
00	ระหว่าง 3 - 5 มวน					
	<u>นอกโรงเรียน</u>					
0	ต่ำกว่า 3 มวน					
00	ระหว่าง 3 - 5 มวน					
	<u>ด้านช่วงเวลาที่นักเรียนสูบ</u>					
	ในโรงเรียน					
0	หลังเลิกเรียน					
00	ก่อนเข้าเรียน					
	<u>นอกโรงเรียน</u>					
0	หลังรับประทานอาหาร					
00	เมื่ออยู่กับเพื่อน					

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็น ประจำ	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย	ไม่บ่อย	ไม่เป็น เลย
000	ด้านสถานที่ที่นักเรียนสูบบุหรี่					
0	โรงเรียน					
00	ในห้องน้ำ					
	ใต้อาคารเรียน					
	นอกโรงเรียน					
0	โรงภาพยนตร์					
00	ห้องนอนส่วนตัว					

ข้อ 6 วิชา ทักษะสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม การศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามด้านสภาพส่วนตัวของนักเรียน
แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้าน แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน และแบบสอบถาม
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน หน้า 52

การสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
3. สร้างข้อความเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ ตัวแปร
ด้านส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน และแบบสอบถามพฤติกรรม
การสูบบุหรี่
4. การนำแบบสอบถามไปหาคุณภาพ
 - 4.1 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ได้แก่ ดร.พิตร ทองชั้น

อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ เพื่อให้สอดคล้องกับนิยาม ศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนด และผู้วิจัยนำไปปรับปรุงต่อไป

4.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ตรวจสอบแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยรวบรวมคะแนนของแต่ละคนจากสูงไปหาต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยตามข้อมูลมาทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test

4.3 หาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามที่ได้จากการคัดเลือกตามเกณฑ์ในข้อ 2 มาวิเคราะห์ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค โดยได้ค่าแอลฟาของแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังนี้

แบบสอบถามด้านทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ = .6010

แบบสอบถามด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ = .7078

แบบสอบถามด้านสภาพความกดดันในชีวิตประจำวัน = .7839

แบบสอบถามด้านบรรยากาศการเรียนการสอน = .7805

แบบสอบถามด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน = .7393

แบบสอบถามด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม = .5778

✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ

1. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

ในทุกห้องเรียนและทุกระดับชั้น

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package for Social Science Version) โดยการหาค่าสถิติขั้นพื้นฐาน และทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ที่มีตัวแปรด้านของสภาพส่วนบุคคลนักเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ใช้การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ได้แก่

ใช้สถิติ t - test (Independent) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2523 : 83)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าอัตราส่วนวิกฤต

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ดังนี้ (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. 2528 : 211)

แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (b)	$\sum_{j=1}^k \left(\frac{T^2}{n_j} \right) - \frac{T^2}{N}$	K - 1	$\frac{SS_b}{df_b}$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม (w)	$\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^k X^2_{ij} - \sum_{j=1}^k \left(\frac{T^2}{n_j} \right)$	N - k	$\frac{SS_w}{df_w}$	
ทั้งหมด	$\sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^k X^2_{ij} - \frac{k T^2}{N}$	N - 1		

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment)

หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 โดยใช้สูตรนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2523 : 63 - 66)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\left[N \sum X^2 - (\sum X)^2 \right] \left[N \sum Y^2 - (\sum Y)^2 \right]}}$$

เมื่อ r	แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด X
$\sum Y$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด X แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$	แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
N	แทน จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

3. หากกลุ่มตัวแปรในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้สูตรทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ดังนี้ (บุษกร เพ็ชรวิวรรธน์, 2530 : 265) ดังนี้

$$\tilde{Y} = b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_n X_n + A$$

เมื่อ $\tilde{Y}$	แทน คะแนนของ Y ที่ได้จากการพยากรณ์
$b_1, b_2, \dots, b_n$	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ หรือค่า Score Weight ของตัวพยากรณ์ ตัวที่ 1 ถึง n ตามลำดับ

$x_1, x_2, \dots, x_n$ แทน คะแนนดิบของตัวพยากรณ์ที่ 1 ถึง n ตามลำดับ
A แทน ค่าคงที่ในสมการพยากรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ *Johnson*

1. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร t - test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถาม
 $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 s_H^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 s_L^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 n_H, n_1 แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มและกลุ่มต่ำตามลำดับ

2. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ ∞	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
s_1^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย และเพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤตที่ใช้พิจารณาในการแจกค่า F
t	แทน	อัตราส่วนวิกฤตที่ใช้พิจารณาในการแจกค่า t
SS	แทน	Sum of Square (ผลบวกกำลังสองของคะแนน)
MS	แทน	Mean Square (ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน)
df	แทน	Degree of Freedom (ชั้นแห่งความเป็นอิสระ)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
R ² Change	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ทีละตัว
B	แทน	คะแนนดิบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ และตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ และด้านสถานที่สูบบุหรี่ของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านและสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียนและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยใช้ t-test

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบแบบ เชฟเฟ (Sheffe)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลใน

ครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พึงอาศัย ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบของนักเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment)

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนของนักเรียนที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบของนักเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 1

1.1 ผลการศึกษาจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6

โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ดังแสดงในตาราง 3

1.2 ผลการศึกษาจำนวนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ ทศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 3 แสดงจำนวนร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
<u>ด้านส่วนตัวนักเรียน</u>			
เพศ	ชาย	289	77.5
	หญิง	80	21.4
	ไม่ระบุ	4	1.1
อายุ	12 - 15	224	60.1
	16 - 19	146	39.1
	ไม่ระบุ	3	.8
ระดับชั้น	ม.1	62	16.6
	ม.2	72	19.3
	ม.3	63	16.9
	ม.4	55	14.7
	ม.5	62	16.6
	ม.6	37	15.3
	ไม่ระบุ	2	.5

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ผลการเรียน	ต่ำกว่า 1.00	23	35.9
	ระหว่าง 1.00 - 2.00	218	58.4
	สูงกว่า 2.00	18	4.8
	ไม่ระบุ	3	.8
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ต่อวัน	ต่ำกว่า 50 บาทต่อวัน	31	8.3
	ระหว่าง 50 - 100 บาทต่อวัน	142	38.1
	มากกว่า 100 บาทต่อวัน	193	51.7
	ไม่ระบุ	7	1.9
<u>ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน</u>			
ฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัว	ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน	31	8.3
	ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน	142	38.1
	สูงกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	193	51.7
	ไม่ระบุ	7	1.9
สภาพภาพการสมรส	บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	277	74.3
	บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	36	9.7
	บิดามารดาหย่าร้างกัน	27	7.2
	บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	26	7.0
	บิดาและมารดาถึงแก่กรรม	4	1.1
	ไม่ระบุ	3	.8

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	ผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่เลย	201	53.9
	ผู้ปกครองสูบบุหรี่บ้างเป็นครั้งคราว	97	26.0
	ผู้ปกครองสูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน	72	19.3
	ไม่ระบุ	3	.8
การอบรมเลี้ยงดู	แบบปล่อยปละละเลย	15	4.0
	แบบเข้มงวด	79	21.2
	แบบตามใจ	18	4.8
	แบบประนีประนอม ตามใจ		
	และ เข้มงวดเป็นบางครั้ง	258	69.2
	ไม่ระบุ	3	.8
ลักษณะที่พักอาศัย	พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา	286	76.7
	อาศัยอยู่กับบุคคลอื่น	84	22.5
	ไม่ระบุ	3	.8

จากตาราง 3 ตัวแปรด้านตัวนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนนักเรียนเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุในช่วง 12 - 15 ปี มากกว่าช่วงอายุ 16 - 19 ปี โดยเรียงจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 จากมากไปหาน้อย คือ ระดับชั้น ม.2, ม.3, ม.1, ม.5, ม.4 และ ม.6 นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ระหว่าง 1.00 - 2.00 และเมื่อศึกษาค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับต่อวัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายมาโรงเรียนมากกว่า 100 บาทต่อวัน รองลงมาอยู่ระหว่าง 50 - 100 บาทต่อวัน ส่วนตัวแปร

ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน พบว่า ครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้สูงกว่า 10,000 บาทต่อเดือน รองลงมาครอบครัวมีรายได้ระหว่าง 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน ด้านสถานภาพการสมรสของบิดามารดา พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่บุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่ นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประณีตระอบม ตามใจ และเข้มงวดเป็นบางครั้งเป็นส่วนใหญ่ ด้านที่พักอาศัย นักเรียนส่วนใหญ่พักอาศัยกับบิดามารดา

ตาราง 4 แสดงจำนวนร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้าน ส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปร ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่ โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	N	ร้อยละ	ไม่ตอบ
<u>ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน</u>					
ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่	2.2096	.6460	369	98.9	4 (1.1)%
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	2.3891	.7367	369	98.9	4 (1.1)%
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน</u>					
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	2.6384	.7949	370	99.2	3 (.8)%
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน</u>					
บรรยากาศการเรียนการสอน	3.1629	.7153	369	98.9	4 (1.1)%
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	3.3127	.7753	369	98.9	4 (1.1)%
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	2.5979	.6330	369	98.9	4 (1.1)%

จากตาราง 4 ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ และตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ มีจำนวนนักเรียน 369 คน มีคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรทั้งสองด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน มีจำนวนนักเรียน 370 คน มีคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านความกดดันในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 369 คน มีคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน และด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบของนักเรียนตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ และลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เพศ	ชาย	289	16.8062	8.382	1.78
	หญิง	80	14.9375	8.018	
อายุ	12 - 15	224	17.2634	8.368	2.66*
	16 - 19	146	14.0205	7.251	
ลักษณะที่พักอาศัย	พักอาศัยกับบิดา มารดา	286	16.1503	8.349	.73
	พักอาศัยกับบุคคลอื่น	84	16.9048	8.382	

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ทัศนคติที่มีต่อการ สูบบุหรี่	ดี	182	16.0659	7.541	.63
	ไม่ดี	191	16.6126	9.016	
ตัวแบบที่มีอิทธิพล ต่อการสูบบุหรี่	สูง	193	15.4041	7.573	2.28*
	ต่ำ	180	17.3556	8.968	
ความกดดันใน ชีวิตประจำวัน	สูง	190	15.4895	7.789	2.03*
	ต่ำ	183	17.2350	8.775	
บรรยากาศการ เรียนการสอน	ดี	197	15.9797	7.796	.90
	ไม่ดี	176	16.7557	8.878	
ระเบียบวินัยของ โรงเรียน	เคร่งครัดมาก	206	15.6262	7.882	1.86
	เคร่งครัดน้อย	167	17.2335	8.778	
ปฏิสัมพันธ์ทาง สังคม	สูง	165	14.9455	7.236	3.00*
	ต่ำ	208	17.4567	8.954	

*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนที่มีเพศ ลักษณะที่พึงอาศัย ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่ บรรยาการการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้าน ปริมาณการสูบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้าน อายุ ตัวแบบที่มีอิทธิพล ต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และภูมิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนเพศชายมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าเพศหญิง นักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 15 ปี มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าช่วงอายุ 16 - 19 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่พึงอาศัย นักเรียนที่พึงอาศัยกับบุคคลอื่น มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ สูงกว่าพึงอาศัยกับบิดามารดา นักเรียนที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ สูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ นักเรียนที่มีตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูง และมีความกดดันในชีวิตประจำวันสูง มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านบรรยาการการเรียนการสอนไม่ดี ด้านระเบียบวินัย ของโรงเรียนเคร่งครัดน้อย มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านภูมิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีพฤติกรรมการ สูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เพศ	ชาย	289	51.1592	26.408	1.19
	หญิง	80	47.1875	16.835	
อายุ	12 - 15	224	51.8616	25.847	1.48
	16 - 19	146	47.6918	27.433	
ลักษณะที่พักอาศัย	พักอาศัยกับบิดา	286	49.2203	26.808	.93
	มารดา				
	พักอาศัยกับบุคคลอื่น	84	52.2738	25.643	
ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่	ดี	182	52.0659	26.448	1.38
	ไม่ดี	191	48.2880	26.592	
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	สูง	180	53.2111	26.680	2.17*
	ต่ำ	193	47.2591	26.178	

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	สูง	183	52.8798	26.197	1.97*
	ต่ำ	190	47.4842	26.694	
บรรยากาศการเรียนการสอน	ดี	197	49.3350	25.895	.61
	ไม่ดี	176	51.0227	27.318	
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	เคร่งครัดมาก	206	48.2573	26.290	1.52
	เคร่งครัดน้อย	167	52.4431	26.774	
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	สูง	165	46.0667	26.035	2.66*
	ต่ำ	208	53.3558	26.580	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนที่มีตัวแปรด้านเพศ อายุ ลักษณะ ที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศการเรียนการสอน และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ด้านความกดดันในชีวิตประจำวัน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยพบว่า นักเรียนเพศชาย มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าเพศหญิง นักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 15 ปี มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าช่วงอายุ 16 - 19 ปี นักเรียนที่พักอาศัยกับบุคคลอื่น มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดา และนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการสูบบุหรี่อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่ำ ด้านความกดดันในชีวิตประจำวันต่ำ ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี และด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและด้านปฏิสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และภูมิสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เพศ	ชาย	289	28.1696	15.062	1.88
	หญิง	80	24.6125	14.819	
อายุ	12 - 15	224	28.3705	14.596	1.62
	16 - 19	146	25.7877	15.686	
ลักษณะที่พักอาศัย	พักอาศัยกับบิดา	286	27.2517	15.362	.18
	มารดา				
	พักอาศัยกับบุคคลอื่น	84	26.9167	14.144	
ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่	ดี	182	28.7308	15.104	1.82
	ไม่ดี	191	25.8953	14.937	
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	สูง	180	28.4556	14.933	1.46
	ต่ำ	193	26.1813	15.145	

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	สูง	183	28.1639	14.537	1.11
	ต่ำ	190	26.4263	15.549	
บรรยากาศการเรียนการสอน	ดี	197	26.9137	14.743	.49
	ไม่ดี	176	27.6875	15.451	
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	เคร่งครัดมาก	206	26.4306	15.107	1.14
	เคร่งครัดน้อย	167	28.2635	15.002	
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	สูง	165	26.0788	15.584	2.43*
	ต่ำ	208	28.2308	14.609	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงว่านักเรียนที่มีเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกันมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยพบว่า นักเรียนเพศชายมีพฤติกรรมการ

สูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิง นักเรียนในช่วงอายุ 12 - 15 ปี มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าช่วงอายุ 16 - 19 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดา มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่พักอาศัยกับบุคคลอื่น นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ นักเรียนที่มีตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูง นักเรียนที่มีความกดดันในชีวิตประจำวันสูง นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านระเบียบวินัย เครื่องครัดน้อย มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่มีภูมิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่มีภูมิสัมพันธ์ทางสังคมสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบ โดยรวม เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
เพศ	ชาย	289	96.1349	47.408	1.57
	หญิง	80	86.7375	47.575	
อายุ	12 - 15	224	97.4955	46.615	1.78
	16 - 19	146	88.5000	48.639	
ลักษณะที่พักอาศัย	พักอาศัยกับบิดา มารดา	286	92.6224	48.412	0.59
	พักอาศัยกับบุคคลอื่น	84	96.0952	45.019	
ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่	ดี	182	96.8626	47.037	1.23
	ไม่ดี	191	90.7958	48.057	
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	สูง	193	88.8446	48.009	2.07*
	ต่ำ	180	99.0222	46.799	

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภท	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	สูง	183	98.2787	47.020	1.81
	ต่ำ	190	89.4000	47.862	
บรรยากาศการเรียนการสอน	ดี	197	92.2284	46.370	0.66
	ไม่ดี	176	95.4659	49.006	
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	เคร่งครัดมาก	206	90.3641	47.281	1.53
	เคร่งครัดน้อย	167	97.9401	47.789	
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	สูง	165	87.0909	46.779	2.43*
	ต่ำ	208	99.0433	47.683	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนที่มีตัวแปรด้านเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมสูบบุหรี่โดยรวม สูงกว่านักเรียนหญิงในด้าน

ที่พักอาศัย พบว่า นักเรียนที่พักอาศัยกับบุคคลอื่น มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียน
ที่พักอาศัยกับบิดามารดา นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่า
นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ ส่วนตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่ำ ความกดดันในชีวิต
ประจำวันสูง บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี ระเบียบวินัยของโรงเรียนไม่เคร่งครัด
และด้านภูมิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณ
การสูดด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ โดยจำแนกตามตัวแปรด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ระดับ
ชั้นผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน และด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทาง
เศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลใน
ครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 9 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>ด้านส่วนตัว</u>					
<u>นักเรียน</u>					
ระดับชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5	3021.9643	604.3929	9.7392*
	ภายในกลุ่ม	365	22651.0708	62.0577	
	รวมทั้งหมด	370	25673.0350		
ผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	336.3531	168.1766	2.4411
	ภายในกลุ่ม	365	25146.5056	68.8945	
	รวมทั้งหมด	367	25482.8545		
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	ระหว่างกลุ่ม	2	293.0272	146.5136	2.1192
	ภายในกลุ่ม	367	25372.9971	69.1362	
	รวมทั้งหมด	369	25666.0243		
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u>					
<u>ที่บ้าน</u>					
ฐานะทางเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	316.5941	158.2970	2.2776
กิจของครอบครัว	ภายในกลุ่ม	367	25229.3950	69.5025	
	รวมทั้งหมด	369	25545.9891		

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สถานภาพการ	ระหว่างกลุ่ม	2	122.7875	61.3937	.8956
สมรสของบิดา	ภายในกลุ่ม	337	23101.7155	68.5511	
มารดา	รวมทั้งหมด	339	23224.5029		
พฤติกรรมการสูบบุหรี่	ระหว่างกลุ่ม	2	994.8510	497.4255	7.4197*
ของบุคคลใน	ภายในกลุ่ม	367	24604.0382	67.0410	
ครอบครัว	รวมทั้งหมด	369	25598.8892		
การอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	579.1982	289.5991	3.0923*
	ภายในกลุ่ม	109	10208.0786	93.6521	
	รวมทั้งหมด	111	10781.2768		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านระดับชั้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ด้านปริมาณการสูบ และการอบรมเลี้ยงดู แต่ไม่พบ ความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบของนักเรียน เมื่อจำแนกตามตัวแปร ด้านผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน สถานภาพการสมรสของบิดามารดา และฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว สำหรับตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงนำ คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ มาเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีทดสอบ แบบเชฟเฟ (Sheffe) ดังแสดงในตาราง 10 - 12)

ตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ตามระดับชั้นเรียนต่างกันรายคู่

ระดับชั้น		ม.5	ม.1	ม.4	ม.3	ม.6	ม.2
	$\bar{X}$	12.7097	13.5484	14.9818	16.8095	19.1754	20.3333
ม.5	12.7097	-	0.8387	2.2721	4.0998*	6.7849*	7.6236**
ม.1	13.5484	-	-	1.4334	3.2671	5.627*	6.7849*
ม.4	14.9818	-	-	-	1.8277	4.1939*	5.3515*
ม.3	16.8095	-	-	-	-	2.3659	3.5238*
ม.6	19.1754	-	-	-	-	-	1.1579
ม.2	20.3333	-	-	-	-	-	-

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนระดับชั้น ม.2, ม.6, และ ม.3 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่าระดับชั้น ม.5 นักเรียนระดับชั้น ม.2 และ ม.6 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่าระดับชั้น ม.1 และ ม.4 นักเรียนระดับชั้น ม.2 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่าระดับชั้น ม.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่พฤติกรรมสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวต่างกัน เป็นรายคู่

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของบุคคลในครอบครัว		ผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่ เลย	ผู้ปกครองสูบบุหรี่ เป็นครั้งคราว	ผู้ปกครองสูบบุหรี่ เป็นประจำทุกวัน
	$\bar{X}$	14.7910	18.0722	18.0972
ผู้ปกครองไม่สูบบุหรี่ เลย	14.7910	-	3.2812*	3.3062*
ผู้ปกครองสูบบุหรี่ เป็นครั้งคราว	18.0722	-	-	0.0250
ผู้ปกครองสูบบุหรี่ เป็นประจำทุกวัน	18.0972	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน และผู้ปกครองสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่านักเรียนที่มีบุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่เลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ด้านการอบรมเลี้ยงดูต่างกันเป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู		แบบประนีประนอม แบบตามใจ แบบเข้มงวด แบบปล่อย ตามใจ และเข้ม งวดเป็นบางครั้ง			
	$\bar{X}$	ไม่ตอบ	12.7222	18.1266	20.5333
แบบประนีประนอม					
ตามใจ และ เข้ม					
งวดเป็นบางครั้ง	ไม่ตอบ	-	-	-	-
แบบตามใจ	12.7222	-	-	5.4044	7.8111*
แบบเข้มงวด	18.1266	-	-	-	2.4067
แบบปล่อยปละ	20.5333	-	-	-	-
ละ เลย					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มี
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ
โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>ด้านตัวนักเรียน</u>					
ระดับชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5	66119.5311	13223.909	24.8248*
	ภายในกลุ่ม	365	194431.7304	532.6897	
	รวมทั้งหมด	370	260551.2615		
ผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3462.3352	1731.1676	2.4772
	ภายในกลุ่ม	365	255076.8713	698.8407	
	รวมทั้งหมด	367	258539.2065		
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ต่อวัน	ระหว่างกลุ่ม	2	2980.1994	1490.0997	2.1321
	ภายในกลุ่ม	367	2564.0195	698.8774	
	รวมทั้งหมด	369	259468.2189		
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม ที่บ้าน</u>					
ฐานะทางเศรษฐกิจ กิจของครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	2471.1475	1208.5737	1.7259
	ภายในกลุ่ม	363	254195.6859	700.2636	
	รวมทั้งหมด		256612.8333		
สถานภาพการ สมรสของบิดา มารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	2540.1842	1270.0921	1.8314
	ภายในกลุ่ม	337	233708.4600	693.4969	
	รวมทั้งหมด	339	236248.6441		
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ของบุคคลใน ครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	4067.1651	2033.5826	2.9133
	ภายในกลุ่ม	367	256179.2781	698.0362	
	รวมทั้งหมด	369	260246.4432		

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	5112.7318	2556.3659	3.7895*
	ภายในกลุ่ม	109	73529.6968	674.5844	
	รวมทั้งหมด	111	78642.4286		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบของนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปร ได้แก่ ระดับชั้นเรียน และการอบรมเลี้ยงดู แต่ไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบของนักเรียน เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว สำหรับตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงน่าจะสนใจเฉลี่ย พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบมาเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีทดสอบแบบ เชฟเฟ (Sheffe) ดังแสดงในตาราง 14 - 15)

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ตามระดับชั้นเรียนต่างกันรายคู่

ระดับชั้น		ม.5	ม.1	ม.4	ม.3	ม.2	ม.6
	$\bar{X}$	35.6774	36.1129	42.7091	49.6032	66.3194	68.4211
ม.5	35.6774	-	0.4355	7.0317	13.9258*	30.642*	32.7437*
ม.1	36.1129	-	-	6.5962	13.4903*	30.2065*	32.3082*
ม.4	42.7091	-	-	-	6.8991	23.104*	25.712*
ม.3	49.6032	-	-	-	-	16.7162*	18.8179*
ม.2	66.3194	-	-	-	-	-	2.1017
ม.6	68.4211	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้น ม.5 และ ม.1 นักเรียนระดับชั้น ม.6 และ ม.2 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้น ม.4 และ ม.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ด้านการอบรมเลี้ยงดูต่างกันเป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู		แบบประนีประนอม แบบตามใจ แบบเข้มงวด แบบปล่อย ตามใจ และเข้ม งวดเป็นบางครั้ง				ปลະລະ ເລຍ
	$\bar{X}$	-	35.8889	54.1772	54.8000	
แบบประนีประนอม						
ตามใจ และเข้ม						
งวดเป็นบางครั้ง	ไม่ตอบ	-	-	-	-	
แบบตามใจ	35.8889	-	-	18.2883*	18.9111*	
แบบเข้มงวด	54.1772	-	-	-	0.6228	
แบบปล่อยปละ	54.8000	-	-	-	-	
ลະ ເລຍ						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละลະ ເລຍ และแบบเข้มงวดมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประนีประนอม ตามใจ และเข้มงวดเป็นบางครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่ด้านสถานที่สูบของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>ตัวแปรด้านตัวนักเรียน</u>					
ระดับชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5	20040.6151	4008.1230	22.8453*
	ภายในกลุ่ม	365	64037.9671	175.4465	
	รวมทั้งหมด	370	84078.5822		
ผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1918.3265	959.1632	4.2988*
	ภายในกลุ่ม	365	51440.2822	223.1241	
	รวมทั้งหมด	367	83358.6087		
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	ระหว่างกลุ่ม	2	666.6957	333.3479	1.4736
	ภายในกลุ่ม	367	83022.9286	226.2205	
	รวมทั้งหมด	369	83689.6243		
<u>ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน</u>					
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	492.8550	246.4275	1.0810
	ภายในกลุ่ม	363	82751.8800	227.9666	
	รวมทั้งหมด	365	83244.7350		
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	ระหว่างกลุ่ม	2	486.2589	243.1294	1.0670
	ภายในกลุ่ม	337	76787.7529	227.8568	
	รวมทั้งหมด	339	77274.0118		
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	16484.1819	8242.0909	3.6849*
	ภายในกลุ่ม	367	820868.6289	2236.6993	
	รวมทั้งหมด	369	837352.8108		

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	718.1256	359.0628	1.7259
	ภายในกลุ่ม	109	22676.2941	208.0394	
	รวมทั้งหมด	111	23394.4196		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบของนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นเรียน ผลการเรียนและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว แต่ไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา และการอบรมเลี้ยงดู สำหรับตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงน่าจะสนใจศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบบุหรี่เปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีทดสอบแบบ เชฟเฟ (Sheffe) ดังแสดงในตาราง 17 ส่วนตัวแปรผลการเรียนและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ตามระดับชั้นเรียนต่างกันรายคู่

ระดับชั้น		ม.5	ม.1	ม.4	ม.3	ม.2	ม.6
	$\bar{X}$	19.0323	20.2518	23.0364	26.6825	36.0694	37.7018
ม.5	19.0323	-	1.2195	4.0041	7.6502*	17.0371*	18.6695*
ม.1	20.2518	-	-	2.7846	6.4307*	15.8176*	17.45*
ม.4	23.0364	-	-	-	3.6461	13.033*	14.6654*
ม.3	26.6825	-	-	-	-	9.3869*	11.0193*
ม.2	36.0694	-	-	-	-	-	1.6324
ม.6	37.7018	-	-	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรม
การสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.5 และ ม.1 นักเรียนระดับชั้น ม.6 และ ม.2
มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้น ม.4 และ ม.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรสูบบุหรี่ โดยรวม
โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>ตัวแปรด้านตัว</u> <u>นักเรียน</u>					
ระดับชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5	204716.0258	40943.2052	23.6027*
	ภายในกลุ่ม	365	633158.4055	1734.6806	
	รวมทั้งหมด	370	837874.4313		
ผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	13800.1354	6900.0677	3.0809*
	ภายในกลุ่ม	365	817462.8212	2239.6242	
	รวมทั้งหมด	367	831262.9565		
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ	ระหว่างกลุ่ม	2	9197.8552	4585.9276	2.0384*
ต่อวัน	ภายในกลุ่ม	367	825646.7637	2249.7187	
	รวมทั้งหมด	369	834818.6189		
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> <u>ที่บ้าน</u>					
ฐานะทางเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	7881.0299	3890.5150	1.7215
กิจของครอบครัว	ภายในกลุ่ม	363	820354.9264	2259.9309	
	รวมทั้งหมด	365	828135.9563		
สถานภาพการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6851.4428	3425.7214	1.5328
สมรสของบิดา	ภายในกลุ่ม	337	753185.6631	2234.9723	
มารดา	รวมทั้งหมด	339	760037.1059		
พฤติกรรมกรสูบบุหรี่	ระหว่างกลุ่ม	2	16484.1819	8242.0909	3.6849*
ของบุคคลใน	ภายในกลุ่ม	367	820868.6289	2236.6993	
ครอบครัว	รวมทั้งหมด	369	837352.8108		

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การอบรมเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	14499.2847	7249.6423	3.3507*
	ภายในกลุ่ม	109	235837.7153	2163.6488	
	รวมทั้งหมด	111	250337.0		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมของนักเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู แต่ไม่พบความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม ตามตัวแปร ฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา สำหรับตัวแปรที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงน่าจะสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม มาเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีทดสอบแบบเซฟเฟ (Seffe) ดังแสดงในตาราง 19 - 21) ส่วนตัวแปรผลการเรียน ไม่พบว่าคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ตามระดับชั้นเรียนต่างกันรายคู่

ระดับชั้น		ม.5	ม.1	ม.4	ม.3	ม.2	ม.6
	$\bar{X}$	67.4194	96.9194	80.7273	93.0952	122.7222	125.2982
ม.5	67.4194	-	29.5	13.3079	25.6758*	55.3028*	57.8788*
ม.1	96.9194	-	-	-16.1921	-3.8242*	25.8028*	28.3788*
ม.4	80.7273	-	-	-	12.3679*	41.9949*	44.5709*
ม.3	93.0952	-	-	-	-	29.627*	32.203*
ม.2	122.7222	-	-	-	-	-	2.576
ม.6	125.2982	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่านักเรียนระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม สูงกว่านักเรียนระดับชั้น ม.5, ม.1 และ ม.4 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ม.6 และ ม.2 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่า ระดับชั้น ม.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันต่างกันรายคู่

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ต่อวัน		ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันสูงกว่า 100 บาท	ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันระหว่าง 50 - 100 บาท	ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันต่ำกว่า 50 บาท
	$\bar{X}$	90.2110	94.2110	113.8333
ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันสูงกว่า				
100 บาท	90.0194	-	4.1961	23.8184*
ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันระหว่าง				
50 - 100 บาท	94.2110	-	-	19.6223
ได้รับค่าใช้จ่าย ต่อวันต่ำกว่า				
50 บาท	113.8333	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันต่ำกว่า 50 บาท
มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันสูงกว่า 100 บาท
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ด้านพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว

พฤติกรรมการ		บุคคลในครอบครัว	บุคคลในครอบครัว	บุคคลในครอบครัว
สูบบุหรี่ของบุคคล		ไม่สูบบุหรี่เลย	สูบบ้างเป็น	สูบบุหรี่เป็น
ในครอบครัว		100 บาท	ครั้งคราว	ประจำ
$\bar{X}$		87.4975	98.4124	103.2917
บุคคลในครอบครัว				
ไม่สูบบุหรี่เลย	87.4975	-	10.9149	15.7942*
บุคคลในครอบครัว				
สูบบ้างเป็น				
ครั้งคราว	98.4124	-	-	4.8793
บุคคลในครอบครัว				
สูบบ้างเป็น				
ประจำ	103.2917	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่านักเรียนที่บุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่เป็นประจำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมสูงกว่านักเรียนที่บุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่เลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ด้านการอบรมเลี้ยงดูต่างกันเป็นรายคู่

การอบรมเลี้ยงดู		แบบประนีประนอม แบบตามใจ แบบเข้มงวด แบบปล่อย ตามใจ และ เข้ม งวดเป็นบางครั้ง			
	$\bar{X}$	ไม่ตอบ	70.7778	101.4684	103.0667
แบบประนีประนอม					
ตามใจ และ เข้ม					
งวดเป็นบางครั้ง	ไม่ตอบ	-	-	-	-
แบบตามใจ	70.7778	-	-	30.6906	32.2889*
แบบเข้มงวด	101.4684	-	-	-	1.5983*
แบบปล่อยปละ					
ละเลย	103.0667	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบ
เข้มงวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตาราง 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ

ตัวแปร	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณที่สูบ
	r
<u>ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน</u>	
เพศ	.0873
อายุ	.1406*
ระดับชั้น	
ม. 1	.1532*
ม. 2	.2367*
ม. 3	.0264
ม. 4	-.0701
ม. 5	-.1567*
ผลการเรียน	-.1134
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	.0550
ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่	.1651*
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.2042*

ตาราง 23 (ต่อ)

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณที่สูบ ตัวแปร	r
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน</u>	
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	-.0838
สถานภาพการสมรสของบิดา	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	-.0349
บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	-.0039
บิดามารดาหย่าร้างกัน	.0814
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	-.0786
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	
ไม่สูบเลย	-.1968*
สูบบ้างเป็นครั้งคราว	.1218
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	.1672*
การอบรมเลี้ยงดู	
แบบปล่อยปละละเลย	.1045
แบบเข้มงวด	.0996
แบบตามใจ	-.1001
ลักษณะที่พักอาศัย	-.0411
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน</u>	
บรรยากาศการเรียนการสอน	.1379*
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.1813*
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	.1630*

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร อายุ ระดับชั้น ม.1 ระดับชั้น ม.2 ทักษะการที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ ระดับชั้น ม.5 และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ตาราง 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน
สภาพแวดล้อมที่บ้านและตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
ด้านเวลาที่สูบ

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ	
ตัวแปร	r
<u>ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน</u>	
เพศ	.0599
อายุ	-.0820
ระดับชั้น	
ม. 1	-.2468*
ม. 2	-.3095*
ม. 3	-.0183
ม. 4	-.1173
ม. 5	-.2404*
ผลการเรียน	-.1109
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	.0917
ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่	.0454
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.1314
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน</u>	
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	-.0535
สถานภาพการสมรสของบิดา	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	-.0594
บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	.0275
บิดามารดาหย่าร้างกัน	.1027
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	.0592

ตาราง 24 (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ
	r
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	
ไม่สูบเลย	-.1218
สูบบ้าง เป็นครั้งคราว	.0482
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	.1361*
การอบรมเลี้ยงดู	
แบบปล่อยปละละเลย	.0377
แบบเข้มงวด	.0684
แบบตามใจ	.1225
ลักษณะที่พักอาศัย	-.0503
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน</u>	
บรรยากาศการเรียนการสอน	.1078
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.1378*
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	.1493*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร ความกดดันในชีวิตประจำวัน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1, ม.2, และ ม.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ตาราง 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่การสูบ

ตัวแปร	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ
	r
<u>ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน</u>	
เพศ	.1013
อายุ	-.0857
ระดับชั้น	
ม. 1	-.2189*
ม. 2	.2948*
ม. 3	-.0280
ม. 4	-.1191
ม. 5	-.2423*
ผลการเรียน	-.1444*
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	.0901
ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่	-.0120
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.0819
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน</u>	
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	-.0535
สถานภาพการสมรสของบิดา	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	-.0248
บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	-.0025
บิดามารดาหย่าร้างกัน	.0845
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	-.0758

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ
	r
พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	
ไม่สูบเลย	-.0138
สูบบ้างเป็นครั้งคราว	.0138
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	.0898
การอบรมเลี้ยงดู	
แบบปล่อยปละละเลย	.0066
แบบเข้มงวด	.0525
แบบตามใจ	-.0775
ลักษณะที่พักอาศัย	-.0102
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน</u>	
บรรยากาศการเรียนการสอน	.0937
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.0264
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	.0711

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร ระดับชั้น ม.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1, ม.5 และผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ตาราง 26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม

ตัวแปร	พฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม
	r
<u>ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน</u>	
เพศ	.0808
อายุ	-.0975
ระดับชั้น	
ม. 1	-.2338*
ม. 2	.3074*
ม. 3	-.0144
ม. 4	-.1154
ม. 5	-.2447*
ผลการเรียน	-.1275
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน	.0893
ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่	.0504
ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.1350
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน</u>	
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	-.0534
สถานภาพการสมรสของบิดา	
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	-.0470
บิดามารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	-.0152
บิดามารดาหย่าร้างกัน	.0983
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม	-.0708

ตาราง 26 (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมกาสูบหรี่ด้านเวลาที่สูบ
	r
พฤติกรรมกาสูบหรี่ของบุคคลในครอบครัว	
ไม่สูบเลย	-.1347
สูบบ้างเป็นครั้งคราว	.0526
ความกดดันในชีวิตประจำวัน	.1336
การอบรมเลี้ยงดู	
แบบปล่อยปละละเลย	.0414
แบบเข้มงวด	.0723
แบบตามใจ	-.1104
ลักษณะที่พักอาศัย	-.0320
<u>ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน</u>	
บรรยากาศการเรียนการสอน	.1140
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.1487*
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	.1343

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกาสูบหรี่โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร ระดับชั้น ม.2 และระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกาสูบหรี่โดยรวม ได้แก่ ระดับชั้น ม.1 และ ม.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ตอนที่ 5 แสดงผลการศึกษาดัชนีแปรผันส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 12 ตัวแปร จากจำนวนทั้งสิ้น 16 ตัวแปร ดังแสดงไว้ใน ตาราง 23

ตาราง 27 แสดงตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ เมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวพยากรณ์พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ	R	R ² change	F	Beta	B
ระดับชั้น ม. 2	.2367	.0560	21.124**	.2367	5.0148
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.3215	.1034	20.462**	.2199	.2074
✓ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.3645	-.1329	18.078**	.1742	.2570
✓ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว	.3916	.1534	15.986**	-.1452	-2.5677
ระดับชั้น ม. 5	.4094	.1676	14.180**	-.1241	-4.5649
ระดับชั้น ม. 1	.4294	.1844	13.228**	-.1382	-4.0678
ระดับชั้น ม. 4	.4451	.1981	12.750**	-.1309	-3.2210
การอบรมเลี้ยงดู	.4599	.2115	11.705**	-.1186	-4.5256
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	.4698	.2207	10.952**	-.0965	-3.1657
รวม 9 ตัวพยากรณ์	R= .4698	R ² =.2207			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 พบว่า มีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 9 ตัว จากจำนวนทั้งสิ้น 16 ตัวแปร ได้แก่ ระดับชั้น ม.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียน ระดับชั้น ม.1, ม.5, ม.4, ม.3 อายุ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และการอบรมเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนาย 22.7% โดยพบว่า ระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

ตาราง 28 แสดงตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนของนักเรียนที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบ เมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวพยากรณ์พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบ	R	R ² change	F	Beta	B
ระดับชั้น ม.2	.3095	.0958	37.723**	.3095	20.2861
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.3602	.1297	26.463**	.1861	.6450
ระดับชั้น ม.1	.3983	.1587	22.253**	-.1747	-12.5001
ระดับชั้น ม.5	.4544	.2065	22.963**	-.2332	-16.4631
ระดับชั้น ม.4	.4932	.2432	22.629**	-.2148	-15.8074
ระดับชั้น ม.3	.5311	.2821	22.988**	-.2636	-18.7269
อายุ	.5451	.2972	24.736**	-.1540	-17.7161
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.5725	.3278	21.271**	.1210	.6216
การอบรมเลี้ยงดู	.5831	.3400	19.917**	-.1144	-13.8898
รวม 9 ตัวพยากรณ์	R= .5831	R ² = .3400			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 พบว่า มีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 9 ตัว จากจำนวนทั้งสิ้น 16 ตัวแปร ได้แก่ ระดับชั้น ม.2 ระดับวินัยของโรงเรียน ระดับชั้น ม.1, ม.5, ม.4, ม.3 อายุ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และการอบรมเลี้ยงดู และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 34.00 โดยพบว่า ระดับชั้น ม.1 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

ตาราง 29 แสดงตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านสถานที่สูบ เมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวพยากรณ์พฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบ	R	R ² change	F	Beta	B
ระดับชั้น ม.2	.2948	.0869	33.847**	.2948	11.2938
ระดับชั้น ม.5	.3462	.1198	24.166**	-.1861	-7.4810
ระดับชั้น ม.1	.4068	.1655	23.400**	-.2268	-9.2397
ระดับชั้น ม.4	.4490	.2016	22.282**	-.2128	-8.9198
ระดับชั้น ม.3	.5009	.2509	23.573**	-.2942	-11.9056
เพศ	.5133	.2635	25.182**	.1181	4.3246
บรรยากาศการเรียนการสอน	.5239	.2745	22.135**	.1065	.2610
อายุ	.5370	.2884	20.264**	-.1476	-10.6410
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	.5646	.3188	18.097**	-.0939	-5.5610
รวม 9 ตัวพยากรณ์	R= .5646	R ² = .3188			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 พบว่า มีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 9 ตัว พยากรณ์จากจำนวนทั้งสิ้น 16 ตัวแปร ได้แก่ ระดับชั้น ม.2, ม.5, ม.1, ม.4, ม.3 เพศ บรรยากาศการเรียนการสอน อายุ และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 31.85 โดยพบว่า ระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

ตาราง 30 แสดงตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม เมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวพยากรณ์พฤติกรรม การสูบบุหรี่	R	R ² change	F	Beta	B
ระดับชั้น ม.2	.3074	.0945	37.159**	.3074	37.1346
ระเบียบวินัยของโรงเรียน	.3640	.1325	27.110**	.1969	1.2251
ระดับชั้น ม.5	.4014	.1612	22.669**	-.1739	-22.0415
ระดับชั้น ม.1	.4528	.2050	22.756**	-.2234	-28.6837
ระดับชั้น ม.4	.4899	.2461	22.238**	-.2097	-27.7099
ระดับชั้น ม.3	.5236	.2742	22.097**	-.2469	-31.5011
อายุ	.5408	.2924	24.179**	.1700	-16.5597
ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่	.5680	.3226	20.774**	.1208	1.1072
การอบรมเลี้ยงดู	.5770	.3329	19.294**	-.1051	-22.9134
สถานภาพสมรสของบิดามารดา	.5846	.3417	18.015**	-.0949	-17.7392
	R= .5846	R ² = .3417			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 พบว่า มีตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ 9 ตัวพยากรณ์ จากจำนวนทั้งสิ้น 16 ตัวแปรได้แก่ ระดับชั้น ม.2 ระดับวินัยของโรงเรียน ระดับชั้น ม.5, ม.1, ม.4, ม.3 อายุ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 34.17 โดยพบว่า ระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ตามตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน
3. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน
2. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน
3. ตัวแปรด้านสภาพส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน และด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 393 คน เป็นนักเรียน ชาย 359 คน เป็นนักเรียนหญิง 34 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 393 คน เป็นนักเรียน ชาย 359 คน เป็นนักเรียนหญิง 34 คน โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

๑ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนักเรียน อันได้แก่ สภาพแวดล้อมที่บ้าน และที่โรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และความกดดันในชีวิตประจำวัน แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยจัดทำขึ้นแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าเชื่อมั่นดังนี้

- แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ เท่ากับ .6010
- แบบสอบถามตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ เท่ากับ 81.0
- แบบสอบถามความกดดันในชีวิตประจำวัน เท่ากับ .7839

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน แบบสอบถามระเบียบวินัยของโรงเรียน และแบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยผู้วิจัยจัดทำขึ้นแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นดังนี้

- แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เท่ากับ .7805
- แบบสอบถามระเบียบวินัยของโรงเรียน เท่ากับ .7393
- แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เท่ากับ .5778

๔ ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน เป็นแบบสอบถามถามข้อเท็จจริง เกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ และตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ และด้านสถานที่สูบบุหรี่ของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ และลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยใช้ t-test

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวันตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีทดสอบแบบ เชฟเฟ (Sheffe)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดู และลักษณะที่พักอาศัย ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กับคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ และด้านสถานที่สูบบุหรี่ของนักเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment)

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และ
ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนของนักเรียนที่สามารถทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้าน
ปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบของนักเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอย
พหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่มีตัวแปรด้านเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแต่ละตัวแปร พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 15 ปี พฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม สูงกว่านักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 16 - 19 ปี ในด้านที่พักอาศัย พบว่า นักเรียนที่พักอาศัยกับบุคคลอื่น มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมสูงกว่านักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดา นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านทักษะคิดที่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านทักษะคิดที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านความกดดันในชีวิตประจำวันสูง ด้านบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี ด้านระเบียบวินัยของโรงเรียนไม่เคร่งครัด มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้ามอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูง นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มตรงข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านปริมาณการสูบบุหรี่มีตัวแปรด้านเพศ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศการเรียนการสอน และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านอายุ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านเวลาที่สูบ พบว่า มีตัวแปรด้านเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน และบรรยากาศการเรียนการสอนต่างก็มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่างกัน อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านความกดดันในชีวิตประจำวัน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างก็มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านสถานที่สูบ พบว่า ตัวแปรด้านเพศ อายุ ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยากาศการเรียนการสอน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างก็มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยรวม พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน พฤติกรรมสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู แต่ไม่พบความแตกต่างของตัวแปรด้านผลการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา และเมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ พบว่า นักเรียน ระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่า ม.5, ม.1 และ ม.4 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ม.6 และ ม.2 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่า ม.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันต่ำกว่า 50 บาท มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันสูงกว่า 100 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่เป็นประจำมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่บุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่เลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่าแบบตามใจและแบบเข้มงวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านปริมาณการสูบ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านระดับชั้นเรียน พฤติกรรมสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ พบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.2, ม.6 และ ม.3 มีพฤติกรรม

การสูบบุหรี่สูงกว่า ระดับชั้น ม.5, ม.1 และ ม.4 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ม.2 และ ม.6 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้น ม.3 และนักเรียนระดับชั้น ม.2 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้น ม.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บุคคลในครอบครัว มีพฤติกรรมสูบบุหรี่เป็นประจำและสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่านักเรียนที่บุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่เลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และแบบเข้มงวดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านเวลาที่สูบ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปรด้านระดับชั้นเรียน และการอบรมเลี้ยงดู ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.5, ม.1 และ ม.4 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ม.6, ม.2 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.3 และนักเรียนระดับชั้น ม.6 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านเวลาที่สูบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและแบบเข้มงวดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านสถานที่สูบ พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียนส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่าง และเมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ระดับชั้น ม.6, ม.2 และ ม.3 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.5, ม.1 และ ม.4 ส่วนนักเรียนระดับชั้น ม.6 และ ม.2 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบสูงกว่า ระดับชั้น ม.3 และนักเรียนระดับชั้น ม.6 มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ด้านสถานที่สูบสูงกว่าระดับชั้น ม.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรระดับชั้น ม.2 และระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1 และระดับชั้น ม.5 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปริมาณการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร อายุ ระดับชั้น ม.1 ม.2 ทักษะที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศ การเรียนการสอน ความกดดันในชีวิตประจำวัน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.5 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวไม่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ได้แก่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1, ม.2 และ ม.5 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ด้านสถานที่สูบบุหรี่ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ระดับชั้น ม.2 สัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับตัวแปรที่สัมพันธ์กันในทางลบ ได้แก่ ระดับชั้น ม.1, ม.5 และผลการเรียน โดยสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4: ในการค้นหาตัวพยากรณ์เพื่อทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวม พบว่า ระดับชั้น ม.2 เพศ อายุ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ การอบรมเลี้ยงดู สถานภาพ การสมรสของบิดามารดา และระเบียบวินัยของโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 34.17 โดยพบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด/

และเมื่อพิจารณารายด้าน ในด้านปริมาณการสูบบุหรี่ พบว่า ระดับชั้น ม.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ระดับชั้น ม.5, ม.1, ม.4 การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 22.07 โดยพบว่าตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

ด้านเวลาที่สูบบุหรี่ พบว่า ระดับชั้น ม.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียน ระดับชั้น ม.1, ม.5, ม.4, ม.3 อายุ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ และการอบรมเลี้ยงดูสามารถ

ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนาย ร้อยละ 34.00 โดยพบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

ด้านสถานที่สูบ พบว่า ระดับชั้น ม.2, ม.5, ม.1, ม.4, ม.3 เพศ

บรรยากาศการเรียนการสอน อายุ และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนาย ร้อยละ 31.88 โดยพบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุด

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากสมมติฐานข้อ 1 ที่กล่าวว่า นักเรียนที่มีตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียนด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านและด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนแตกต่างกันมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวัน ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่

1.1 เพศกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า เพศชายสูงกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2529 : ไม่มีเลขหน้า) พบว่า เพศชายสูบบุหรี่ร้อยละ 48.8 ส่วนเพศหญิงสูบบุหรี่ร้อยละ 4.1 และจากการสำรวจจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ของนักเรียน ระดับชั้น ม.1 - ม.6 โรงเรียนบางกะปิ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สำรวจเอง พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ร้อยละ 91.34 เพศหญิงร้อยละ 8.65 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสังคมไทย พบว่าเพศชายเป็นเพศที่มีพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากสังคมไทยมีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูลูกผู้ชายให้อยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบต่อกันมา โดยมุ่งหวังว่าเพศหญิงควรมีการหักห้ามในการแสดงออกมากกว่าชายด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า นักเรียนชายมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่านักเรียนหญิง

1.2 อายุกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปริมาณการสูบ

ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า นักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 12 - 15 ปี (มัธยมศึกษาตอนต้น) มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม และด้านปริมาณการสูบสูงกว่านักเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 16 - 19 ปี (มัธยมศึกษาตอนปลาย) เนื่องจากนักเรียนกลุ่มอายุ 12 - 15 ปี ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีอารมณ์รุนแรงกว่าในวัยรุ่นตอนปลาย เด็กมักจะเกิดความขัดแย้ง และเกิดปัญหากับตนเอง และบุคคลรอบข้างมากมาย โอกาสที่เด็กในวัยนี้จะแก้ปัญหาโดยการสูบบุหรี่จึงมีมาก (ซึ่งสอดคล้องกับศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประกิต เวทีสารทกิจ และ ดร.ศุภกร บัวสาย (บุหรี่และสุขภาพ. 2536 : 18) ได้ศึกษาการเพิ่มปริมาณการสูบของอายุผู้สูบ พบว่า อายุ 10 - 19 ปี เป็นกลุ่มผู้สูบที่มีอายุน้อยที่สุดมีการเพิ่มปริมาณการสูบมากที่สุด รองลงมาคืออายุ 20 - 29 ปี และเมื่อศึกษาอายุของผู้เริ่มสูบทุกกลุ่ม พบว่า ทุกกลุ่มอายุเริ่มสูบบุหรี่เฉลี่ย 14.4 ปี ซึ่งได้ขัดแย้งกับงานวิจัยของสมชัย ชื่นตา (2528 : 68) และคำกล่าวของแพทย์หญิงชวนพิศ บุญยะรัตเวช (2526 : 83) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ที่เริ่มสูบบุหรี่ส่วนใหญ่เริ่มเมื่ออายุประมาณ 16 - 18 ปี เมื่ออายุมากขึ้น จะมีโอกาสสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าในสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป บุคคลให้ความสำคัญกับค่านิยมทางวัตถุมากขึ้น เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับสภาพปัญหาการปรับตัวหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากมีสิ่งเร้าจากภายนอกเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น อาทิ วัฒนธรรมต่างชาติ อิทธิพลของสื่อมวลชน เป็นต้น ทำให้เด็กและเยาวชนต้องแสวงหาทางเลือกเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือมีปัญหาการปรับตัวทั้งทางเลือกที่ดีและไม่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งหันไปพึ่งพายาเสพติดอันเป็นทางเลือกที่ผิดตั้งแต่วัยเยาว์ ดังจะเห็นว่าเด็กเริ่มสูบบุหรี่อายุน้อยลง อันส่งผลให้มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่า ในช่วงอายุที่มากขึ้น

1.3 ระดับชั้นกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและรายได้ ได้แก่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ สูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการศึกษากลุ่มอายุของผู้เริ่มสูบบุหรี่ของศาสตราจารย์ นายแพทย์ประกิต เวทีสารทกิจ และดร.ศุภกร บัวสาย (2536 :

18) ที่พบว่าอายุเฉลี่ยของผู้สูบบุหรี่ทุกกลุ่มอายุเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ 14.4 ปี ซึ่งส่วนใหญ่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น ม.2 และจาก สมชัย ชื่นตา ที่พบว่าอายุมากขึ้นมีโอกาสสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น คืออายุ 19 ปี ซึ่งนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น ม.6 มีโอกาสสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 18 ปี

ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นนักเรียนระดับชั้นที่สามารถปรับตัวเข้ากับโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้แล้ว จึงเป็นช่วงที่นักเรียนเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งสังคมในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นช่วงที่เข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น อยากรู้อยากเห็น มีอารมณ์รุนแรง สามารถแสดงออกทางอารมณ์ในลักษณะที่ต่างกันไป ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี โอกาสที่นักเรียนระดับชั้นจะลองสูบบุหรี่และเริ่มสูบบุหรี่ในระดับชั้นจึงมีมากพอ ๆ กับการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งอื่น ๆ ส่วนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็เช่นเดียวกัน ในระดับชั้น ม.6 เป็นช่วงที่นักเรียนกำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงระดับการศึกษา และเป็นช่วงที่นักเรียนกำลังจะจบการศึกษา ในช่วงนี้นักเรียนจะเกิดความเครียด ความกังวลใจ และเกิดความสับสนใจควบคู่กันไป ซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าถึงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลเกิดได้ตลอดเวลา ทั้งขณะสบายใจและไม่สบายใจ หรือสับสนที่มีความทุกข์ และมีความสุข ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงเป็นระดับชั้นที่นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าในระดับชั้นอื่น ๆ

1.4 ผลการเรียนรู้กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและด้านสถานที่สูบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 1.00 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนระหว่าง 1.00 - 2.00 และ 2.00 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมเพชร จัตรสุภกุล (2515 : 91) และยุพิน นิสัยนต์ (2515 : 95) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหาทุก ๆ ด้านสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และจากงานวิจัยของ เสริม บุนทะหิตานนท์ (2517 : 4) ที่วิจัยเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่า นักศึกษาที่ติดยาเสพติดมักขาดความสนใจในการเรียนและมีผลการเรียนต่ำลง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากที่ได้ศึกษาอายุของผู้สูบ พบว่า เยาวชนเริ่มสูบบุหรี่ในกลุ่มอายุที่น้อยลงมากขึ้น อันได้แก่ ช่วงอายุในวัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงที่เด็กกำลัง

อยู่ในวัยเจริญเติบโตพิสัยการสูบบุหรี่จึงมีผลต่อสุขภาพของเด็กโดยตรง ถึงแม้จะให้ผลเสียต่อสุขภาพไม่รวดเร็วเหมือนยาเสพติดชนิดอื่น แต่บุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่ยาว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียน ทำให้นักเรียนหนีเรียน หนีเรียนหรือขาดเรียนบ่อย อันเป็นสาเหตุของการทำให้ผลการเรียนตกต่ำ

1.5 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวันกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อวันต่างก็มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันต่ำกว่า 50 บาท มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ด้านปริมาณการสูบ เวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน 100 บาทขึ้นไป

ดังนั้นงานวิจัยของ รณฤทธิ์ บุตรแสนคม (2525 : 39) ได้ศึกษาถึงผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยศึกษามหาสารคาม พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 500 - 1,000 บาท จะสูบบุหรี่ทั้ง ๆ ที่รายได้น้อยและต้องอาศัยรายได้จากบิดามารดา จึงเห็นได้ว่า รายได้น่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่เนื่องจากจำนวนเงินที่มีอยู่จะเป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับความสามารถที่จะซื้อบุหรี่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 - 56) ที่ศึกษาปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน นักเรียนมีปัญหาแตกต่างกัน

และจากการศึกษานักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และติดบุหรี่จำนวนหนึ่งในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยทำการศึกษา พบว่าถึงแม้ว่านักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายต่อวันในระดับต่ำตัวนักเรียนก็ยังมีเงินเพียงพอที่จะซื้อบุหรี่สูบ อันมีแนวทางที่แตกต่างกันในการจัดหาบุหรี่มาสูบ ได้แก่ หารายได้พิเศษโดยการขายบุหรี่ให้กับเพื่อนหรือขายยาเสพติดชนิดอื่น พึ่งพาบุคคลอื่นโดยการขอเพื่อนสูบ เนื่องจากบ้านอยู่ใกล้โรงเรียน ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ารถหรืออื่น ๆ จึงไม่จำเป็นต้องมีทำให้มีเงินซื้อบุหรี่ได้ หรือรายได้พิเศษอื่น ๆ จากเหตุผลดังกล่าวอันเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ทำให้ทราบว่ารายได้ต่อวันของนักเรียนไม่เป็นอุปสรรคต่อการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยเฉพาะการจัดหาบุหรี่มาสูบแต่ละวัน ถึงแม้นักเรียนจะมีรายได้ต่อวันน้อยก็สามารถทำให้มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงได้

1.6 ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ต่างก็มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่มีพฤติกรรม

การสูบบุหรี่โดยรวมและด้านปริมาณการสูบสูงกว่ากลุ่มทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ ซึ่งตรงข้ามกับด้านปริมาณการสูบและด้านสถานที่สูบ ซึ่งนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของไพโรจน์ โฉมดีสกุล (2537 : 62) โดยได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และทำการเลิกบุหรี่ของครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครู เป็น 4 กลุ่ม พบว่า ครูทั้ง 4 กลุ่ม มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็คัดค้านกับงานวิจัยของ พงนิษฐ์ เหล่าอมต (2532 : 122) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการเลิกบุหรี่ของครูชายในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ในเรื่องผลการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้เขาประสบความสำเร็จในการเลิกสูบบุหรี่ กล่าวคือ กลุ่มผู้เลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าผู้เลิกสูบบุหรี่แต่ไม่สำเร็จ และคาดหมายได้ว่าบุคคลจะสูบบุหรี่หรือไม่ขึ้นอยู่กับทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยังยั้งหรือส่งเสริมให้เขาสูบบุหรี่หรือไม่สูบบุหรี่

ทานองเดียวกัน สมปราชย์ จอมเทศ (2516 : 55) ได้กล่าวว่า เจตคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางจิตใจที่จะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง จึงเป็นลักษณะนามธรรม ซึ่งมีผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน การแสดงออกซึ่งเจตคติที่ดีของบุคคลจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมถึงภูมิหลังของบุคคลนั้นด้วย เมื่อเจตคติของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ก็จะทำให้การประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกันเป็นไปในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่เป็นความรู้สึกของส่วนบุคคล ซึ่งสามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านการยับยั้งการสูบ หรือเป็นแรงผลักดันนำไปสู่การสูบบุหรี่หรือไม่ก็ได้ เนื่องจากในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ให้เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปได้ทราบและตระหนักถึงพิษภัยของการสูบบุหรี่อย่างทั่วถึง หากว่าบุคคลใดมีทัศนคติทางบวกต่อการสูบบุหรี่ก็เป็นแนวทางผลักดันให้บุคคลสูบบุหรี่ได้มากกว่าบุคคลที่มีทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ในทางลบ ดังนั้นการให้ข้อมูล ข่าวสาร และให้ความรู้ถึงพิษภัยการสูบบุหรี่ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่กำหนดให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่แตกต่างกันหรือไม่แตกต่างกัน

1.7 ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนที่มีตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม ด้านปริมาณการสูบ และด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมด้านสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนที่คิดว่าตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่า "กลุ่มสูง" ตัวแบบในที่นี้ ได้แก่ เพื่อน อิทธิพลของการโฆษณา ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ นวนิยาย และบุคคลที่เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทในสังคมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังที่ ชีระ ลิมศิลา (2526 : 26) ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการสูบบุหรี่ พบว่า อิทธิพลจากการโฆษณา ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือนวนิยาย และคำนิยมในหมู่วัยรุ่น ความเป็นชาย เป็นสาเหตุส่วนหนึ่งในการสูบบุหรี่ของนักเรียนและหมอชาวบ้าน (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวว่า การชักชวนจากเพื่อน การโฆษณาและการขายบุหรี่ ตัวอย่างบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในสังคม มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของบุคคล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนแตกต่างกัน นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่ำ มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูง

2. ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพของการสมรสของบิดามารดา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว ความกดดันในชีวิตประจำวัน การอบรมเลี้ยงดูและลักษณะที่พักอาศัย

2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีฐานะของเศรษฐกิจของครอบครัว แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535 : 107) ซึ่งได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีปัญหาทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้คัดค้านกับงานวิจัยของ ทิพาวรรณ จันทรพิบูลย์ (2510 : 54 - 56) ที่ศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนชั้น ม.3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดจันทบุรี พบว่า ฐานะของครอบครัวต่างกัน ทำให้ลักษณะของปัญหานักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้ปกครองต้องทำงานมากขึ้น เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจให้ทัน

กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จึงมีเวลาดูแลลูกน้อยลง ตัวนักเรียนเองต้องพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือดูแลตนเองมากขึ้น และเมื่อมีปัญหาที่ต้องแก้ไขด้วยตนเองทั้งในทางที่เป็นผลดีกับตนเอง และทางที่ไม่ดีการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ปานกลาง และต่ำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การแก้ปัญหา และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จึงไม่ทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนแตกต่างกัน

2.2 สถานภาพการสมรสของบิดามารดากับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวรัตน์ จุรัตน์ (2535 : 107) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีปัญหาการเรียนไม่แตกต่างกัน โดยคัดค้านกับการวิจัยของ เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่น ๆ (2525 : 1 - 3) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การสำรวจสุขภาพจิตเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา และจิรวัดณ์ นิจนตร (2526 : 202) ได้ศึกษาสภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแตกแยกมีสุขภาพจิตสี่ด้าน คือ มโนภาพแห่งตน ซึมเศร้า วิดกกังวล และสุขภาพจิตรวมเสื่อมกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีจำนวนมากที่สุด (74.3%) ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างอื่นอีก 4 กลุ่มมาก ทำให้ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ และเนื่องจากเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่าไม่ว่าสถานภาพการสมรสของบิดามารดาเป็นอย่างไร ก็สามารถผลักดันให้นักเรียนมีปัญหาที่แตกต่างกันได้หลาย ๆ ด้าน ขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ให้เวลา ให้ความรัก ความอบอุ่นได้เพียงพอแค่ไหน และเมื่อนักเรียนมีปัญหาที่สามารถเรียนรู้ปัญหา แก้ไขปัญหาให้กับตนเองไปในทิศทางใด ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถานภาพการสมรสของบิดามารดาจะเป็นอย่างไรก็สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ทุกสถานภาพ

2.3 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวต่างกันมี

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมและด้านสถานที่สูบแตกต่างกันของนักเรียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ อีแวน (Evan. 1979 : 126 - 135) ได้ศึกษากลุ่มนักเรียน Junior High School พบว่าการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวหรือบิดามารดา มีผลทำให้เยาวชนตัดสินใจสูบบุหรี่และในปีเดียวกัน มาลา รักษาพรหมณ์ (2526 : 50) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทําความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายในระดับมัธยม พบว่า อายุและอัตราการสูบบุหรี่ต่อวันของบิดาและพี่ชาย มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับที่ มุลนิธิหมอชาวบ้าน (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ได้ศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ผู้ปกครองทั้งสองคนสูบบุหรี่มีโอกาสติดบุหรี่ถึง 1 ใน 7 และวัยรุ่นที่มีพี่ชายหรือพี่สาวสูบบุหรี่มีโอกาสติดบุหรี่ถึง 50% ด้วยเหตุผลดังกล่าวแสดงว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ให้กับตนเอง การเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลใกล้ชิด จึงเกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นทุกคน หากบุคคลในครอบครัวมีพฤติกรรมไปในทางที่ดี เด็กก็จะมีแบบการดำเนินชีวิตไปในทางดี ในทางกลับกันหากบุคคลในครอบครัวมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดีก็สามารถเป็นหนทางให้เด็กมีแนวทางการดำเนินชีวิตไปในทางไม่ดีได้เช่นกัน

2.4 ความกดดันในชีวิตประจำวันกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากการวิจัย

ในครั้งนี้ พบว่า ความกดดันในชีวิตประจำวันต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นโดยรวมและสถานที่สูบไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ได้คะแนนกลุ่มต่ำ มีคะแนนเฉลี่ย พฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่า ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับความกดดันในด้านต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับความกดดัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนีย์ เหล่าอมต (2532 : 120) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการเลิกบุหรี่ของครูชาย โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความกดดันในชีวิตประจำวันและภาระหน้าที่ส่วนตนเป็นแรงผลักดันให้ผู้สูบบุหรี่ สูบบุหรี่เพื่อกระตุ้น สูดเพื่อความคุ้นเคยกับการมีบุหรี่ในมือ และสามารถทําความสำเร็จของกลุ่มผู้เลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป บุคคลจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับสภาพสังคมดังกล่าว โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องเผชิญกับสภาวะความกดดันได้ในหลาย ๆ ด้าน

เช่น กอดกันในภาระหน้าที่ส่วนตน กอดกันกับสภาพแวดล้อมในครอบครัว ดังนั้นความกอดกันในชีวิตประจำวันด้านต่าง ๆ จึงเป็นสาเหตุของการมีพฤติกรรม การสูบบุหรี่ต่างกันได้

2.5 การอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม ด้านปริมาณการสูบและด้านเวลาที่สูบแตกต่างกัน ยกเว้นด้านสถานที่สูบ กล่าวคือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและแบบตามใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนได้รับจากครอบครัว สามารถเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพและพฤติกรรมการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ของเด็กได้ ดังเช่นการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ทำให้เด็กขาดรูปแบบในการดำรงชีวิตที่แน่นอน ขาดความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ด้วยเหตุนี้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันสามารถส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่แตกต่างกันได้

2.6 ลักษณะที่อาศัยกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะที่พหุกาัยต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย พบว่านักเรียนที่พหุกาัยกับบิดามารดา มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าอยู่กับบุคคลอื่น ซึ่งตรงกันข้ามกับด้านเวลาที่สูบและโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลา รักษาพรหมณ์ (2526 : 71) พบว่า บุคคลที่นักเรียนพหุกาัยด้วยไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน ดังนั้นบุคคลที่นักเรียนพหุกาัยด้วยจึงไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของนักเรียน ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ อภิธร เตียวตระกูลวัฒน์ (2522 : 129) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างที่พหุกาัยกับพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาวิทยาลัยครูว่า นักศึกษาส่วนใหญ่พหุกาัยตามหอพักและบ้านเช่า (ร้อยละ 82.9) มีน้อยกว่าที่พหุกาัยกับบิดาหรือมารดา (ร้อยละ 5.9) ฉะนั้นจึงไม่เกิดความแตกต่าง เพราะที่พหุกาัยมีลักษณะเกือบเหมือนกันหมด นักศึกษาที่อยู่บ้านบิดามารดา บ้านญาติ วัด ก็สามารถไปสูบบุหรี่กับเพื่อนได้และเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่พหุกาัยกับบิดามารดา มีจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่พหุกาัยกับบุคคลอื่น เลยทำให้ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

3. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

3.1 บรรยากาศการเรียนการสอนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยและสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกฤษฏา ชีระกุล และคนอื่น ๆ (2524 : 187) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว ไม่มีเสียงดังรบกวน สภาพห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ กิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำแล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและน่าสนใจ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม ตอบคำถามและเข้าร่วมกิจกรรมทั่วถึงกัน ดังนั้นหากว่าบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นที่น่าพึงพอใจของผู้เรียน เข้าใจต่อผู้เรียนก็必将มีความตั้งใจเรียน มีสมาธิในการเรียน จิตใจไม่วอกแวก มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ แต่หากบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปในทางกลับกัน ก็สามารถผลักดันให้นักเรียน ไม่อยากเข้าห้องเรียนหันไปทำกิจกรรมอย่างอื่นที่น่าสนใจกว่า เช่น การสูบบุหรี่และอื่น ๆ ดังนั้นบรรยากาศการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ให้แตกต่างกันได้

3.2 ระเบียบวินัยของโรงเรียนกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักเรียนที่แสดงความคิดเห็น ด้านระเบียบวินัยเคร่งครัดน้อย มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านระเบียบวินัยเคร่งครัดมาก ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดระเบียบวินัยด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน เมื่อพิจารณาแล้วตั้งอยู่บนมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียนในกรมสามัญศึกษา ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่เกิดความรู้สึกว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนจะมาเป็นอุปสรรคต่อการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ในทางกลับกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลับมองว่าหากระเบียบวินัยของโรงเรียน มีความเคร่งครัดน้อย จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในโรงเรียนสูงกว่า โรงเรียนที่มีระเบียบวินัยของโรงเรียนเคร่งครัดมาก เพราะฉะนั้นการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ระเบียบวินัย

ของโรงเรียนต่างกัน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากนักเรียนมีความตั้งใจที่จะสูบบุหรี่แล้ว ระเบียบวินัยของโรงเรียนไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนแต่อย่างใด ซึ่งขัดแย้งกับแนวความคิดของ สุชา จันทน์เอม (2526 : 142) ที่กล่าวว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน คือ วินัยที่เคร่งครัดของโรงเรียน

3.3 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่แสดงความคิดเห็นด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่างกัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่ได้คะแนนความคิดเห็นด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำมีคะแนนพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พจนีย์ เหล่าอมต (2528 : 119) ซึ่งศึกษา พบว่า เรื่องปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเลิกบุหรี่ได้สำเร็จและไม่สำเร็จ ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจไม่สมฤทธิ์ของบุคคลด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างสามารถกำหนดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนได้เนื่องจากนักเรียนที่มีกิจกรรมทางสังคมสูง และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูง พฤติกรรมการสูบบุหรี่จะลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากสมมติฐานที่ 2 ที่กล่าวว่า ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และด้านสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมและรายด้าน ปริมาณการสูบ เวลาที่สูบ และสถานที่สูบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปร ระดับชั้น ม.2 ทักษะคิดที่มีต่อการสูบบุหรี่ ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ความกดดันในชีวิตประจำวัน บรรยายภาส การเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่ำลงมาจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่านักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ นักเรียนที่มีตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่สูง นักเรียนที่มีความกดดัน นักเรียนที่มีความกดดันในชีวิตประจำวันสูง แสดงความคิดเห็นด้านบรรยายภาสการเรียนการสอนไม่ดี ระเบียบวินัยของโรงเรียนไม่เคร่งครัด และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ แล้วจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงขึ้น ในทางกลับกัน หากนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสูบบุหรี่ มีตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ต่ำ บรรยายภาสการเรียนการสอนดี ระเบียบวินัยของโรงเรียนเคร่งครัด

และมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงแล้ว พฤติกรรมการสูบบุหรี่จะลดต่ำลง มาลา รักษาพรหมณ์ (2526 : 48) ที่ศึกษาเรื่องการทำนายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ในวัยรุ่น พบว่า ทักษะคิดต่อการสูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับความตั้งใจในการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับคำกล่าวของมูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ที่กล่าวว่า ค่านิยมในหมู่วัยรุ่นอิทธิพลจากการโฆษณา ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือนวนิยาย และการเลียนแบบตัวอย่างจากบุคคลที่เป็นที่ยอมรับ และมีบทบาทในสังคม เช่น ครู นักกีฬา ดารา หรือนักร้อง ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนงานวิจัยของ กิลล์ (Gill. 1962 : 144 - 149) ที่ศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อสภาพปัญหาของเด็ก พบว่า เด็กที่เรียนดีจะมีปัญหาด้านการปรับตัวน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนอ่อนด้วย ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงาน บบส. (2539 : 17) ได้สรุปสถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษาพบว่า ปัจจัยในสถานศึกษา ได้แก่ การเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน การเรียนการสอน การเข้มงวดหรือละเลยเกินไป ครู-อาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง และครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียน รวมทั้งสภาพสังคมภายในโรงเรียนไม่ดี มีผลให้นักเรียนติดยาเสพติด และมีการชักชวนจากเด็กที่ติดยาเสพติดอยู่ก่อนแล้ว ในทำนองเดียวกัน ปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน นักเรียนที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูงย่อมที่จะมีผลการเรียนตกต่ำ เป็นเด็กที่มีไม่มีความรับผิดชอบงานทุกด้าน และสร้างปัญหาต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน และการปกครอง และจากการศึกษานักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งที่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่สูง พบว่า นักเรียนมีการใช้สารเสพติดชนิดอื่นควบคู่กันไปด้วย ได้แก่ ดมเหล้า เสพยา และดมสารระเหย และเสพยาควบคู่กันไปด้วยกับการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นไปตามที่มูลนิธิหมอชาวบ้าน (2538 : ไม่มีเลขหน้า) ได้รายงานการวิจัยพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่สัมพันธ์กับสิ่งเสพติดชนิดอื่น

2.2 ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและรายด้าน ปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ มีความสัมพันธ์ทางลบกับตัวแปร ระดับชั้น ม.1, ม.5 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัวและผลการเรียน มีความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า นักเรียนที่เพิ่งจะเข้าเรียน และนักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ลดต่ำลง นักเรียนที่บุคคล

ในครอบครัว ไม่สูบบุหรี่เลย และนักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่ำกว่า นักเรียนที่มีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่ เป็นประจำและเป็นครั้งคราว และนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ดี อันเป็นสิ่งที่ผลักดันให้นักเรียนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพพื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะจากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรแล้วสามารถนำไปเป็นตัวพยากรณ์ได้ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น นักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนแอที่จะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่านักเรียนที่เรียนดี หรือนักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อม ในครอบครัวที่มีบุคคลสูบบุหรี่ หรือใช้สารเสพติด โอกาสที่นักเรียนจะใช้สารเสพติดก็เป็นไปได้มาก เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหานักเรียนไม่ให้มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ควรจะกระทำควบคู่กันไปกับการปรับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมรัตน์ จงเจษฎากุล (2527 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดี มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยที่เด็กและเยาวชนที่มีบิดามารดาทะเลาะวิวาทกันบ่อย บิดามารดาขาดการดูแลเอาใจใส่ขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา มีผลต่อความรุนแรงของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

3. จากสมมติฐานที่ 3 ที่กล่าวว่า ตัวแปรด้านตัวนักเรียน ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่บ้านและตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยในการค้นหาตัวพยากรณ์เพื่อทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวมและรายด้าน ปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ พบว่า ระดับชั้น ม.2, ม.5, ม.1, ม.4, ม.3 เพศ อายุ ระดับวินัยของโรงเรียน ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บรรยากาศการเรียนการสอน และการอบรมเลี้ยงดู สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายโดยรวม ร้อยละ 34.17 ด้านปริมาณการสูบ ร้อยละ 22.07 ด้านเวลาที่สูบ ร้อยละ 34.00 และด้านสถานที่สูบ ร้อยละ 31.88 โดยพบว่า ตัวแปรระดับชั้น ม.2 เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในทุก ๆ ด้าน แสดงว่า นักเรียนระดับชั้น ม.2 เป็นระดับชั้นเรียนที่นักเรียนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก ธรรมชาติของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นนี้เป็นช่วงที่

เด็กกำลังเข้าสู่วัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรวดเร็ว มีอารมณ์อ่อนไหว และรุนแรงกว่าช่วงวัยอื่นๆ เด็กต้องเผชิญกับสภาวะการปรับตัวด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับว่าสามารถปรับตัวได้ในทางที่ดีหรือเหมาะสมมากน้อยแค่ไหน หากว่ามีการปรับตัวไปในทางที่ดีและเหมาะสมกับวัย โอกาสที่จะมีพฤติกรรมไปในทางที่ผิดก็จะลดน้อยลงในทางกลับกันหากมีการปรับตัวไปในทางที่ไม่ดีและไม่เหมาะสม ก็จะเป็นโอกาสให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ผิด ๆ และไม่เหมาะสม เช่น การสูบบุหรี่ และสารเสพติด เป็นต้น เพราะฉะนั้นการป้องกันการเกิดปัญหา พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในสถานศึกษา จึงควรกระทำตั้งแต่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้น ม.1 โดยมุ่งหวังให้นักเรียน ซึ่งจะเรียนในระดับชั้น ม.2 ในปีต่อไป ได้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของบุหรี่ ปลุกฝังให้นักเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่ และฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ การให้สารเสพติด และป้องกันการเกิดปัญหาอื่น ๆ ให้กับเด็กและเยาวชนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้น ม.1 ซึ่งจะเรียนในระดับชั้น ม.2 ในปีต่อไป เช่น ทักษะการปฏิเสธ เมื่อเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่ ทักษะการดักเตือนเพื่อน เมื่อเห็นเพื่อนกระทำความผิด เป็นต้น

จากผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม และสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนได้ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และตัวแปรทั้ง 3 ด้าน เป็นตัวแปรที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน ระดับชั้น ม.1 - ม.6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาแนวทาง วางรูปแบบในการจัดระบบการศึกษา หามาตรการแก้ไขปัญหามุ่งป้องกันการเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนให้ลดน้อยลง โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่สูงกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ในการทำนายและเป็นตัวทำนายอันดับแรกที่มีอิทธิพลสูงสุด พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ควรให้การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียน ปรับปรุงระบบบรรยากาศการเรียนการสอน ควรให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน การปกครองนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู และการปกครองนักเรียน ควรศึกษาและนำผลการวิจัยในครั้งต่อไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ปฏิบัติต่อเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสม อันจะเป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันการเกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ และช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ลดลงได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เช่น อายุของนักเรียนเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ วิธีการที่นักเรียนได้บุหรี่มาสูบ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ในสถานศึกษา เช่น สารระเหย ยาบ้า กัญชา เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาและทำการวิจัยในปัญหายาเสพติดชนิดอื่น ๆ และใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น ศึกษารายกรณี การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองวิชาการและการต่างประเทศ, สำนักงาน บ.บ.ส. กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา,
สรุปสถานการณ์การแพร่ระบาดของสารเสพติดในสถานศึกษา. ม.ป.ท., 2538.
- กองป้องกันยาเสพติด, สำนักงาน บ.บ.ส. รายงานการประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางการนำ
ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตมาใช้ในกระบวนการป้องกันยาเสพติด. วันที่ 15 - 16 สิงหาคม
2539 ณ สำนักงาน บ.บ.ส. 2538
- ไกรจักร แก้วนิล. บุหรืและสุขภาพ "คลีนคอดบุหรื". 2(2) : 9 ; ธันวาคม 2535 -
มกราคม 2536.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเกี่ยวกับ
กระบวนการการวางแผนประจำปีเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน. สำนักนายก
รัฐมนตรี, 2531.
- จิราภรณ์ กลิ่นศรีสุข. ผลการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม. กรุงเทพฯ :
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ชัชวาล อัมประเสริฐ. บุหรืตัวร้ายร้ายเผ่าพันธุ์ และทารก. "ใกล้หมอ," ปีที่ 19 ฉบับที่ 1
มกราคม 2538.
- ชาติเชื้อ สุวรรณสุติก. เจตคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของ
โรงเรียนในสังกัดสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

- ชวนพิศ บุญยะรัตเวช. ปัญหาการสูบบุหรี่ในประชากรกลุ่มต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข, 2526.
- ต่อต้านยาเสพติด. สุขภาพหรือบุหรี่ที่ท่านจะเลือก. 10(1) : มกราคม 2538.
- เต็มศักดิ์ สุวรรณประเทศ. ปัญหาสังคม. พิษณุโลก : ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม, 2522.
- ทิพย์อร ไชยณรงค์. วิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านยาเสพติด. กองวิเคราะห์โครงการ และประเมินผล, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, 2535.
- ธรรมรักษ์ กรพิศัญญ์. "การเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่กระทบต่อการพัฒนาเด็กในปัจจุบันและอนาคต," การศึกษาแห่งชาติ 2(118) : กรกฎาคม - สิงหาคม 2537.
- บุษกร เพชรวิวรรธน์. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง. ปริณิธานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- อัสสาเนา. วิธีการวิจัยทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. การพัฒนาเด็ก. การประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1.
- ประทีป อังทรงธรรม (ฮาตะ). การพัฒนาเด็ก. รายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ครั้งที่ 1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, ม.ป.ป.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. ภาพพจน์ของผู้ติดยาเสพติดให้โทษในสายตาของประชาชน การสำรวจ ปัจจัยและผลกระทบในเคหะชุมชนของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2526.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับนักวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- เพชรรา สังขวร. ยาเสพติดในเอเชียตะวันออก. แปลและเรียบเรียงจาก Drug Abuse in East Asia by C.P. Spence & V. Navartnarn. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ แปลและพิมพ์, 2530.

- พจนีย์ เหล่าอมต. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ และการเลิกสูบบุหรี่ของครูชาย
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- มาลา รักษาพรหมณ์. ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทํานายความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของ
นักเรียนในระดับมัธยม. ปรินิพนธ์ วท.ม. สาธารณะสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2526. 86 หน้า. อัดสำเนา.
- ยงยุทธ สารสมบัติ และคนอื่น ๆ. มาตรฐานทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและ
เยาวชนจากยาเสพติดให้โทษ. ม.ป.ป.
- รัชนิกร เศรษฐ และคนอื่น ๆ. สภาพปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของเยาวชน
ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย
แห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา. ม.ป.ป.
- รณรุทธิ์ บุตรแสนคม. ผลของการจัดโปรแกรมการงดสูบบุหรี่ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา
มหาสารคาม. ปรินิพนธ์ วท.ม. สาธารณะสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล,
2526. 86 หน้า. อัดสำเนา.
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.
- ลาดทองใบ ภู่อภิรมย์. บทบาทของครอบครัวในการป้องกันยาเสพติด. รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 37 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- วรรณวิมล ปรีชาสุชาติ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 จังหวัดปัตตานี. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
อัดสำเนา.
- วัลลภ ตั้งคณาสุรักษ์ (ครูหุຍ). เด็กที่ถูกกลืน เด็กที่ติดยาในสังคมไทย. ม.ป.ป.

วิชัย โปษยะจินดา และคนอื่น ๆ. แนวทางป้องกันปัญหาเสพติดในประเทศไทย.

กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส., สำนักนายกรัฐมนตรี.

วี.ดี. "บุหรีกับการเพาะกาย," ไกล่หมอ. 19(10) : 90 ; ตุลาคม 2538.

เวทย์ อารีย์ชน. "การสูบบุหรี่และสุขภาพ" รายงานการสูบบุหรี่และสุขภาพในประเทศไทย.

กรุงเทพฯ : สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข, 2526. หน้า 11.

ศูนย์เวชศาสตร์สาขาการป้องกัน. รายงานสภาพการรู้จัก และการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยาลัยครู ชนบุรี. ม.ป.ป.

สมชัย ชื่นตา. การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มนักเรียนชาย ระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528. อัดสำเนา.

สมพิศ ไชยกิจ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการส่งเสริมอาชีพ.

พิมพ์ครั้งที่ 3. เอกสารการสอน สาขาคหกรรมศาสตร์, 2531.

สุวพัคตร์ พนมวัน ณ อยุธยา. "ความสูญเสียจากการสูบบุหรี่," ไกล่หมอ. 19 : 70 ; ตุลาคม 2538.

สุชา จันทรเฒ. หลักการศึกษาคติวิทยา หลักการสอน. กรุงเทพฯ : แพรวพิทยา, 2517.

เสาวรัตน์ จุรัตน์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

เสริม ปุณณะหิตานนท์. การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาเสพติดให้โทษในประเทศไทยและปัญหาที่เกี่ยวข้องกัน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หมอชาวบ้าน, มูลนิธิ. โครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. เอกสารเผยแพร่, 2538.

_____. ทำไมจึงไม่ถวายบุหรีแด่พระภิกษุสงฆ์. 17(196) : 13 ; สิงหาคม 2538.

หลุย จาปาเทศ. "การแก้ปัญหานักเรียนแนวใหม่," เอกสารอบรม. ณ โรงแรมวิเวอรซ์ไซด์, 2539.

- อิศรินทร์ บัณฑิตวงษ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของพนักงานคุมความประพฤติ สำนักงานคุมความประพฤติ จังหวัดสุพรรณบุรี.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัดสำเนา.
- อดุลย์ ดันประยูรย์. ปัญหาสังคม. สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
2526. 366.
- อัปสร เดียวตระกูลวัฒน์. ทัศนคติที่มีต่อยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายของนักศึกษาครู.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- Classman and-others. Smoking and Clonidine JAMA. 259(20) : 2863 -
2866 ; 1988.
- Lazarus, Richard S. Patterns of Adjustment and Human Effectiveness.
New York : McGraw - Hill, 1969.
- Rogers, C.R. "The Organization of Personality," American Psychologists. 2 : 258 : 1974.
- Rey, Sister C. Introduction to Nursing : An Adapation Model.
New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1974.
- Shaffer, Laurance F. and Edward J. Shoben. The Psychology of Adjustment. Boston : Houghton Mifflin Company, 1959.
- Worchel, Stephen. Adjustment : Pathways to Personal Growth. 2 nd
ed. New Jersey : Prentic - Hall, Inc., 1989.
- WHO. Life skills education for children and adolescents in schools.
Wsitzerland : WHO., 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แสดงค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือในการวิจัย

ตาราง 31 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	4.12	6.	4.45
2.	5.59	7.	4.77
3.	5.81	8.	3.67
4.	-	9.	4.75
5.	4.85	10.	2.48

ตาราง 32 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามตัวแปรที่มีต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	1.74	6.	6.21
2.	4.81	7.	1.55
3.	3.98	8.	6.00
4.	5.89	9.	4.60
5.	1.53	10.	5.29

ตาราง 33 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามความกดดันในชีวิตประจำวัน
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	5.46	6.	7.14
2.	6.73	7.	6.40
3.	8.13	8.	5.96
4.	5.19	9.	5.09
5.	4.18	10.	3.91

ตาราง 34 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนรู้การสอน
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	3.80	6.	7.66
2.	2.49	7.	6.23
3.	4.40	8.	5.58
4.	4.28	9.	3.62
5.	6.03	10.	4.62

ตาราง 35 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	5.26	6.	2.47
2.	4.68	7.	5.95
3.	6.30	8.	5.00
4.	5.86	9.	5.69
5.	3.51	10.	6.01

ตาราง 36 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามด้านภูมิสัมพันธ์ทางสังคม
(จำนวน 10 ข้อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1.	9.35	6.	6.17
2.	6.57	7.	5.96
3.	1.71	8.	6.38
4.	2.27	9.	3.42
5.	.27	10.	2.11

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ปีที่ 6
โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพข้อมูลส่วนตัวนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของท่าน ท่านมีความ
คิดเห็นอย่างไรขึ้นอยู่กับตัวท่านเอง คำตอบของท่านไม่มีข้อใดถูกหรือไม่มีผลกระทบกระเทือน
ต่อท่านแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามไม่ต้องลงชื่อของท่าน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็น
ความลับไม่มีการเปิดเผยเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบให้ตรงกับ
ความรู้สึกและความคิดของท่านมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณที่ร่วมมือตอบ
แบบสอบถามในครั้งนี้

แบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. โรงเรียน

2. เพศ [] ชาย

[] หญิง

3. อายุ [] 12 - 16 ปี

[] 16 - 19 ปี

4. ระดับชั้น [] ม.1

[] ม.2

[] ม.3

[] ม.4

[] ม.5

[] ม.6

5. ผลการเรียนเฉลี่ย ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2539

[] ต่ำกว่า 1.00

[] ระหว่าง 1.00 - 2.00

[] สูงกว่า 2.00

6. ได้รับค่าใช้จ่ายมาโรงเรียนวันละ

[] ต่ำกว่า 50 บาทต่อวัน

[] ระหว่าง 50 - 100 บาทต่อวัน

[] สูงกว่า 100 บาทต่อวัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่บ้าน

7. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

- ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
- ☐ ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน
- ☐ สูงกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

8. สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา

- ☐ บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน
- ☐ บิดา มารดาแยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)
- ☐ บิดา มารดาแยกกันอยู่
- ☐ บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม
- ☐ บิดาและมารดาถึงแก่กรรม

9. ลักษณะที่พักอาศัยในปัจจุบัน

- ☐ อาศัยอยู่กับบิดามารดา
- ☐ อาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา

10. พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของบุคคลในครอบครัว

- ☐ ไม่สูบเลย
- ☐ สูบบ้างเป็นครั้งคราว
- ☐ สูบเป็นประจำ

11. การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่เด็ก

- ☐ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
- ☐ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
- ☐ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจและเอาอกเอาใจ
- ☐ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประนีประนอม ตามใจ และเข้มงวดเป็นบางครั้ง

แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่
 แบบสอบถามตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่
 แบบสอบถามสภาพความกดดันในชีวิตประจำวัน
 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
 แบบสอบถามระเบียบวินัยของโรงเรียน
 แบบสอบถามภูมิสัมพันธ์ทางสังคม

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของตัวแปรทั้ง 6 ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงหรือใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
--------------	---------	-----------------------	----------	----------	------------------------------

(0)

.....

(00)

.....

(0)

.....

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
(00)	เพราะเพื่อน ๆ ในกลุ่มสับสนหูรื้อกัน ทุกคน ข้าพเจ้าจึงสับสนด้วย					
	<u>แบบสอบถามสภาพความกดดันใน ชีวิตประจำวัน</u>					
(0)	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนและ การทำงานบ้าน					
(00)	ฉันจะมีความสุขมากกว่านี้หากได้ เปลี่ยนที่อยู่ (บ้าน) ใหม่					
	<u>แบบสอบถามบรรยากาศการเรียน การสอน</u>					
(0)	อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว เกินไป					
(00)	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่า สนใจ					
	<u>แบบสอบถามระเบียบวินัยของ โรงเรียน</u>					
(0)	โรงเรียนเข้าแถวเร็ว					
(00)	ฝ่ายปกครองเข้มงวดมาก					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	<u>แบบสอบถามปฏิสัมพันธ์ทางสังคม</u>					
(0)	การสูบบุหรี่เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ เราเข้าสังคมกับคนอื่นได้					
(00)	เพื่อรักษาน้ำใจเพื่อนหากเพื่อนชวน ให้สูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะสูบ					

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความดังกล่าวตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความดังกล่าวตรงหรือใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่าน อยู่บ้าง
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ท่านไม่มีความแน่ใจในข้อความที่กล่าวมาว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือไม่
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความดังกล่าวไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความดังกล่าวไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

แบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความรู้สึกในปัจจุบันของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
+ 1.	การสูบบุหรี่ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้ดีขึ้น					
+ 2.	การสูบบุหรี่ทำให้อารมณ์แจ่มใส ..					
- 3.	ข้าพเจ้ารู้สึกกลัวพิษภัยจากการสูบบุหรี่					
+ 4.	การสูบบุหรี่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ..					
+ 5.	การสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมปกติของมนุษย์					
- 6.	การสูบบุหรี่เป็นนิสัยที่ไม่ดี					
- 7.	การสูบบุหรี่เป็นสิ่งที่สังคมรังเกียจ					
+ 8.	การสูบบุหรี่ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
+ 9.	บุหรี่เป็นสิ่งเสพติดที่เสพติดได้ไม่ผิดกฎหมาย					
<u>แบบสอบถามตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อ</u>						
<u>พฤติกรรมการสูบบุหรี่</u>						
10.	เพราะเพื่อน ๆ ในกลุ่มสูบบุหรี่กันทุกคน ข้าพเจ้าจึงสูบบุหรี่ด้วย					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11.	หากความเจ็บป่วยร้ายแรงเกิดจาก การสูบบุหรี่จริง คงไม่มีการโฆษณา และส่งเสริมการขายอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย					
+ 12.	การสูบบุหรี่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีฐานะขึ้น					
+ 13.	การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับรัฐบาล					
14.	การสูบบุหรี่เป็นการเสริมสร้าง บุคลิกภาพให้น่าชื่นชมขณะอยู่ในสังคม					
+ 15.	การสูบบุหรี่ของบุคคลที่มีชื่อเสียงและ เป็นที่ยอมรับในสังคมเป็นสิ่งที่น่า ชื่นชมมากกว่าน่ารังเกียจ					
16.	เพราะเห็นคนที่สูบบุหรี่มีบุคลิกภาพน่า ชื่นชม ข้าพเจ้าจึงสูบบุหรี่ด้วย					
	<u>แบบสอบถามสภาพความกดดันใน</u> <u>ชีวิตประจำวัน</u>					
17.	ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนและ การทำงานบ้าน					
18.	ฉันจะมีความสุขมากกว่านี้หากได้ เปลี่ยนที่อยู่ (บ้าน) ใหม่					
19.	ฉันอดอดใจที่ต้องเป็นเด็กคอยเชื่อฟัง ผู้ใหญ่ทุกอย่าง					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20.	ฉันรู้สึกรำคาญคนที่อยู่ร่วมกันในบ้าน					
21.	บุคคลบางคนในครอบครัวไม่ยอมทำ ความเข้าใจกับการกระทำของฉัน เลย					
22.	ฉันไม่สามารถใช้มุมที่สงบในบ้านเพื่อ พักผ่อนหรืออยู่คนเดียวได้					
23.	ฉันรู้สึกไม่เต็มหน้า เต็มตา เพื่อน วัยเดียวกัน					
24.	ฉันมักจะถูกต่อว่าหรือดูต่ำจากบุคคล ในครอบครัว					
25.	ในบ้านของฉันสงบเงียบและน่าอยู่ น้อยกว่านอกบ้าน					
26.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลในบ้านยอมรับ ข้าพเจ้าน้อยกว่าบุคคลนอกบ้าน ..					
ตอนที่ 3	ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน					
	<u>แบบสอบถามบรรยากาศการเรียน</u> <u>การสอน</u>					
27.	อากาศในห้องเรียนร้อนอบอ้าว เกินไป					
28.	ห้องเรียนไม่เป็นระเบียบ					
29.	กิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่า สนใจ					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30.	ข้าพเจ้าไม่เคยได้มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรม					
31.	ข้าพเจ้าถูกครูดูค่าในคาบเรียนเป็น ประจำ					
32.	สภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกน่าสนใจ มากกว่าสภาพแวดล้อมในห้อง ...					
33.	เนื้อหาวิชาเรียนบางวิชายากเกินไป สำหรับข้าพเจ้า					
34.	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายในบางวิชาที่ ข้าพเจ้าเรียนแล้วไม่เข้าใจ					
35.	การไม่เข้าห้องเรียนเป็นวิธีการแก้ ปัญหาเมื่อข้าพเจ้ายังไม่พร้อมที่จะ เรียน					
36.	ขณะเรียนหนังสือข้าพเจ้ามักจะคิดถึง เรื่องอื่น ทำให้ไม่มีสมาธิในการ เรียน					
<u>แบบสอบถามระเบียบวินัยของ</u> <u>โรงเรียน</u>						
37.	โรงเรียนเข้าแถวเร็ว					
38.	ฝ่ายปกครองเข้มงวดมาก					
39.	โรงเรียนมีกฎระเบียบมากเกินไป					
40.	ฝ่ายปกครองคอยจับผิดนักเรียนมาก ไป					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
41.	โรงเรียนพิจารณาลงโทษไม่มี หลักเกณฑ์					
42.	โรงเรียนให้ทำกิจกรรมมากเกินไป ..					
43.	โรงเรียนไม่ให้โอกาสนักเรียนที่ทำ ผิดกลับตัวกลับใจ					
44.	ฝ่ายปกครองไม่เข้าใจสภาพจิตใจ เด็กวัยรุ่น					
45.	ฝ่ายปกครองใช้คำพูดขู่และตะคอก นักเรียนมากเกินไป					
46.	โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญต่อการ พิจารณาลงโทษแก่นักเรียน					
<u>แบบสอบถามภูมิสัมพันธ์ทางสังคม</u>						
+ 47.	การสูบบุหรี่เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ เราเข้าสังคมกับคนอื่นได้					
+ 48.	เพื่อรักษาน้ำใจเพื่อนหากเพื่อนชวน ให้สูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะสูบ					
+ 49.	ข้าพเจ้ากับเพื่อนในกลุ่มมีอะไรหลาย อย่างเหมือนกัน ทำอะไรไปด้วยกัน					
+ 50.	หลังจากเล่นกีฬาแล้วควรพักผ่อนด้วย การสูบบุหรี่					
- 51.	การเล่นกีฬาและการทำกิจกรรม ต่าง ๆ ในโรงเรียนช่วยทดแทนการ สูบบุหรี่ได้					

ลำดับ ที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
+ 52.	ข้าพเจ้าควรจะปรึกษาครูเพื่อหาวิธี เลิกสูบบุหรี่					
+ 53.	การสูบบุหรี่เป็นการลดสมรรถภาพ ทางกายของนักกีฬา					
+ 54.	การสูบบุหรี่ไม่จัดเป็นอันตรายต่อ สุขภาพถ้าได้ออกกำลังกายอย่าง สม่ำเสมอ					

แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า รวม 5 ตัวเลือก เพื่อหาปริมาณ เวลา และสถานที่สูบบุหรี่

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตอบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ด้านปริมาณการสูบ ด้านเวลาที่สูบ และด้านสถานที่สูบ ต่อไปนี้เกิดขึ้นกับท่านบ่อยเพียงไร

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ใคร่จะ	ไม่เคยเลย
<u>ที่โรงเรียน</u>	<u>แบบสอบถามปริมาณการสูบบุหรี่</u>					
	ต่ำกว่า 3 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 3 - 10 มวนต่อวัน					
<u>นอกโรงเรียน</u>	ต่ำกว่า 3 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 3 - 10 มวนต่อวัน					
<u>ที่โรงเรียน</u>	<u>แบบสอบถามช่วงเวลาที่ยกเรียนสูบบุหรี่</u>					
	1. หลังเลิกเรียน					
	2. ก่อนเข้าเรียน					

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ใคร่จะ	ไม่เคยเลย
<u>นอกโรงเรียน</u>						
1.	ก่อนเข้าห้องน้ำ					
2.	ก่อนหรือหลังรับประทานอาหาร					
<u>ที่โรงเรียน</u>						
<u>แบบสอบถามสถานที่ที่นักเรียนสูบบุหรี่</u>						
1.	ในห้องน้ำ					
2.	หลังอาคารเรียน					
<u>นอกโรงเรียน</u>						
1.	ที่บ้านหรือที่อาศัยในปัจจุบัน ..					
2.	บ้านเพื่อน					

เป็นประจำ	หมายถึง	พฤติกรรมดังกล่าวท่านกระทำอยู่เป็นประจำ
บ่อย ๆ	หมายถึง	พฤติกรรมดังกล่าวท่านกระทำอยู่บ่อย ๆ ครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	พฤติกรรมดังกล่าวท่านนาน ๆ ครั้ง ท่านจึงกระทำ
ไม่ใคร่จะ	หมายถึง	พฤติกรรมดังกล่าวท่านไม่ใคร่จะกระทำให้ปรากฏขึ้นมา
ไม่เคยเลย	หมายถึง	พฤติกรรมดังกล่าวท่านไม่เคยกระทำเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการสูบบุหรี่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตอบว่าพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่อไปนี้เกิดขึ้นกับท่านบ่อยครั้งเพียงไร

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็นประจำ	บ่อย ๆ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ใคร่จะ	ไม่เคยเลย
<u>ที่โรงเรียน</u>	<u>แบบสอบถามปริมาณการสูบบุหรี่</u>					
	ต่ำกว่า 3 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 3 - 10 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 10 - 20 มวนต่อวัน					
	มากกว่า 20 มวนต่อวัน					
<u>นอกโรงเรียน</u>	ต่ำกว่า 3 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 3 - 10 มวนต่อวัน					
	ระหว่าง 10 - 20 มวนต่อวัน					
	มากกว่า 20 มวนต่อวัน					
	<u>แบบสอบถามช่วงเวลาที่พักเรียนสูบบุหรี่</u>					
<u>ที่โรงเรียน</u>						
1.	หลังเลิกเรียน					
2.	ก่อนเข้าเรียน					
3.	เวลาพักกลางวัน					
4.	เมื่ออยู่กับเพื่อน					
5.	โดดเรียนในคาบเรียน					

ลำดับ	พฤติกรรมการสูบบุหรี่	เป็น ประจำ	บ่อย ๆ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ใคร่ จะ	ไม่เคย เลย
6.	เมื่อทะเลาะกับเพื่อน					
7.	เมื่อไม่สบายใจ					
8.	เมื่อต้องการคุยกับเพื่อนต่างเพศ					
9.	เมื่อต้องการตัดสินใจ					
10.	เมื่อต้องการเลียนแบบครู และ เพื่อน					
<u>นอกโรงเรียน</u>						
1.	ก่อนเข้าห้องน้ำ					
2.	ก่อนหรือหลังรับประทานอาหาร					
3.	เวลาที่นั่งเฝ้ารถ					
4.	ไม่สบายใจหรือผิดหวัง					
5.	ขณะอ่านหนังสือ					
6.	เวลาดูโทรทัศน์					
7.	เมื่ออยู่คนเดียว					
8.	เมื่ออยู่กับเพื่อน					
9.	เวลาพักผ่อน					
10.	เมื่อต้องการเลียนแบบผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง					
<u>แบบสอบถามสถานที่ที่นักเรียน สูบบุหรี่</u>						
<u>ที่โรงเรียน</u>						
1.	ในห้องน้ำ					
2.	หลังอาคารเรียน					

ลำดับ	พฤติกรรมกำรสูบบุหรี่	เป็น ประจำ	บ่อย ๆ	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ใคร่ จะ	ไม่เคย เลย
3.	ในสวนป่าหลังอาคารเรียน ..					
4.	สนามฟุตบอล					
5.	สูบได้ทุกที่ ที่ไม่มีคนเห็น					
<u>นอกโรงเรียน</u>						
6.	ที่บ้านหรือที่อาศัยในปัจจุบัน ..					
7.	บ้านเพื่อน					
8.	โรงภาพยนตร์					
9.	สถานที่สาธารณะ					
10.	บนรถประจำทาง					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาว อนงค์ ตาชู
เกิดวันที่	23 สิงหาคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
ที่อยู่ปัจจุบัน	183/18106 แพลต บก.ทหารสูงสุด แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 1 ระดับ 3 งานแนะแนว โรงเรียนบางกะปิ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบางกะปิ ถนนสุขุมวิท 2 เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านโหละเร็ด อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2528	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (คณิต - อังกฤษ) จากโรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม อำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2533	จบปริญญาตรี กศ.บ. วิชาเอกการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
พ.ศ. 2540	จบการศึกษาปริญญาโท กศ.ม. วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร